НАРЕДБА № 20 от 27.10.2015 г. за прилагане на подмярка 4.2. "Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти" от мярка 4. "Инвестиции в материални активи" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

Издадена от министъра на земеделието и храните, обн., ДВ, бр. 84 от 30.10.2015 г., в сила от 30.10.2015 г., изм., бр. 92 от 27.11.2015 г., в сила от 27.11.2015 г., изм. и доп., бр. 69 от 2.09.2016 г., в сила от 2.09.2016 г.

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се уреждат условията и редът за прилагане на подмярка 4.2. "Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти" от мярка 4. "Инвестиции в материални активи" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. (ПРСР 2014 – 2020 г.), подкрепена от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР).

Чл. 2. Подмярка 4.2. "Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти" има за цел подобряване на цялостната дейност, икономическата ефективност и конкурентоспособността на предприятия от хранително-преработвателната промишленост чрез:

1. по-добро използване на факторите за производство;

2. въвеждане на нови продукти, процеси и технологии, включително къси вериги на доставка;

3. подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост;

4. постигане на съответствие със стандартите на Европейския съюз (ЕС);

5. подобряване опазването на околната среда.

Чл. 3. Финансовата помощ по тази наредба се предоставя в съответствие с принципите на добро финансово управление, публичност и прозрачност.

Глава втора
УСЛОВИЯ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Раздел I
Обхват на дейностите

Чл. 4. По подмярка 4.2. "Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти" се подпомагат проекти, които водят до подобряване на цялостната дейност на предприятието чрез:

1. внедряване на нови и/или модернизиране на наличните мощности и подобряване на използването им, и/или

2. внедряване на нови продукти, процеси и технологии, и/или

3. намаляване на себестойността на произвежданата продукция, и/или

4. постигане на съответствие с нововъведени стандарти на ЕС, и/или

5. подобряване на сътрудничеството с производителите на суровини, и/или

6. опазване на околната среда, включително намаляване на вредните емисии и отпадъци, и/или

7. подобряване на енергийната ефективност в предприятията, и/или

8. подобряване на безопасността и хигиенните условия на производство и труд, и/или

9. подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост, и/или

10. подобряване на възможностите за производство на биологични храни чрез преработка на първични земеделски биологични продукти.

Чл. 5. (1) Финансова помощ се предоставя за извършване на инвестиции в следните избрани производствени сектори, свързани с преработката/маркетинга на селскостопански продукти:

1. мляко и млечни продукти, включително яйца от птици, с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на продукти, наподобяващи/заместващи мляко и млечни продукти;

2. месо и месни продукти;

3. плодове и зеленчуци, включително гъби;

4. пчелен мед и пчелни продукти с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на продукти, наподобяващи/заместващи пчелен мед и пчелни продукти;

5. зърнени, мелничарски и нишестени продукти с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на хляб и тестени изделия;

6. растителни и животински масла и мазнини с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на маслиново масло;

7. технически и медицински култури, включително маслодайна роза, билки и памук, с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на тютюн и тютюневи изделия, захар и сладкарски изделия;

8. готови храни за селскостопански животни (фуражи);

9. гроздова мъст, вино и оцет.

(2) Финансова помощ се предоставя за извършване на инвестиции и за производство на енергия чрез преработка на първична и вторична биомаса от растителни и животински продукти с изключение на биомаса от рибни продукти при спазване на изискванията по чл. 26 и при условие, че енергията ще се използва за собствено потребление, свързано с дейностите, попадащи в някои от секторите по ал. 1.

(3) Продуктите от допустимите за финансова помощ сектори по ал. 1, за чиято преработка и/или маркетинг се кандидатства, трябва да са описани в приложение № I по чл. 38 от Договора за функционирането на Европейския съюз, наричано по-нататък "приложение № I от Договора", и в приложение № 1.

(4) Съответствието на проектите със секторите по ал. 1 се определя въз основа на селскостопанските продукти, за чиято преработка и/или маркетинг се кандидатства, технологията на производство и получените крайни продукти.

Чл. 6. Финансова помощ не се предоставя за дейности:

1. включени в оперативните програми на кандидати – организации на производители на плодове и зеленчуци съгласно Наредба № 11 от 2007 г. за условията и реда за признаване на организации на производители на плодове и зеленчуци и на техните асоциации и за условията и реда за одобряване и изменение на одобрените оперативни програми (обн., ДВ, бр. 42 от 2007 г.);

2. допустими за подпомагане по чл. 1 от Наредба № 2 от 2014 г. за условията и реда за предоставяне на финансова помощ по Националната програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор за периода 2014 – 2018 г. (обн., ДВ, бр. 34 от 2014 г.; изм., бр. 60 и 89 от 2014 г.) за производството на лозаро-винарски продукти

по приложение № 1 от Закона за виното и спиртните напитки;

3. свързани с производството и съхранението на маслиново масло и трапезни маслини;

4. подпомагани по чл. 6 от Регламент (ЕО) № 1952/2005 на Съвета от 23 ноември 2005 г. относно общата организация на пазара на хмел и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1696/71, (ЕИО) № 1037/72, (ЕИО) № 879/73 и (ЕИО) 1981/82 (ОВ L 314, 30 ноември 2005 г.);

5. свързани с преработка и/или маркетинг на риба и рибни продукти.

Раздел II
Допустими кандидати

Чл. 7. (1) За подпомагане могат да кандидатстват лица, които към датата на подаване на заявлението за подпомагане са:

1. земеделски стопани;

2. признати групи или организации на производители или такива, одобрени за финансова помощ по мярка 9. "Учредяване на групи и организации на производители" от ПРСР 2014 – 2020 г.;

3. еднолични търговци и юридически лица, различни от кандидатите по т. 1 и 2.

(2) Кандидатите по ал. 1 трябва да са регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите.

(3) Земеделските стопани по ал. 1, т. 1 към датата на подаване на заявлението за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:

1. да са регистрирани като земеделски стопани съгласно Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (ДВ, бр. 10 от 1999 г.);

2. минималният стандартен производствен обем на земеделското им стопанство е не по-малко от левовата равностойност на 8000 евро.

(4) Минималният стандартен производствен обем на земеделското стопанство по ал. 3, т. 2 се доказва с декларация по образец съгласно приложение № 2 за изчисление на минималния стандартен производствен обем на стопанството през текущата стопанска година към момента на кандидатстване и:

1. регистрация на обработваната от кандидата земя и отглежданите животни в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК); или

2. документ за собственост или ползване на земята или заповеди по чл. 37в, ал. 4, 10 и 12 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, която участва при изчисляването му; или

3. анкетните формуляри от анкетна карта/анкетни карти на земеделския стопанин, издадени по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани.

(5) Обработваната от кандидата земя, която участва при изчисление на минималния стандартен производствен обем на земеделското стопанство, не трябва да противоречи на разпоредбата на чл. 33б от Закона за подпомагане на земеделските производители.

(6) За едноличните търговци, които не са регистрирани или са регистрирани през годината, предхождаща годината на кандидатстване, като земеделски стопани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани, се признават обстоятелствата по ал. 1, т. 1, ал. 3 и 4 и чл. 28, ал. 2 като физически лица.

Чл. 8. (1) Кандидатите/ползвателите се подпомагат, при условие че:

1. нямат изискуеми и ликвидни задължения към Държавен фонд "Земеделие";

2. нямат изискуеми публични задължения към държавата;

3. не са в открито производство за обявяване в несъстоятелност или не са обявени в несъстоятелност;

4. не са в производство по ликвидация.

(2) Изискването по ал. 1, т. 4 не се прилага за кандидати еднолични търговци.

(3) Не се предоставя финансова помощ в случай, че представляващият кандидата/ползвателя на помощта едноличен търговец, търговско дружество или юридическо лице и член/ове на управителния им орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокурист или търговски пълномощник, както и лицата с правомощия за вземане на решения или контрол по отношение на кандидата/ползвателя на помощта, попадат в някоя от категориите, определени в чл. 106, параграф 1, чл. 107, параграф 1 и чл. 109, параграф 2, буква "а" от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L, бр. 298 от 26 октомври 2012 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012".

(4) Не се предоставя финансова помощ на кандидати/ползватели на помощта:

1. при които представляващият кандидата/ползвателя на помощта едноличен търговец, търговско дружество или юридическо лице и член/членове на управителния им орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокурист или търговски пълномощник, е свързано лице по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с лице, заемащо публична длъжност в Управляващия орган или Разплащателната агенция (РА), което е участвало при одобряването на заявлението за подпомагане;

2. които попадат в случаите по чл. 21 или 22 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси.

(5) Изпълнението на изискванията по ал. 3 и 4 се доказва от кандидата/ползвателя на помощта и от лицата, участващи в юридическото лице, за колективни инвестиции със:

1. декларация към момента на кандидатстване;

2. официални документи, издадени от съответните компетентни органи, за обстоятелствата, за които такива документи се издават, и с декларация за всички останали обстоятелства, включително и за обстоятелствата по чл. 23 от Закона за търговския регистър.

(6) Не се предоставя финансова помощ на кандидати/ползватели на помощ, които са включени в Централната база данни на отстраняванията по чл. 108 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.

(7) (Нова – ДВ, **бр. 69 от 2016 г.** , в сила от 2.09.2016 г.) Не се предоставя финансова помощ за проекти, включващи инвестиции за преработка на селскостопански продукти в неселскостопански продукти извън приложение № I от Договора или памук за кандидати, които попадат в някоя от категориите, определени в чл. 1, параграфи 5 и 6 от Регламент (ЕС) № 702/2014 от 25 юни 2014 г. относно декларираме на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1857/2006 на Комисията (ОВ L 193, 1 юли 2014 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) № 702/2014".

Чл. 9. (1) Не се дава предимство, а даденото предимство се отнема, когато бъде установено, че кандидат за подпомагане или негови членове са създали изкуствено условията след 1 януари 2014 г., необходими за получаване на това предимство, в противоречие с целите на европейското право и българското законодателство в областта на селското стопанство.

(2) Финансовата помощ не се предоставя на кандидати/ползватели на помощта, които не са независими предприятия по смисъла на чл. 4, ал. 2 от Закона за малките и средните предприятия и за които се установи, че са учредени или преобразувани след 1 януари 2014 г. с цел получаване на предимство в противоречие с целта на подмярката по ПРСР 2014 – 2020 г., включително с цел получаване на финансова помощ в размер, надвишаващ посочените по тази наредба максимални размери.

Раздел III

Финансови условия

Чл. 10. Финансова помощ по реда на тази наредба се предоставя в рамките на наличните средства по ПРСР 2014 – 2020 г. под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи.

Чл. 11. (1) Финансовата помощ за одобрени проекти е в размер 50 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти, представени от микро-, малки или средни предприятия, а за проекти, представени от големи предприятия, финансовата помощ е в размер на 40 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

(2) Финансовата помощ за общите разходи по чл. 30, ал. 1, т. 11 по проекта и за закупуване на земя, сгради и друга недвижима собственост се определя съгласно съответното процентно съотношение по ал. 1.

Чл. 12. Разликата между пълния размер на допустимите за финансово подпомагане разходи и размера на финансовата помощ се осигурява от кандидата, като участието на кандидата може да бъде само в парична форма.

Чл. 13. (1) Минималният размер на общите допустими разходи за един проект е левовата равностойност на 15 000 евро.

(2) Максималният размер на общите допустими разходи по подмярката за целия период на прилагане на ПРСР 2014 – 2020 г., включително при кандидатстване с интегриран проект за един кандидат, е левовата равностойност на 3 000 000 евро.

(3) Максималният размер на общите допустими разходи по подмярката за проекти за колективни инвестиции, представени от групи или организации на производители по чл. 7, ал. 1, т. 2, включително при кандидатстване с интегриран проект за целия период на прилагане на ПРСР 2014 – 2020 г. за един кандидат, е левовата равностойност на 3 000 000 евро.

(4) Максималният размер на общите допустими разходи по подмярката за периода на прилагане на ПРСР 2014 – 2020 г. не може да надвишава размера, посочен в ал. 2 и 3, за кандидатите и/или ползвателите по чл. 7, ал. 1, които помежду си са предприятия партньори и/или свързани предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия.

Чл. 14. Финансовата помощ по проект може да бъде изплащана авансово, междинно и окончателно.

Чл. 15. (1) Допустимо е авансово плащане в размер до 50 на сто от стойността на одобрената финансова помощ по проекта и се изплаща при условията и по реда на сключения договор.

(2) Авансово плащане се допуска, при условие че неговият размер надвишава 10 на сто от стойността на одобрената финансова помощ по проекта. Авансово плащане е допустимо не повече от един път за периода на изпълнение на проекта.

(3) Авансово плащане може да бъде заявено не по-късно от шест месеца преди крайната дата за изпълнение на инвестицията по сключения договор за отпускане на финансовата помощ.

(4) Когато се изплаща авансово плащане, се изисква представяне от ползвателя на безусловна и неотменима банкова гаранция в полза на РА в размер 100 на сто от стойността на авансовото плащане или договор за поръчителство, с който най-малко двама поръчители, всеки от които се задължава пред кредитора РА да отговаря за изпълнението на задължението по авансовото плащане на длъжника – ползвател на помощта, в размер 100 на сто от стойността на авансовото плащане.

(5) Поръчителят по ал. 4 трябва да отговаря на следните условия:

1. да е юридическо лице – търговец по смисъла на чл. 1, ал. 2 от Търговския закон, и да е вписан в търговския регистър;

2. да е регистриран и да извършва търговска дейност най-малко три години преди датата на подаване на заявката за авансово плащане;

3. да няма изискуеми задължения към Държавен фонд "Земеделие";

4. да няма изискуеми публични задължения към държавата;

5. да не е в открито производство по несъстоятелност и да не е обявен в несъстоятелност;

6. да не е в производство по ликвидация;

7. двадесет и пет на сто от размера на собствения му капитал, отразен във финансовите отчети от последната приключена финансова година и/или последното приключило тримесечие, преди подаване на заявката за авансово плащане да е равен или по-голям от 100 на сто от стойността на искания аванс;

8. двадесет на сто от размера на приходите му от продажби за последната финансова година да е по-голям или равен на 100 на сто от стойността на искания аванс.

(6) При изчисляването на размера на собствения капитал по ал. 5, т. 7 РА изключва поетите задбалансови и условни задължения на поръчителя, като в тях не се включват обезпечения по кредити и по други задължения, които са отразени в баланса.

(7) Когато едно лице е поръчител на повече от един ползвател по ПРСР 2014 – 2020 г., поръчителят трябва да отговаря на условията по ал. 5 и 6 за всеки договор за поръчителство, като общият размер на обезпечените вземания за авансови плащания по сключените между съответния поръчител и РА договори за поръчителство не може да надхвърля 3 000 000 лв.

(8) Разплащателната агенция не сключва договор за поръчителство с лице, за което установи, че не може да изпълни задължението по авансовото плащане на длъжника – ползвател на помощта, в размер 100 на сто от стойността на авансовото плащане.

(9) Срокът на валидност на банковата гаранция по ал. 4 или срокът на задължението по договора за поръчителство по ал. 4 трябва да покрива срока на договора за отпускане на финансовата помощ, удължен с шест месеца.

(10) Банковата гаранция по ал. 4 се освобождава или договорът за поръчителство по ал. 4 се прекратява до 10 работни дни от момента, в който РА установи, че сумата на одобрените за плащане разходи, съответстваща на финансовата помощ, свързана с инвестицията, надхвърля сумата на аванса.

Чл. 16. (1) Междинно плащане се извършва при условие, че такова е заявено от кандидата/ползвателя и е предвидено в договора за предоставяне на финансова помощ.

(2) Междинно плащане е допустимо не повече от един път за периода на изпълнение на проекта, а в случай на проекти с включени строително-монтажни работи – не повече от два пъти за периода на изпълнение на проекта.

(3) Междинното плащане е допустимо за одобрена обособена част от инвестицията, като същото може да бъде заявено не по-късно от четири месеца преди изтичане на крайния срок за извършване на инвестицията по договора за предоставяне на финансова помощ.

Раздел IV
Изисквания към проектите

Чл. 17. Финансова помощ се предоставя за проекти, които се осъществяват на територията на Република България.

Чл. 18. (1) Финансова помощ не се предоставя за проекти, включващи инвестиции, които не отговарят на разпоредбите на Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие или/и Закона за водите.

(2) (Доп. – ДВ, **бр. 69 от 2016 г.** , в сила от 2.09.2016 г.) Финансова помощ не се предоставя за проекти, включващи инвестиции за преработка на селскостопански продукти в неселскостопански продукти извън приложение № I от Договора или памук за проекти, които:

1. са подадени от кандидати големи предприятия, или

2. не се осъществяват на територията на селските райони съгласно приложение № 3.

(3) Проектите, представени от признати групи или организации на производители или такива, одобрени за финансова помощ по мярка 9. "Учредяване на групи и организации на производители" от ПРСР 2014 – 2020 г., трябва да са пряко свързани с основната земеделска дейност на членовете и основна за групата/организацията.

Чл. 19. Финансова помощ не се предоставя, ако за същите инвестиционни разходи кандидатът е получил публична финансова помощ от държавния бюджет или от бюджета на Европейския съюз.

Чл. 20. (1) За подпомагане по реда на тази наредба кандидатите представят бизнес план по образец съгласно приложение № 4, който съдържа подробно описание на планираните инвестиции и дейности за 5-годишен период, а в случаите на инвестиции за извършване на строително-монтажни работи – за 10-годишен период.

(2) Бизнес планът по ал. 1 трябва да показва подобряване на дейността на земеделското стопанство или предприятието на кандидата или на земеделските стопанства на членовете на групите или организациите на производители чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности и постигане на една или повече от целите съгласно чл. 2 и в съответствие с принципите по чл. 2 и 3.

(3) Бизнес планът трябва да доказва икономическата жизнеспособност на проекта и стопанството или предприятието за периода, посочен в ал. 1, и постигането на показателите, посочени в приложение № 4.

(4) Бизнес планът за интегрирани проекти трябва да доказва, че изпълнението му води до по-добри финансови резултати от дейността на кандидата, отколкото ако операциите или дейностите се изпълняват поотделно, като показателите на бизнес плана за интегрирани проекти трябва да надвишават с не по-малко от 10 на сто показателите на същия съгласно ал. 3.

(5) Бизнес планът, представен от група/организация на производители, трябва да доказва подобряване на дейността на земеделските стопанства на членовете и основната дейност на групата/организацията чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности и постигане на една или повече цели съгласно чл. 2, както и да показва, че инвестициите и дейностите са от полза на цялата група/организация на производители.

Чл. 21. (1) Планираният размер на преработената и произведена от кандидата продукция трябва да покрива най-малко 50 на сто от капацитета на подпомаганите активи, за които се предоставя финансова помощ в съответствие с технологичния проект.

(2) Минималният размер на преработената и произведена продукция по ал. 1 се изчислява средно за периода на изпълнение на бизнес плана.

Чл. 22. (1) Кандидатът трябва да докаже в производствената програма наличието на най-малко 50 на сто осигурена суровинна база за първа прогнозна година след въвеждане в експлоатация на инвестициите, включени в проекта.

(2) Най-малко 30 на сто от общата суровинна база, определена в производствената програма за първа прогнозна година след въвеждане в експлоатация на инвестициите, включени в проекта, трябва да е от собствена продукция и/или от регистрирани земеделски стопани.

(3) В случай на осигуряване на суровинна база по ал. 2 от кланични пунктове суровината трябва да е придружена от доказателство за произход от регистрирани земеделски стопани.

(4) Кандидати с инвестиции за производство на гранулирани фуражи трябва да докажат осигурена реализация на 100 на сто от готовата продукция за целия период на изпълнение на бизнес плана.

Чл. 23. (1) Проектите се изпълняват върху имот – собственост на кандидата, а когато имотът не е собственост на кандидата, към проектите се прилагат документи за:

1. учредено право на строеж върху имота за срок не по-малко от 6 години за кандидати микро-, малки или средни предприятия и 8 години за кандидати големи предприятия, считано от датата на подаване на заявлението за подпомагане, когато е учредено срочно право на строеж – в случай на кандидатстване за разходи за строително-монтажни работи за изграждане на нов строеж, надстрояване и/или пристрояване на съществуващ строеж за които се изисква разрешение за строеж съгласно Закона за устройство на територията;

2. документ за ползване на имота за срок не по-малко от 6 години за кандидати микро-, малки или средни предприятия и 8 години за кандидати големи предприятия, считано от датата на подаване на заявлението за подпомагане – в случай на кандидатстване за разходи за:

а) закупуване и/или инсталиране на нови машини, оборудване и съоръжения, необходими за подобряване на производството и/или обновяване на сгради и/или помещения, за които не се изисква издаване на разрешение за строеж съгласно Закона за устройство на територията;

б) строително-монтажни работи извън случаите по т. 1.

(2) Документ по ал. 1, т. 2, буква "а" не се изисква при кандидатстване за подпомагане за закупуване на специализирани транспортни средства, които:

1. не са трайно прикрепени към земята, сградите или помещенията;

2. поради своето естество или предназначение не се използват в затворени помещения.

(3) Към проектите, включващи разходи за строително-монтажни работи, се прилагат:

1. заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектурен план на сградата, съоръжението, обекта, който ще се изгражда, ремонтира или обновява, когато за предвидените строително-монтажни работи не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно Закона за устройство на територията;

2. одобрен инвестиционен проект, изработен във фаза "Технически проект" или "Работен проект (работни чертежи и детайли)" в съответствие с изискванията на Закона за устройство на територията и Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (обн., ДВ, бр. 51 от 2001 г.; изм., бр. 85 и 96 от

2009 г., бр. 93 и 102 от 2014 г. и бр. 13 от 2015 г.);

3. подробни количествени сметки за предвидените строително-монтажни работи, заверени от правоспособно лице;

4. разрешение за строеж, когато издаването му се изисква съгласно Закона за устройство на територията;

5. становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж, когато издаването му не се изисква съгласно Закона за устройство на територията.

(4) Проектите, които включват разходи за премествaеми обекти, се придружават с разрешение за поставяне, издадено в съответствие със Закона за устройство на територията.

(5) Към проектите се прилагат технологичен проект, схема и описание на технологичния процес.

Чл. 24. Дейностите и инвестициите по проекта, за които се изисква лицензиране, разрешение и/или регистрация за извършване на дейността/инвестицията съгласно българското законодателство, се подпомагат само ако са представени съответните лицензи, разрешения и/или документ, удостоверяващ регистрацията.

Чл. 25. Когато правилата на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на ЕС или схеми за директно подпомагане, финансирани от Европейския земеделски фонд за гарантиране на земеделието, налагат ограничения върху производството или върху подпомагането на ЕС на равнището на отделния земеделски стопанин или отделното стопанство, инвестиции, които биха увеличили обема на производството над тези ограничения, не се подпомагат.

Чл. 26. (1) Финансова помощ се предоставя за инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници.

(2) Инвестиции по ал. 1, включително проекти с инвестиции за производство на електрическа и/или топлинна енергия или енергия за охлаждане и/или производство на биогорива и течни горива от биомаса, се подпомагат, ако са за собствено потребление и същите не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване нуждите на предприятието. Капацитетът на инсталациите не трябва да надвишава мощност от 1 мегават.

(3) При комбинирано топло- и електропроизводство капацитетът на инсталацията трябва да съответства на необходимата за дейностите на предприятието полезна топлоенергия.

(4) При производство на електроенергия от биомаса инсталациите трябва да произвеждат най-малко 10 на сто топлинна енергия.

(5) Проекти с инвестиции за производство на биогорива и течните горива от биомаса се подпомагат при условие, че отговарят на критериите за устойчивост, определени в чл. 37 – 40 от Закона за енергията от

възобновяеми източници.

(6) Използваните за производство на биоенергия, включително биогорива, суровини от зърнени и други богати на скорбяла култури, захарни и маслодайни култури и суровини, които се използват за фуражи, не трябва да надхвърлят 20 на сто от общия обем суровини, използвани за това производство.

(7) Условието по ал. 6 не се прилага за отпадъчни продукти от култури, които не се използват за фуражи.

(8) Към заявлението за подпомагане се прилага анализ, удостоверяващ изпълнението на условията по ал. 2 – 7, изготвен и съгласуван от правоспособно лице с компетентност в съответната област.

(9) При производство на биоенергия кандидатът трябва да докаже наличието на суровинна база за периода на изпълнение на бизнес плана.

Чл. 27. Не се подпомагат като самостоятелен проект:

1. събарянето на стари сгради и производствени съоръжения;

2. инвестициите в нематериални активи;

3. единствено маркетинг на продукт/продукти, с изключение на случаите, когато проектът е за пазар на производители и/или когато тези продукти са получени в резултат на преработка на селскостопански продукти, извършена от кандидата.

Чл. 28. (1) Изборът се извършва при даване приоритет на проекти:

1. с инвестиции за преработка на суровини от чувствителни сектори съгласно приложение № 5, измерени в тон;

2. с инвестиции за въвеждане на нови и енергоспестяващи технологии и иновации в преработвателната промишленост;

3. с инвестиции за постигане стандартите на ЕС, подпомагани по мярката, включително такива за намаляване на емисиите при производство на енергия от биомаса;

4. с инвестиции за преработка на биологични суровини и производство на биологични продукти;

5. с инвестиции за насърчаване на кооперирането и интеграцията между земеделските стопани и предприятия от преработвателната промишленост;

6. чието изпълнение води до осигуряване на устойчива заетост на територията на селските райони;

7. изпълнявани в Северозападния район.

(2) Кандидати с проекти за инвестиции за насърчаване на интеграцията между земеделските стопани и предприятия от преработвателната промишленост може да са само лица, които са регистрирани като земеделски стопани най-малко две години преди датата на кандидатстване, с изключение на признати групи/организации на производители.

(3) (Изм. – ДВ, **бр. 69 от 2016 г.** , в сила от 2.09.2016 г.) Кандидати с проекти за инвестиции за намаляване на емисиите при производство на енергия от биомаса са лица, при които в проекта са включени разходи за инвестиции в котли на твърдо гориво за най-малко 15 на сто от общите допустими разходи и същите са в съответствие с изискванията на Директива 2009/125/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението (ОВ L 285, 31 октомври 2009 г.) и Регламент (ЕС) 2015/1189 на Комисията от 28 април 2015 г. за прилагане на Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изискванията за екопроектиране на котли на твърдо гориво (ОВ L 193, 21 юли 2014 г.).

(4) Кандидати с проекти, чието изпълнение води до осигуряване на устойчива заетост, са такива, които водят до създаване на работни места и/или запазване на броя съществуващи работни места към предходната календарна година.

(5) Кандидати с проекти, изпълнявани на територията на селски район, са лица, при които всички инвестиции по проекта, за които се кандидатства, се намират в един или няколко селски района съгласно приложение № 3.

(6) Кандидати с проекти, изпълнявани в Северозападния район, са лица, при които всички инвестиции по проекта, за които се кандидатства, се намират в административна област, посочена в приложение № 6.

(7) Кандидати с проекти с инвестиции за постигане на стандартите на ЕС са лица, при които в проекта са включени инвестиции за постигане на съответствие с Регламент /ЕО/№ 853/2004 /чл. 10, § 3, Приложение III, Глава II и Директива 93/119/ЕС/22.12.1993 г. за защита на животните при клане и Наредба № 4 от 2014 г. за специфичните изисквания към производството на суровини и храни от животински произход в кланични пунктове, тяхното транспортиране и пускане на пазара (ДВ, бр. 60 от 2014 г.) и същите са млади земеделски стопани.

(8) Тежестта на приоритетите по ал. 1 се определя в съответствие с критерии за подбор на проекти съгласно приложение № 7 и се преценява към датата на подаване на заявлението за подпомагане съобразно приложените към него документи.

(9) В случай че изпълнението на приоритетите по ал. 1 е станало основание за класиране на кандидата пред други кандидати по реда на тази наредба, той се задължава да поддържа съответствие с приоритетите по ал. 1,

в срока по чл. 52, ал. 1.

Чл. 29. Подпомагат се проекти, които са получили минимален брой от 10 точки по критериите за подбор, посочени в приложение № 7.

Раздел V
Допустими разходи

Чл. 30. (1) Допустими за финансова помощ са следните разходи:

1. изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи, свързани с производството и/или маркетинга, включително такива, използвани за опазване компонентите на околната среда;

2. закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на производствения процес по преработка и маркетинга, в т.ч. за:

а) преработка, пакетиране, включително охлаждане, замразяване, сушене, съхраняване и др. на суровините или продукцията;

б) производство на нови продукти, въвеждане на нови технологии и процеси;

в) опазване компонентите на околната среда;

г) производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствените нужди на предприятието, включително чрез преработка на растителна и животинска първична и вторична биомаса;

д) подобряване на енергийната ефективност и за подобряване и контрол на качеството и безопасността на суровините и храните;

3. закупуване на земя, необходима за изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизиране на сгради, помещения и други недвижими материални активи, предназначени за производствени дейности;

4. закупуване на сгради, помещения и други недвижими имоти, необходими за изпълнение на проекта, предназначени за производствени дейности на територията на селски район съгласно приложение № 3;

5. закупуване, включително чрез финансов лизинг, на специализирани транспортни средства, включително хладилни такива, за превоз на суровините или готовата продукция, използвани и произвеждани от предприятието;

6. изграждане/модернизиране, включително оборудване на лаборатории, които са собственост на кандидата, разположени са на територията на предприятието и са пряко свързани с нуждите на производствения процес, включително чрез финансов лизинг;

7. материални инвестиции за постигане на съответствие с новоприети стандарти на Съюза съгласно приложение № 8, включително чрез финансов лизинг;

8. разходи за достигане на съответствие с международно признати стандарти за системи за управление, разходи за въвеждане на добри производствени практики, системи за управление на качеството и подготовка за сертификация в предприятията само когато тези разходи са част от общ проект на кандидата;

9. закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг;

10. за ноу-хау, придобиване на патентни права и лицензи, за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта;

11. разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проекти, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия размер на допустимите разходи по проект, включени в т. 1 – 10.

(2) Допустимите разходи по ал. 1, т. 11 не може да превишават следните стойности:

1. за консултантски услуги, свързани с подготовката и управлението на проекта, като част от разходите по ал. 1, т. 11 не могат да превишават 5 на сто от допустимите разходи по ал. 1, т. 1 – 10, но не повече от левовата равностойност на 35 000 евро;

2. разходите за изготвяне на технически и работен проект в случаите на строително-монтажни дейности, като част от разходите по ал. 1, т. 11 не могат да превишават 2,25 на сто от допустимите разходи по ал. 1, т. 1 – 10;

3. разходите за изготвяне на технологичен проект, когато не е включен в разходите по т. 2, като част от разходите по ал. 1, т. 11 не могат да превишават 2,25 на сто от допустимите разходи по ал. 1, т. 1 – 10;

4. разходите за строителен надзор като част от разходите по ал. 1, т. 11 не могат да превишават едно на сто от допустимите разходи по ал. 1, т. 1 – 10;

5. разходите за предпроектни проучвания, правни услуги и хонорари за архитекти и инженери, извън тези по т. 1, 2, 3 и 4, като част от разходите по ал. 1, т. 11 не могат да превишават 1,5 на сто от допустимите разходи по ал. 1, т. 1 – 10.

(3) Разходите за закупуване на земя, сгради и други недвижими имоти по ал. 1, т. 3 и 4 не могат да надхвърлят 10 на сто от общия размер на допустимите разходи по ал. 1, т. 1 и 2 и т. 5 – 10.

(4) Разходите по ал. 1, т. 11 са допустими, ако са извършени не по-рано от 1 януари 2014 г., независимо дали всички свързани с тях плащания са направени.

(5) Дейностите и разходите по проекта, с изключение на разходите по ал. 1, т. 11, са допустими, ако са извършени след подаване на заявлението за подпомагане, независимо дали всички свързани с тях плащания са направени.

(6) Разходите за закупуване на земя, сгради и други недвижими имоти – недвижима собственост, са допустими за финансиране до размера на данъчната им оценка, валидна към датата на подаване на заявлението за подпомагане. В случай че към датата на придобиването данъчната оценка е с по-ниска стойност, допустими за финансиране са разходи до този размер.

(7) Закупуването чрез финансов лизинг на активите е допустимо, при условие че ползвателят на помощта стане собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване на заявката за междинно или окончателно плащане за същия актив.

(8) Разплащателната агенция извършва оценка на основателността на предложените за финансиране разходи по ал. 1 чрез съпоставяне на предложените разходи с определените от РА референтни разходи за допустими за финансиране активи и услуги и/или сравняване на представени оферти.

(9) Списък с активите, дейностите и услугите, за които са определени референтни разходи, се съгласува от министъра на земеделието и храните и се публикува на електронната страница на РА не по-късно от датата на публикуване на заповедта за определяне на съответния период на прием на заявления за подпомагане.

(10) За всеки заявен за финансиране разход по ал. 1, който към датата на подаване на заявлението за подпомагане е включен в списъка по ал. 9, кандидатът представя една независима оферта в оригинал, която съдържа наименованието на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис и печат на оферента, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена в левове или евро с посочен данък върху добавената стойност (ДДС). Разплащателната агенция извършва съпоставка между размера на определения референтен разход и на предложения за финансиране от кандидата, като одобрява за финансиране разхода до по-ниския му размер.

(11) За всеки заявен за финансиране разход по ал. 1, който към датата на подаване на заявлението за подпомагане не е включен в списъка по ал. 9, кандидатът представя най-малко три съпоставими независими оферти в оригинал, които съдържат наименование на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис и печат на оферента, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена в левове или евро с посочен ДДС. Кандидатът представя и решение за избор на доставчика/изпълнителя, запитване за оферта по образец съгласно приложение № 9, а когато не е избрал най-ниската оферта – писмена обосновка за мотивите, обусловили избора му. В тези случаи РА извършва съпоставка между размера на разхода, посочен във всяка от представените оферти, като одобрява за финансиране разхода до най-ниския му размер, освен ако кандидатът е представил мотивирана обосновка за направения избор.

(12) В случаите по ал. 10 и 11 оферентите, когато са местни лица, трябва да са вписани в търговския регистър, а оферентите – чуждестранни лица, следва да представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство. Оферентите на строително-монтажни работи, местни и чуждестранни лица, трябва да бъдат вписани в Централен професионален регистър на строителя съгласно Закона за Камарата на строителите и да могат да извършват строежи и/или отделни видове строителни и монтажни работи от съответната категория съгласно изискванията на чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите. Изискването за вписване в търговския регистър не се прилага за Националната служба за съвети в земеделието, физически лица, предоставящи услуги по ал. 1, т. 11.

(13) Когато за заявения за финансиране разход кандидатът е представил съпоставими оферти, независимо че разходът е включен в списъка по ал. 9, РА извършва съпоставка между размера на разхода, посочен във всяка от представените оферти, и размера на определения референтен разход, като одобрява за финансиране разхода до най-ниския му размер. Когато кандидатът е представил мотивирана обосновка за направения избор, съпоставката се извършва между размера на определения референтен разход и размера на предложения за финансиране разход, като РА одобрява за финансиране разхода до по-ниския му размер.

(14) Изискванията по ал. 8 – 13 не се прилагат по отношение на заявени за финансиране разходи за закупуване на земя, сгради и други недвижими имоти.

(15) За разходите по ал. 1, т. 11, извършени преди датата на подаване на заявлението за подпомагане, кандидатите, които се явяват възложители по чл. 7 и чл. 14а, ал. 3 и 4 от Закона за обществените поръчки, при подаване на заявлението за подпомагане представят заверено от възложителя копие на всички документи от проведената съгласно изискванията на Закона за обществените поръчки процедура за избор на изпълнител/и.

(16) За кандидати, които са възложители по чл. 7 и чл. 14а, ал. 3 и 4 от Закона за обществените поръчки, обосноваността на разхода може да се преценява чрез съпоставяне с определени референтни разходи.

Чл. 31. (1) Финансова помощ не се предоставя за разходи за:

1. закупуване на оборудване, машини и съоръжения втора употреба;

2. данък върху добавена стойност (ДДС), с изключение на невъзстановим ДДС, когато е поет действително и окончателно от кандидати, различни от лицата, освободени от данък съгласно чл. 3, ал. 5 от Закона за данък върху добавената стойност;

3. лизинг, с изключение на финансов лизинг и спазване на изискването по чл. 30, ал. 7;

4. оперативни разходи, вкл. разходи за поддръжка, наеми, застраховка;

5. банкови такси, разходи за гаранции, изплащане и рефинансиране на лихви;

6. принос в натура;

7. изследвания за разработване на нови продукти, процеси и технологии;

8. търговия на дребно;

9. сертификация по НАССР (Анализ на опасностите и контрол на критичните точки) и по други международно признати стандарти;

10. закупуване на нови машини и оборудване, вкл. компютърен софтуер, над пазарната им стойност;

11. плащания в брой;

12. лихви и комисиони, печалба на лизинговата компания, разходи по лихви за рефинансиране, оперативни и застрахователни разходи по лизинговия договор, в случаите на финансов лизинг;

13. инвестиции, за които са установени изкуствено създадени условия за получаване на помощта, с цел осъществяване на предимство в противоречие с целите на мярката;

14. инвестиции, които представляват обикновена подмяна.

Чл. 32. (1) (Изм. и доп. – ДВ, **бр. 69 от 2016 г.** , в сила от 2.09.2016 г.) Финансова помощ за преработка на продукти от приложение № I от Договора в продукти извън приложение № I от Договора или памук се предоставя в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 702/2014.

(2) Кандидатите за финансова помощ, чиито инвестиции попадат в обхвата на ал. 1, представят декларация за размера на получените държавни помощи по образец съгласно приложение № 10.

Глава трета
РЕД ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Раздел I
Общи изисквания към документите и реда за кандидатстване

Чл. 33. Документите, приложени към заявлението за подпомагане и към заявките за плащане, както и тези, представени от кандидатите/ползвателите в резултат на допълнително искане от РА, трябва да бъдат:

1. представени в оригинал, нотариално заверено копие или копие, заверено от кандидата; в случай на представяне на заверени от кандидата копия на документи техните оригинали се предоставят за преглед от служител на РА;

2. подадени лично от кандидата или от упълномощено от него лице с нотариално заверено изрично пълномощно;

3. представени на български език; в случаите, когато оригиналният документ е изготвен на чужд език, той трябва да бъде придружен с превод на български език, извършен от заклет преводач, а когато документът е официален по смисъла на Гражданския процесуален кодекс – да бъде легализиран или с апостил; когато между Република България и държавата, от която произхожда документът, е страна по Конвенцията за премахване на изискването за легализация на чуждестранни публични актове, съставена в Хага на 5 октомври 1961 г. (ратифицирана със закон – ДВ, бр. 47 от 2000 г.) (обн., ДВ, бр. 45 от 2001 г.; попр., бр. 17 от 2014 г.), и между нея и Република България има договор за правна помощ, освобождаващ документите от легализация, документът трябва да е представен съгласно режима на двустранния договор.

Чл. 34. (1) Започването и приключването на приема на заявления за подпомагане се определят със заповед на министъра на земеделието и храните. Заповедта съдържа начална и крайна дата за приемане на заявления за подпомагане, както и бюджета на подмярката за съответния период на прием.

(2) В заповедта по ал. 1 могат да бъдат определени и допълнителни ограничения относно допустимите за финансова помощ разходи, инвестиции, кандидати и интегрирани проекти.

(3) При вземане на решение за започване на приема на заявления за подпомагане се публикува съобщение най-малко 10 работни дни преди започването на приема на електронните страници на Министерството на земеделието и храните и РА и на общодостъпно място в областните дирекции на Държавен фонд "Земеделие" и в областните дирекции "Земеделие".

(4) При вземане на решение за прекратяване на приема на заявления за подпомагане по ал. 1 съобщението се публикува най-малко 10 работни дни преди прекратяване на приема на електронните страници на Министерството на земеделието и храните и РА и на общодостъпно място в областните дирекции на Държавен фонд "Земеделие" и областните дирекции "Земеделие".

(5) При вземане на решение за изменение на заповедта по ал. 1 съобщението се публикува най-малко 10 календарни дни преди влизане в сила на изменението и не по-късно от 10 календарни дни от определената крайна дата на приема на електронните страници на Министерството на земеделието и храните и РА и на общодостъпно място в областните дирекции на ДФ "Земеделие" и областните дирекции "Земеделие".

Раздел II
Процедура за разглеждане на заявления за подпомагане

Чл. 35. (1) Кандидатите или упълномощени с изрично и нотариално заверено пълномощно от тях лица

подават в областната дирекция на Държавен фонд "Земеделие" по място на извършване на инвестицията заявление за подпомагане по образец съгласно приложение № 11 и прилагат документите, указани в същото приложение.

(2) Длъжностно лице от областната дирекция на Държавен фонд "Земеделие" извършва преглед на документите в присъствието на кандидата или упълномощеното от него лице.

(3) При липса или нередовност на документите по ал. 1 длъжностното лице връща документите на кандидата, като писмено посочва установените липси и/или нередовности и предоставя копие на контролния лист.

(4) Заявлението за подпомагане може да бъде прието и при липса и/или нередовност, но само когато те се отнасят за документи, издавани от други държавни и/или общински органи и институции, за които кандидатът представи писмени доказателства, че е направил искане за издаване от съответния орган. Кандидатът подписва декларация, че е запознат с липсите и нередовностите и поема задължение да представи издадените въз основа на искането документи най-късно в срока по чл. 36, ал. 3, като писмено посочва мотивите и забележките си.

(5) Приетите заявления за подпомагане получават уникален идентификационен номер с отбелязани дата, час и минута.

(6) Възможността за подаване на заявления за подпомагане по електронен път се предвижда изрично в заповедта по чл. 34, ал. 1, като в нея задължително се съдържат указания към кандидатите за финансово подпомагане относно реда и начина на подаването на заявленията за подпомагане по електронен път.

Чл. 36. (1) В срок до три месеца от крайната дата за съответния период на прием, определен в заповедта по чл. 34, РА:

1. извършва предварителна оценка на критериите за подбор в случаите, при които размерът на заявената финансова помощ на всички подадени заявления надхвърля разполагаемия бюджет, определен в заповедта на министъра на земеделието и храните за съответния период на прием;

2. извършва административна проверка на представените документи, заявените данни и други обстоятелства, свързани със заявлението за подпомагане;

3. може да извърши посещение на място за установяване на фактическото съответствие с представените документи, като:

а) посещението на място се извършва в присъствието на кандидата или на упълномощен от него представител;

б) след приключване на посещението на място служителят на РА представя протокола с резултатите от посещението за подпис на кандидата или на упълномощен от него представител, който има право да напише в протокола обяснения и възражения по направените констатации;

в) екземпляр от протокола по буква "б" се предоставя на кандидата или на упълномощен негов представител веднага след приключване на посещението на място;

г) в случай че кандидатът или упълномощен негов представител не е открит при извършване на посещението на място, РА уведомява кандидата, като му изпраща копие от протокола;

д) в срок до 10 работни дни от получаването на протокола за посещението на място кандидатът може писмено да направи възражения и да даде обяснения по направените констатации пред изпълнителния директор на РА;

4. одобрява или отхвърля заявлението за подпомагане.

(2) При проекти, включващи разходи за строително-монтажни работи, в срок до 10 работни дни от подаване на заявлението за подпомагане длъжностно лице от РА задължително извършва посещението на място по ал. 1, т. 3.

(3) При липса или нередовност на документи, при възникване на необходимост от предоставяне на допълнителни документи при непълнота и неяснота на заявените данни и посочените факти по ал. 1, т. 1 и 2, както и с цел да се удостовери верността на заявените данни, РА указва на кандидата необходимостта от представяне на допълнителни данни и/или документи. Кандидатът е длъжен в срок до 10 работни дни от получаване на уведомяването да представи изисканите му данни и/или документи. Представени след този срок данни и/или документи, както и такива, които не са изрично изискани от РА, не се вземат предвид при последващата обработка на заявлението за подпомагане.

(4) Срокът по ал. 1 може да бъде удължен, когато:

1. Разплащателната агенция е упражнила правомощието си по ал. 3 – със срока за представяне на изисканите данни и/или документи от страна на кандидата;

2. в резултат от действията по ал. 1 са събрани документи и/или информация, които създават съмнение за нередност – до установяване от РА на всички факти и обстоятелства, необходими за изясняване на случая, а при установени съмнения за наличие на престъпни обстоятелства – до постановяване на влязъл в сила акт на компетентния орган;

3. при обработката на заявлението за подпомагане РА установи необходимост от предоставяне на становище от други органи или институции – до датата на получаването му.

(5) В случаите по ал. 4, т. 2 и 3 изпълнителният директор на Държавен фонд "Земеделие" – Разплащателна агенция, издава заповед за спиране на производството по обработка на заявлението за подпомагане, която се връчва на кандидата.

(6) Заявлението за подпомагане и приложените към него документи могат да бъдат изцяло или частично

оттеглени от кандидата по всяко време в писмена форма. Оттеглянето поставя кандидата в положението, в което се е намирал преди подаването на оттеглените документи или на част от тях.

(7) Когато кандидатът е уведомен от РА за случаи на несъответствия и/или нередности в заявлението за подпомагане и приложените към него документи по реда на ал. 3 или когато кандидатът е уведомен за намерението на РА да извърши проверка/посещение на място, или когато при проверката/посещението на място се установи нередност, не се разрешава оттегляне по отношение на частите на тези документи, засегнати от нередността. В тези случаи РА писмено уведомява кандидата за решението си по направеното искане за оттегляне.

(8) При оттегляне на заявлението за подпомагане, което не попада в обхвата на ал. 7, РА прекратява образуваното пред нея административно производство, а кандидатът има право да подаде ново заявление за подпомагане за финансиране на същия проект, в случай че е обявен нов период на прием по подмярката.

(9) Заявленията за подпомагане и приложените към тях документи могат да бъдат поправяни и коригирани по всяко време след подаването им само в случай на очевидни грешки, признати от РА въз основа на цялостна преценка на конкретния случай, и при условие, че кандидатът е действал добросъвестно.

(10) Разплащателната агенция може да признае очевидни грешки само ако те могат да бъдат непосредствено установени при техническа проверка на информацията, съдържаща се в документите по ал. 9.

(11) Не се допуска коригиране или поправяне на заявленията за подпомагане и приложените към тях документи извън случаите по ал. 9.

(12) При оттегляне по ал. 6 на документите или части от тях новите обстоятелства не се вземат под внимание в случаите, при които оказват или биха оказали влияние върху тежестта на критериите за подбор.

Чл. 37. За осигуряване на прозрачност списък на одобрените и отхвърлените проекти се публикува на електронните страници на РА и Министерството на земеделието и храните при спазване на Закона за защита на личните данни и на ограниченията за опазване на търговска, производствена или друга защитена от закона тайна.

Чл. 38. (1) Изпълнителният директор на Държавен фонд "Земеделие" – Разплащателна агенция, издава заповед за пълен или частичен отказ за финансиране при:

1. нередовност на документите или непълнота или неяснота на заявените данни и посочените факти, установени при проверките по чл. 36, ал. 1, т. 2 и 3;

2. несъответствие с целите и изискванията към кандидатите, дейностите, проектите и заявените разходи, определени в тази наредба;

3. несъответствие на проекта с минималния брой точки съгласно чл. 29;

4. неотстраняване на нередовност на документи, непълнота и неяснота на заявените данни и посочени факти и/или непредставяне на изисканите от РА документи, необходими за удостоверяване верността на заявените от кандидата данни до изтичане на срока по чл. 36, ал. 3, като РА отказва изцяло финансирането или намалява финансовата помощ в съответствие с естеството на неотстранените нередности, непълноти, неясноти и/или липси;

5. недостатъчен бюджет за финансиране на подаденото заявление за подпомагане, определен в заповедта за откриване на съответния прием;

6. стойност на допустимите разходи по проекта под определения минимален размер, съответно над определения максимален размер съгласно чл. 13;

7. установяване на обстоятелствата, посочени в чл. 8, ал. 3, 4 и 6, както и непредставяне на някой от документите в срока по чл. 36, ал. 3.

(2) В случаите на частичен отказ по ал. 1 кандидатът има право да сключи договор за предоставяне на финансова помощ за одобрената част от допустимите разходи или да кандидатства отново за същата инвестиция по реда на тази наредба.

(3) В случаите на пълен отказ по ал. 1 кандидатът има право да кандидатства отново за предоставяне на финансова помощ за същата инвестиция по реда на тази наредба.

Чл. 39. Преди издаване на заповед за одобрение на заявлението за подпомагане РА изисква от кандидата в срок 10 дни от получаването на уведомяването му за това да представи:

1. свидетелство за съдимост от кандидата – физическо лице, или от представляващия кандидата едноличен търговец, търговско дружество или юридическо лице и член/ове на управителния им орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокурист или търговски пълномощник, както и от лицата с правомощия за вземане на решения или контрол по отношение на кандидата/ползвателя на помощта, издадено най-рано 4 месеца преди представянето му;

2. декларацията съгласно приложение № 12.

Чл. 40. (1) Постъпилите заявления за подпомагане се оценяват съгласно критериите за подбор, посочени в приложение № 7. Съответствието с критериите за подбор се преценява към датата на подаване на заявлението за подпомагане съобразно приложените към заявлението за подпомагане документи.

(2) Заявленията за подпомагане се класират според получените при оценката точки и се одобряват в низходящ ред до размера на определения за съответния прием бюджет.

(3) Класираните заявления за подпомагане с еднакъв брой точки, за които е наличен частичен разполагаем бюджет при класирането по ал. 2, се одобряват след изменение на бюджета, определен в заповедта на

министъра на земеделието и храните по чл. 34, ал. 1 за съответния период на прием.

Чл. 41. (1) Изпълнителният директор на Държавен фонд "Земеделие" – РА, се произнася със заповед за пълно или частично одобрение или отказ за финансиране на заявлението за подпомагане. Заповедта за частично одобрение (в частта на отхвърлените за финансиране разходи) и заповедта за отказ от финансиране на заявлението за подпомагане подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(2) В срок 15 календарни дни от получаване на заповедта за пълно или частично одобрение за финансиране на заявлението за подпомагане кандидатът има право да подпише договор за предоставяне на финансовата помощ.

(3) (Доп. – ДВ, **бр. 69 от 2016 г.** , в сила от 2.09.2016 г.) Договорът по ал. 2 урежда правата, задълженията и отговорностите на страните, включително основанията за изискуемост на финансовата помощ и краен срок за започване изпълнението на дейностите и инвестициите по проекта. Образецът на договор се утвърждава от изпълнителния директор на РА след съгласуване с министъра на земеделието и храните и се публикува на електронните страници на МЗХ и Държавен фонд "Земеделие".

(4) Когато при обработката на заявлението за подпомагане бъдат установени съмнения за изкуствено създадени условия, в договора по ал. 2 се предвижда извършване на допълнителни проверки преди изплащане на финансовата помощ.

(5) При неявяване на кандидата за подписване на предложения му проект на договор за предоставяне на финансова помощ след изтичане на срока по ал. 2 той губи правото на подпомагане и може да кандидатства отново за финансиране на същата дейност по реда на тази наредба.

Глава четвърта
ИЗПЛАЩАНЕ НА ФИНАНСОВАТА ПОМОЩ. КОНТРОЛ ВЪРХУ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТИТЕ

Раздел I
Изплащане на финансовата помощ

Чл. 42. (1) Финансовата помощ се изплаща след извършване на цялата инвестиция.

(2) Финансовата помощ може да бъде изплатена и преди извършване на цялата инвестиция при спазване на изискванията на чл. 15 и 16.

(3) Финансовата помощ не се изплаща на ползватели на помощта, за които е установено, че са създали изкуствено условията, необходими за получаване на помощта, с цел осъществяване на предимство в противоречие с целта на подмярката.

(4) Финансовата помощ се изплаща при условие, че в срока по чл. 44, ал. 2 ползвателят е представил съответните лицензи, разрешения и/или удостоверения за регистрация за извършването на всички дейности и/или функционирането на всички активи, включени в одобрения проект, за които съгласно действащото законодателство се изисква лицензиране, разрешение и/или регистрация.

(5) Финансовата помощ за инвестиции в пазари на производители се изплаща при условие, че пазарът е регистриран по реда на Закона за стоковите борси и тържища не по-късно от датата на подаване на заявка за окончателно плащане.

Чл. 43. (1) При кандидатстване за авансово плащане ползвателят на помощта подава заявка за авансово плащане по образец, утвърден от изпълнителния директор на РА и публикуван на електронната страница на РА, в областните дирекции на Държавен фонд "Земеделие" по чл. 44 от Устройствения правилник на Държавен фонд "Земеделие" (обн., ДВ, бр. 55 от 2012 г.; изм., бр. 60 от 2014 г. и бр. 30 от 2015 г.) по място на извършване на инвестицията и прилага документите съгласно приложение № 13.

(2) Заявка за авансово плащане се подава най-рано 10 работни дни след датата на сключване на договора за предоставяне на финансова помощ.

(3) Длъжностното лице от съответната областна дирекция на Държавен фонд "Земеделие" извършва преглед на документите в присъствието на ползвателя на помощта.

(4) В случай на липса или нередовност на документите по ал. 1 областната дирекция на Държавен фонд "Земеделие" връща документите на ползвателя на помощта заедно с писмено посочване на липсите и нередовностите.

(5) След отстраняване на липсите или нередовностите по ал. 4 ползвателят на помощта има право в срока по чл. 15, ал. 3 отново да подаде заявка за плащане.

(6) След приемане на документите за плащане ползвателят на помощта получава уникален идентификационен номер на заявката.

(7) В случай на нередовност на представените документи или когато РА мотивирано откаже да сключи договор за поръчителство с лице, предложено от ползвателя, РА изпраща уведомително писмо на ползвателя, който в срок до 10 работни дни от получаването му е длъжен да предостави изисканите допълнителни документи или да предложи друг поръчител.

(8) В срок до 20 работни дни от датата на подаване на заявката за авансово плащане РА изплаща одобрената сума или мотивирано отказва авансовото плащане, за което уведомява писмено ползвателя. В случаите по ал. 7 срокът за вземане на решение по заявката за плащане от РА спира да тече.

Чл. 44. (1) При кандидатстване за междинно или окончателно плащане ползвателят на помощта или упълномощено от него лице с изрично и нотариално заверено пълномощно подава заявка за плащане по образец, утвърден от изпълнителния директор на РА и публикуван на електронната страница на РА, в съответната областна дирекция на Държавен фонд "Земеделие" по чл. 44 от Устройствения правилник на

Държавен фонд "Земеделие" по място на извършване на инвестицията, като прилага към нея документите, посочени в приложение № 14.

(2) Заявката за окончателно плащане се подава в срок не по-късно от един месец след изтичане на срока за извършване на инвестицията, посочен в договора за предоставяне на финансова помощ.

(3) Заявката за плащане може да бъде подадена и електронно чрез попълване на данни в специално разработен модул на ИСАК по указания, разработени от Държавен фонд "Земеделие" и публикувани на електронната страница на РА.

Чл. 45. (1) Длъжностно лице от съответната областна дирекция на Държавен фонд "Земеделие" извършва преглед на документите по чл. 44, ал. 1 в присъствието на ползвателя на помощта или упълномощеното от него лице.

(2) При липса или нередовност на документите по ал. 1 длъжностното лице връща документите на ползвателя на помощта или упълномощеното от него лице, като писмено посочва установените липси и/или нередовности.

(3) Ако заявката за плащане е подадена след срока по чл. 44, ал. 2, длъжностното лице връща документите на ползвателя на помощта или на упълномощеното от него лице, като писмено посочва причината за това.

(4) След отстраняване на констатираните липси или нередовности ползвателят на помощта или упълномощеното от него лице има право в срока по чл. 44, ал. 2 отново да подаде заявка за плащане.

(5) Заявката за плащане може да бъде приета и при липса и/или нередовност, но само когато те се отнасят за документи, издавани от други държавни и/или общински органи и институции, за които кандидатът представи писмени доказателства, че е направил искане за издаване от съответния орган. Ползвателят подписва декларация, че е запознат с липсите и нередовностите и поема задължение да представи издадените въз основа на искането документи най-късно в срока по чл. 44, ал. 2, като писмено посочва мотивите и забележките си.

(6) След приемане на документите за плащане ползвателят на помощта получава уникален идентификационен номер на заявката.

Чл. 46. (1) В срок не по-късно от три месеца след подаване на заявката за междинно/окончателно плащане РА:

1. извършва административни проверки на представените документи, заявените данни и други обстоятелства, свързани със заявката за плащане;

2. може да извърши проверка на място за установяване на фактическото съответствие с представените документи и за установяване спазването на критериите за допустимост, както и на ангажименти или други задължения на ползвателя по настоящата наредба, договора за предоставяне на финансова помощ и/или ПРСР 2014 – 2020 г., като:

а) проверката се извършва в присъствието на ползвателя на помощта или на упълномощен негов представител;

б) при приключване на проверката на място служителят на РА изготвя протокол за резултатите от проверката и го представя за подпис на ползвателя на помощта или на упълномощен негов представител, който има право да напише в протокола обяснения и възражения по направените констатации;

в) след приключване на проверката на място, ако е установено неспазване, на ползвателя на помощта или упълномощен негов представител се изпраща копие от протокола по буква "б";

г) в срок до 10 работни дни от получаването на протокола по буква "б" ползвателят на помощта или упълномощен негов представител може писмено да направи възражения и да даде обяснения по направените констатации пред изпълнителния директор на РА;

3. одобрява или мотивирано отказва изплащането на част или цялата финансова помощ след извършен анализ за установяване на фактическо съответствие и съответствие по документи между одобрената и реално извършената инвестиция;

4. изплаща одобрената финансова помощ в съответствие с т. 3.

(2) В случай на нередовност или липса на документи, при възникване на необходимост от представяне на допълнителни документи при непълнота и неяснота на заявените данни и посочените факти по ал. 1, т. 1 и 2, както и с цел да се удостовери верността на заявените данни, РА писмено уведомява ползвателя на помощта за необходимостта от представяне на допълнителни данни и/или документи, включително такива, които не са посочени в приложение № 14. Ползвателят на помощта представя изисканите му данни и/или документи в срок до 10 работни дни от уведомяването.

(3) Срокът по ал. 1 може да бъде удължен, когато:

1. Разплащателната агенция е упражнила правомощието си по ал. 2 – със срока за представяне на изисканите данни и/или документи от ползвателя;

2. по реда на ал. 1 и 2 са събрани данни и/или документи, от които възниква съмнение за нередност – до установяване от РА на всички факти и обстоятелства, необходими за изясняване на случая, а при установени съмнения за наличие на престъпни обстоятелства – до постановяване на влязъл в сила акт на компетентния орган;

3. при обработката на заявката за плащане РА установи необходимост от предоставяне на становище и/или информация от други органи или институции – до датата на получаването им в РА;

4. се провежда контролна проверка въз основа на Приложение I, т. 4 от Делегиран регламент (ЕС) № 907/2014 на Комисията от 11 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на

Съвета във връзка с разплащателните агенции и други органи, финансовото управление, уравняването на сметки, обезпеченията и използването на еврото (ОВ, L 255/18 от 28 август 2014 г.), наричан по-нататък "Делегиран регламент (ЕС) № 907/2014" – с един месец.

(4) В случаите по ал. 3, т. 2 и 3 РА уведомява писмено ползвателя на помощта.

(5) Заявките за плащане и приложените към тях документи може да бъдат изцяло или частично оттеглени от ползвателя на помощта по всяко време в писмена форма. Оттеглянето поставя ползвателя в положението, в което се е намирал преди подаването на въпросните документи или на част от тях.

(6) Когато ползвателят на помощта е уведомен от РА за евентуални случаи на нередности в документите по ал. 5 и е уведомен за намерението на РА да извърши проверка/посещение на място или когато при проверката/посещението на място се установи нередност, не се разрешава оттегляне по отношение на частите на тези документи, засегнати от нередността.

(7) При оттегляне на заявката за плащане, което не попада в хипотезата на ал. 6, ползвателят има право да подаде нова заявка за плащане в срока по чл. 44, ал. 2.

(8) Заявките за плащане и приложените към тях документи могат да бъдат поправяни и коригирани по всяко време след подаването им в случай на очевидни грешки, признати от РА въз основа на цялостна преценка на конкретния случай и при условие че ползвателят е действал добросъвестно.

(9) Разплащателната агенция може да признае очевидни грешки само ако те могат да бъдат непосредствено установени при техническа проверка на информацията, съдържаща се в документите по ал. 8.

(10) Не се допуска коригиране или поправяне на заявките за плащане и приложените към тях документи извън случаите по ал. 8.

Чл. 47. (1) Размерът на дължимите на ползвателите плащания се изчислява въз основа на приетите за допустими и реално извършени разходи след извършване на проверките по чл. 46, ал. 1, т. 1 и 2 и при спазване на разпоредбите на чл. 63 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014 на Комисията от 17 юли 2014 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол, мерките за развитие на селските райони и кръстосаното съответствие (ОВ, L 227/69 от 31 юли 2014 г.), наричан по-нататък "Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014", и на чл. 35 от Делегиран регламент (ЕС) № 640/2014 на Комисията от 11 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол и условията за отказ или оттегляне на плащанията и административните санкции, приложими към директните плащания, подпомагането на развитието на селските райони и кръстосаното съответствие, наричан по-нататък "Делегиран регламент (ЕС) № 640/2014".

(2) Размерът и начинът на определяне на налаганите от РА административни санкции в съответствие с изискванията по чл. 35 от Делегиран регламент (ЕС) № 640/2014 се определя въз основа на Методика за отказване и намаляване на плащанията, утвърдена от изпълнителния директор на ДФ "Земеделие" – Разплащателна агенция, след съгласуване от министъра на земеделието и храните и се публикува на електронната страница на РА.

Чл. 48. (1) Разплащателната агенция може да откаже изплащането, да намали договорената финансова помощ, както и да изиска възстановяване на част или цялата финансова помощ, когато:

1. при проверките по чл. 46, ал. 1, т. 1 и 2 установи нередовност на документите, непълнота или неяснота на заявените от ползвателя данни и посочени факти или установи несъответствието им с действителното положение;

2. ползвателят на помощта не отстрани непълнотите и пропуските и не представи изисканите му от РА документи в срока по чл. 46, ал. 2;

3. установи несъответствие с целите, дейностите, изискванията и спазването на критериите за подбор, определени с тази наредба;

4. наложи административна санкция по чл. 63, параграф 1 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014 или по чл. 35 от Делегиран регламент (ЕС) № 640/2014;

5. инвестицията не е изпълнена в срока, посочен в договора за предоставяне на финансова помощ, и/или заявката за плащане не е подадена в срока, посочен в договора за предоставяне на финансова помощ;

6. инвестицията е изпълнена неточно, включително когато ползвателят на помощта е придобил активи и/или изпълнил дейности – предмет на подпомагането, с технически параметри или в отклонение от количествено-стойностна сметка, различни от одобрените от РА – когато констатираните отклонения водят до недопустимост или необоснованост на заявените за подпомагане дейности или разходи или засягат основната цел на проекта, или променят предназначението на инвестицията съгласно одобрения проект, или водят до несъответствие с целите, дейностите, изискванията и критериите за подбор, определени в тази наредба и договора за отпускане на финансова помощ;

7. ползвателят на помощта е представил пред РА декларация и/или документ с невярно съдържание, неистински и/или преправен, включително когато тази декларация и/или документ са представени при или по повод кандидатстването му за подпомагане;

8. бъде наложена финансова корекция на заявените за плащане разходи съгласно Методологията за определяне на финансови корекции, които се прилагат спрямо разходите, свързани с изпълнението на оперативните програми, съфинансирани от структурните инструменти на Европейския съюз, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за рибарство, приета с Постановление № 134 на Министерския съвет от 2010 г. (обн., ДВ, бр. 53 от 2010 г.; изм., бр. 3 от 2011 г., бр. 65 от 2013 г., бр. 52, 93 и 101 от 2014 г. и бр. 32 от 2015 г.);

9. при извършване на проверките по букви "iii" и "v" от Раздел 2 "Контролни дейности", т. А "Процедури по одобряване на заявленията" от Приложение № I към Делегиран регламент (ЕС) № 907/2014 във връзка с чл. 48, параграф 2 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014 РА установи, че ползвателят на помощта, подаденият от него проект или предложените за финансиране разходи не отговарят на изискванията за допустимост за подпомагане, посочени в тази наредба;

10. ползвателят на помощта или упълномощен негов представител възпрепятства и/или осуетява извършването на проверка по чл. 46, ал. 1, т. 2;

11. установи наличие на някоя от хипотезите по чл. 35 от Делегиран регламент (ЕС) № 640/2014 на Комисията от 11 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол и условията за отказ или оттегляне на плащанията и административните санкции, приложими към директните плащания, подпомагането на развитието на селските райони и кръстосаното съответствие (ОВ, L 181/48 от 20 юни 2014 г.);

12. към датата на подаване на заявка за окончателно плащане ползвателят на помощта с одобрени за финансиране разходи по чл. 30, ал. 1, т. 7 и 8 не е удостоверил със сертификат постигането на съответния стандарт;

13. изпълнението на проекта не е стартирало в срока, определен в договора за предоставяне на финансова помощ.

(2) В случаите по ал. 1, т. 9 и 11 РА извършва проверка за съответствието с изискванията за допустимост за подпомагане преди предоставяне на помощта въз основа на представените към заявлението за подпомагане и изискани допълнително документи. При нередовност или липса на документи, както и при възникване на необходимост от предоставяне на допълнителни документи при непълнота и неяснота на посочените в заявлението за подпомагане и документите към него данни, РА писмено уведомява ползвателя на помощта за необходимостта от представяне на допълнителни данни и/или документи, включително такива, които не са посочени в приложение № 14. В тези случаи ползвателят е длъжен в срок до 10 работни дни от получаване на уведомяването да представи изисканите му данни и/или документи.

(3) В случаите на пълен или частичен отказ за изплащане на финансовата помощ ползвателят на помощта не може да подаде друга заявка за плащане за същата инвестиция.

Раздел IIУсловия за изпълнението на дейностите по проекта и контрол

Чл. 49. (1) Одобреният проект се изпълнява в срок до 24 месеца, а за проекти, включващи разходи за строително-монтажни работи, за които се изисква издаване на разрешение за строеж, в срок до 36 месеца от датата на:

1. подписването на договора за предоставяне на финансова помощ с РА за кандидати, които не се явяват възложители по чл. 7 и чл. 14а, ал. 3 и 4 от Закона за обществените поръчки;

2. получаване от ползвателя на финансова помощ на уведомително писмо с решението за съгласуване/отказ за съгласуване на последната по време обществена поръчка за избор на изпълнител по проекта за получатели на финансова помощ, които се явяват възложители по чл. 7 и чл. 14а, ал. 3 и 4 от Закона за обществените поръчки.

(2) Крайният срок по ал. 1 е до 15 септември 2023 г.

(3) Най-късно до датата на подаване на заявката за окончателно плащане ползвателите на помощта трябва да отговарят на всички задължителни стандарти, отнасящи се до подпомаганите дейности, в т. ч. опазването на компонентите на околната среда, фитосанитарните изисквания, хуманното отношение към животните, ветеринарно-санитарните изисквания, безопасността на храните и фуражите, хигиената, безопасните условия на труд.

Чл. 50. (1) Ползватели на помощта, които са възложители по чл. 7 и чл. 14а, ал. 3 и 4 от Закона за обществените поръчки, провеждат обществени поръчки за избор на изпълнител/и на дейностите по проекта след сключване на договора за предоставяне на финансова помощ с изключение на процедурите за избор на изпълнител/и за разходи по чл. 30, ал. 1, т. 11, за които при подаване на заявлението за подпомагане представя заверено от възложителя копие от документацията от проведената обществена поръчка или процедура за възлагане по Закона за обществените поръчки.

(2) В срок до 15 работни дни от сключване на договора за предоставяне на финансовата помощ с РА ползвателите, които се явяват възложители на обществени поръчки, предоставят на РА документите съгласно указанията по ал. 5 за извършване на контрола по ал. 6.

(3) Крайният срок за публикуване на публичната покана или на решението за откриване на процедурите за възлагане на обществена поръчка за избор на изпълнител за всички разходи по чл. 30, ал. 1, т. 1 – 11 в проекта е до три месеца от датата на сключване на договора за отпускане на финансова помощ. Ползвателят на помощта уведомява РА за публикуване на всяка публична покана в срок до три работни дни от датата на публикуването, а за всяко решение за откриване на процедура за възлагане на обществена поръчка – в срок до 7 работни дни от датата на публикуването.

(4) Разплащателната агенция осъществява предварителна проверка и последващ контрол върху обществени поръчки съгласно утвърдени от изпълнителния директор на РА процедури за предварителни проверки и последващ контрол.

(5) Указанията на РА при осъществяване на предварителната проверка на планираните обществени поръчки за избор на изпълнител на всички дейности по проекта са задължителни за ползвателя на помощта.

(6) Разплащателната агенция осъществява предварителната проверка по ал. 4 в срок до 20 работни дни от получаването на списъка на планираните обществени поръчки, който е по образец, утвърден от изпълнителния директор на РА.

(7) Разплащателната агенция извършва последващ контрол по ал. 4 в срок до три месеца от получаване на документите за проведената обществена поръчка за избор на изпълнител.

(8) При нередовност или липса на документи, при непълнота и неяснота на заявените данни и посочените факти при извършване на контрола по ал. 6 и 7 РА може да изиска от ползвателя представяне на допълнителни данни и/или документи. Ползвателят е длъжен в срок до 10 работни дни от получаване на уведомлението да

представи изисканите му данни и/или документи. Представени след този срок данни и/или документи, както и такива, които не са изрично изискани от РА, не се вземат предвид.

(9) Срокът по ал. 6 и 7 спира да тече, когато е изпратено писмо за отстраняване на нередовност на документите или непълнота или неяснота на заявените данни и посочените факти при извършване на контрола по ал. 4.

(10) При извършване на контрола по ал. 4, както и при установяване на неспазване на правилата на Закона за обществените поръчки, РА налага финансови корекции по реда на Методологията за определяне на финансови корекции във връзка с нарушения, установени при възлагането и изпълнението на обществени поръчки и на договори по проекти, съфинансирани от Структурните фондове, Кохезионния фонд на Европейския съюз, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за рибарство и фондовете от Общата програма "Солидарност и управление на миграционните потоци", приета с Постановление № 134 на Министерския съвет от 2010 г. (ДВ, бр. 53 от 2010 г.).

Чл. 51. (1) Ползвателят може да подаде искане за изменение и/или допълнение на договора за предоставяне на финансова помощ в РА, като към искането се прилагат доказателствата, необходими за преценката на основателността на искането.

(2) Не се допуска изменение и/или допълнение на договора за предоставяне на финансова помощ, което:

1. засяга основната цел на дейността и/или променя предназначението на инвестицията съгласно одобрения проект;

2. води до несъответствие с целите, дейностите, изискванията и критериите за подбор, определени в тази наредба и договора за предоставяне на финансова помощ;

3. води до увеличение на стойността на договорената финансова помощ.

(3) При нередовност или липса на документи, както и при необходимост от предоставяне на допълнителни документи при непълнота и неяснота на заявените данни и посочените факти в искането за изменение на договора, както и с цел да се удостовери верността на заявените данни, РА изисква от ползвателя да представи допълнителни данни и/или документи. Ползвателят представя изисканите му данни и/или документи в срок до 10 работни дни от уведомяването.

(4) В срок до един месец от подаването на искането по ал. 1, а когато са изискани документи и/или информация по ал. 3 – до 14 дни от изтичане на срока за представянето им, РА отхвърля или приема искането и уведомява писмено ползвателя за мотивите за отхвърлянето на искането или го кани в срок до 10 календарни дни от получаването на уведомлението да се яви за сключване на допълнително споразумение към договора. Когато ползвателят или упълномощено въз основа на изрично и нотариално заверено пълномощно от него лице не се яви в посочения срок, правото за подписване на допълнителното споразумение към договора се погасява.

Чл. 52. (1) Ползвателят на помощта е длъжен да води всички финансови операции, свързани с подпомаганите дейности, отделно в счетоводната си система или като използва счетоводни сметки с подходящи номера от

датата на сключване на договора за предоставяне на финансова помощ до:

1. три години от датата на получаване на окончателно плащане – за ползватели, които са микро-, малки или средни предприятия по смисъла на чл. 3 от Закона за малките и средните предприятия;

2. пет години от датата на получаване на окончателно плащане – за ползватели, които са големи предприятия.

(2) Ползвателят на помощта съхранява всички документи, свързани с подпомаганите дейности, за периода по ал. 1.

(3) Кореспонденцията между кандидата/ползвателя и РА се осъществява на посочения от кандидата/ползвателя адрес, телефонен номер и електронна поща и адреса на Държавен фонд "Земеделие" или съответната областна дирекция към Държавен фонд "Земеделие".

Чл. 53. (1) В срока по чл. 52, ал. 1 ползвателят на помощта е длъжен да:

1. използва подпомаганите активи и изпълнява подпомаганите дейности съгласно определеното им с бизнес плана предназначение и капацитет;

2. не продава, дарява, преотстъпва ползването на активите – предмет на подпомагане, под каквато и да е форма, с изключение на случаите, когато това се изисква по закон;

3. не променя местоположението на подпомаганата дейност извън територията на страната;

4. поддържа съответствие с всяко от условията за даване на приоритет по чл. 28, по които проектът му е бил оценен;

5. не преустановява подпомогнатата дейност поради други причини, освен изменящите се сезонни условия за производство и/или предоставяне на услуги и при положение, че тези обстоятелства са изрично посочени в представения от ползвателя на етапа на кандидатстването по подмярката бизнес план;

6. запази съществуващия към датата на подаване на заявлението за подпомагане средносписъчен брой на персонала, както и броя на допълнително наетите въз основа на бизнес плана лица, когато проектът на ползвателя е бил одобрен за подпомагане поради съответствие с условието за даване на приоритет в чл. 28, ал. 1, т. 6;

7. не променя местоположението на подпомаганата дейност, когато проектът на ползвателя е бил одобрен за подпомагане поради съответствие с условието за даване на приоритет по чл. 28, ал. 1, т. 6 и/или 7;

8. спазва и другите свои задължения, уговорени в договора за предоставяне на финансова помощ.

(2) Изискванията по ал. 1, т. 1 и 2 не се прилагат при подмяната на оборудване с изтекъл амортизационен срок. Подмяната е допустима за новопроизведено оборудване със сходни характеристики и се осъществява след одобрение на РА.

(3) В случаите на проекти на признати групи/организации на производителите преотстъпване ползването на активите – предмет на подпомагане на съдружниците и/или акционерите и/или членовете на юридическите лица – кандидати, не се смята за неизпълнение на задължението по ал. 1, т. 2.

Чл. 54. Ползвателите на помощ застраховат активите, предмет на подпомагане, за срока, рисковете и при условията, посочени в договора за предоставяне на финансова помощ.

Чл. 55. (1) Ползвателят на помощта е длъжен да предоставя на РА всяка поискана информация за осъществяването на подпомаганата дейност.

(2) Контрол за изпълнение изискванията на тази наредба, условията по договора за предоставяне на финансова помощ, процедурите за възлагане на обществени поръчки по Закона за обществените поръчки, както и на документите, свързани с подпомаганата дейност, може да бъде извършван от представители на РА, Министерството на земеделието и храните, Сметната палата, Европейската комисия и Европейската сметна палата, Европейската служба за борба с измамите.

(3) На контрол по ал. 1 подлежат ползватели на помощ, както и техните контрагенти по подпомаганите дейности.

(4) Когато Министерството на земеделието и храните или Европейската комисия извършва оценяване или наблюдение на ПРСР 2014 – 2020 г., ползвателят на помощта предоставя на оправомощените от тях лица всички документи и информация, които ще подпомогнат оценяването или наблюдението.

Чл. 56. (1) Ако ползвателят на помощта не изпълнява задължение по тази наредба или по договора за предоставяне на финансова помощ след изплащане на каквато и да е част от финансовата помощ, РА може да поиска връщане от ползвателя на всички изплатени суми по договора.

(2) Ако ползвателят на помощта не изпълнява задължение по чл. 52 и 53, РА изисква връщане на цялата или на част от изплатената финансова помощ при спазване на разпоредбите на чл. 35 от Делегиран регламент (ЕС) № 640/2014 на Комисията от 11 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол и условията за отказ или оттегляне на плащанията и административните санкции, приложими към директните плащания, подпомагането на развитието на селските райони и кръстосаното съответствие.

(3) Разплащателната агенция може да поиска връщане на изплатените по договора суми и когато установи, че ползвателят на помощта е:

1. представил декларация и/или документ с невярно съдържание, неистински или преправени такива, независимо от формата на вина у ползвателя, нито от момента на представянето им, включително когато този

документ и/или декларация са били представени на етапа на кандидатстването му за подпомагане;

2. създал условия за изпълнение на изискванията за получаване на финансова помощ, за да извлече облага в противоречие с целите на тази наредба;

3. получил допълнителна публична финансова помощ за активите и/или дейностите, финансирани по реда на тази наредба.

(4) Когато РА установи наличие на обстоятелства по чл. 8, ал. 3 или 4, ползвателят на помощта дължи връщане на изплатените авансови и/или междинни плащания заедно със законната лихва, считано от датата, на която е настъпило съответното обстоятелство.

(5) Когато РА установи, че обстоятелствата по чл. 8, ал. 3 или 4 са били налице към датата на извършване на окончателното плащане, ползвателят на помощта дължи връщане на изплатените суми заедно със законната лихва върху тях, считано от датата на получаването им.

Чл. 57. (1) При неизпълнение на задълженията по чл. 52, 54 и 61 РА писмено предупреждава ползвателя за констатираното неизпълнение и предвидените за това санкции, като му дава възможност в едномесечен срок от получаване на предупреждението да отстрани нередовностите.

(2) Ползвателят на помощта може да отстрани констатираното нарушение по ал. 1 в едномесечен срок от получаване на писменото предупреждение от РА. При отстраняване на нарушението в указания срок ползвателят не се санкционира.

(3) Когато не отстрани нарушението в срока по ал. 2 ползвателят дължи връщане на получената помощ заедно със законната лихва върху нея, считано от датата на констатиране на нарушението на съответното задължение от страна на РА.

Чл. 58. (1) При неизпълнение на задължението по чл. 53, ал. 1, т. 4 ползвателят на помощта дължи връщане на получената помощ заедно със законната лихва само ако неизпълнението е по отношение на условие, което е било основание за избор на ползвателя на помощта пред останалите кандидати. Когато неизпълнението на задължението по чл. 53, ал. 1, т. 4 е по отношение на условие, което е станало основание за предоставяне на финансовата помощ по договора при условията на чл. 29, ползвателят дължи връщане на получената помощ заедно със законната лихва върху нея.

(2) Законната лихва по ал. 1 се дължи от момента на неизпълнение на задълженията по чл. 53, ал. 1, т. 4, съответно – по чл. 29, а в случай, че той не може да бъде установен – от момента на установяване на неизпълнението.

Чл. 59. (1) Ползвателят не носи отговорност, ако неизпълнението на негово задължение се дължи на непреодолима сила или извънредни обстоятелства.

(2) В случаите по ал. 1 ползвателят или упълномощено от него лице е длъжен писмено да уведоми РА за

възникването на непреодолима сила или извънредни обстоятелства и да приложи достатъчно доказателства за това в срок до 15 работни дни от датата, на която е в състояние да го направи.

(3) При възникване на непреодолима сила или извънредни обстоятелства след получаване на плащане по договора за предоставяне на финансова помощ, водещи до трайна обективна невъзможност на ползвателя да изпълнява поетите договорни и/или нормативни задължения, ползвателят не възстановява получената по договора финансова помощ.

Глава петаОСИГУРЯВАНЕ НА ПУБЛИЧНОСТ

Чл. 60. (1) С цел осигуряване на публичност и прозрачност най-малко веднъж на шест месеца РА публикува на електронната си страница следната информация за всеки одобрен проект на ползватели на помощта:

1. лично и фамилно име на ползвателите – физически лица;

2. наименование на ползвателите – юридически лица;

3. вид на подпомаганите дейности;

4. общ размер на одобрената финансова помощ по проекта.

(2) С цел осигуряване на публичност и прозрачност до 30 април всяка година РА публикува на електронната си страница следната информация за предходната финансова година за ползвателите на помощта, на които е извършено плащане по подмярката:

1. лично и фамилно име на ползвателите – физически лица;

2. наименование на ползвателите – юридически лица;

3. общината, в която ползвателят на помощта живее или е регистриран, и пощенския код, когато е наличен, или част от него за обозначаване на общината;

4. общата сума на публично финансиране, получена от ползвателя на помощта за съответната финансова година, която включва както съфинансиране от ЕС, така и национално съфинансиране;

5. вид на подпомаганите дейности;

6. информация за сбора от сумите, изплатени за предходната година от Европейския фонд за гарантиране на земеделието и ЕЗФРСР за всеки ползвател на финансова помощ.

(3) Когато размерът на финансовата помощ по ал. 1, т. 4 или ал. 2, т. 4 е по-малък от левовата равностойност на 1250 евро, физическите лица се идентифицират чрез код и не се публикува личното и фамилното им име.

(4) (Доп. – ДВ, **бр. 69 от 2016 г.** , в сила от 2.09.2016 г.) Данните на ползвателя на помощта се публикуват в съответствие с Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 2799/98, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) № 485/2008 на Съвета (ОВ, L 344/549 от 20 декември 2013 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) № 1306/2013" и с цел изпълнение на условието на чл. 9, параграф 2, буква "в" от Регламент (ЕС) № 702/2014, и могат да бъдат обработени от органите за финансов контрол и от следствените органи на Европейския съюз и на държавите членки с цел защита на финансовите интереси на Съюза.

Чл. 61. (1) Ползвателят на помощта се задължава от сключване на договора за отпускане на финансова помощ до крайната дата за изпълнение на проекта да постави на видно за обществеността място:

1. плакат с размер не по-малък от А3, съдържащ информация за дейността, подпомагана от ЕЗФРСР – за проекти с размер на публичната финансова помощ от 10 000 евро до 50 000 евро включително;

2. табела с размери не по-малко от 50 см височина и 70 см широчина, съдържаща информация за дейността, подпомагана от ЕЗФРСР – за проекти с размер на публичната финансова помощ над 50 000 евро;

3. временен билборд с размери не по-малко от 3 м височина и 4 м широчина за проекти, включващи строителство с размер на публичната помощ над 500 000 евро.

(2) Ползвателят на помощта се задължава да включва на професионалната си електронна страница, ако има такава, кратко описание на подпомаганата дейност. Описанието трябва да включва целите и резултатите от дейността, като подчертава финансовото подпомагане от Европейския съюз.

(3) Ползвателят на помощта се задължава до 3 месеца след крайната дата за изпълнение на проекта да постави и поддържа на видно място постоянен билборд с размери не по-малко от 3 м височина и 4 м широчина с информация за подпомагане на дейността му от ЕЗФРСР, когато размерът на публичната помощ надхвърля 500 000 евро и проектът включва помощ за закупуване на движими или недвижими вещи или строителни дейности в срока по чл. 52, ал. 1.

(4) Електронната страница, плакатът, табелата или билбордът по ал. 1, 2 и 3 съдържат описание на проекта/дейността, която се подпомага, емблемата на Европейския съюз с пояснение за неговата роля, националното знаме на Република България, както и думите: "Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони."

(5) Информацията по ал. 4 заема не по-малко от 25 на сто от плаката, табелата, билборда или електронната

страница.

(6) Техническите изисквания към информацията във връзка с оповестяване на подпомагането на дейността от ЕЗФРСР се определят съгласно Приложение № III към чл. 13 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 808/2014 на Комисията от 17 юли 2014 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) (ОВ, L 227/18 от 31 юли 2014 г.).

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Административни проверки" са проверки съгласно условията и разпоредбите на чл. 48 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014.

2. "Авансово плащане" е плащане по смисъла на чл. 63 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ, L 347/487 от 20 декември 2013 г.).

3. "Биоенергия" е енергия, включително под формата на течни или газообразни горива, която е получена от преработката на биомаса.

4. "Биомаса" е всяка органична материя с растителен произход, която може да бъде рециклирана, включително специализирани култури и горски продукти, селскостопанска храна и фураж, отпадъци и остатъци от селскостопански реколти, отпадъци и остатъци от дървесина, водни растения, животински и торов отпадък, органични, битови отпадъци и други отпадъчни материали.

5. "Биогориво" са течни, газообразни или твърди горива, произведени от биомаса (пелети, брикети, нарязана и пресована слама и други остатъчни продукти от преработка на земеделски суровини, биодизел, биоетанол, етери, произведени от биоетанол), включително биогориво, произведено от зърнени култури и други култури, богати на скорбяла, захар и маслодайни култури, съгласно определението в чл. 1, параграф 1 от Директива (ЕС) 2015/1513 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г. за изменение на Директива 98/70/ЕО относно качеството на бензиновите и дизеловите горива и за изменение на Директива 2009/28/ЕО за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ, L 239/1 от 15.9.2015 г.).

6. "Възобновяеми енергийни източници" са неизкопаеми енергийни източници, които съдържат слънчева, вятърна, водна и геотермална енергия, включително енергия на вълните и енергия на приливите и отливите, възобновяващи се без видимо изтощаване при използването им, както и отпадни топлини, енергия от биомаса и енергията от индустриални и битови отпадъци.

7. "Големи предприятия" са предприятия, които не изпълняват критериите на чл. 3 от Закона за малките и средните предприятия, и предприятия, при които 25 на сто или повече от капитала или от броя на гласовете в

общото събрание се контролират пряко или непряко, заедно или поотделно от един или повече публични органи с изключение на случаите по чл. 4, ал. 4 от Закона за малките и средните предприятия.

8. "Дейност" е проект, договор, споразумение или друг механизъм, избран съгласно заложените в ПРСР 2014 – 2020 г. критерии, който се отнася до и се осъществява от един или повече ползватели на помощ, предвид постигането на поставените цели в ПРСР 2014 – 2020 г.

9. "Добра производствена практика" е система за осигуряване на качество и безопасност, която гарантира, че храните се произвеждат и контролират в съответствие с утвърдените стандарти, нормативи и други изисквания за качество и безопасност съобразно предназначението им и в съответствие с изискванията за издаване на разрешително за тяхното производство, търговия и употреба.

10. "Доминиращо влияние" върху юридическо лице е влиянието на друго лице, което:

а) притежава мажоритарния дял от капитала на юридическото лице, или

б) притежава блокираща квота в капитала на юридическото лице, или

в) може да назначава повече от половината от членовете на управителните или контролните органи на юридическото лице.

11. "Енергийна ефективност в рамките на предприятието" е съотношението между изходното количество произведена стока или продукция и вложеното количество енергия, като инвестициите по проекта трябва да допринасят за енергийно спестяване в рамките на цялото предприятие спрямо годишното потребление на енергия за годината, предхождаща годината на подаване на заявлението за подпомагане. За нови предприятия трябва да е налице надхвърляне на задължителните минимални изисквания за енергийна ефективност по Закона за енергийна ефективност и Закона за устройство на територията и е налице повишаване на енергийната ефективност с минимум 10 на сто за предприятието.

12. "Изкуствено създадени условия" е всяко установено условие по смисъла на чл. 60 от Регламент (ЕС) № 1306/2013.

13. "Икономическа жизнеспособност" е генерирането на доходи от дейността, гарантиращи устойчивост на предприятието за периода на бизнес плана.

14. "Икономически размер на стопанство" е размерът на земеделското стопанство, изразен в стандартен производствен обем.

15. "Иновации" са: иновативен продукт, произвеждан от стопанството/предприятието, въвеждане на нов производствен процес (машини, съоръжения и оборудване) или нова практика, въвеждане на нова организационна форма, включително маркетинг, подкрепени с удостоверение за ползван патент и/или

удостоверение за полезен модел, внедрена в рамките на две години преди датата на подаване на заявлението за подпомагане. За иновации не се смятат малки промени или подобрения, увеличаване на количеството произвеждана продукция чрез прибавяне на производствени или логистични системи, много близки до вече съществуващи такива, изваждане от употреба на определен процес, само подмяна на дълготрайни материални активи (ДМА) или надграждането им, промени, произтичащи изцяло от промени в цените на производствените фактори, сезонни или други циклични промени, търговия с нови или значително подобрени продукти, както и промени в организацията на работното място или външните отношения, които се основават на организационни методи, които вече се използват в стопанството.

16. "Интегрирани проекти" са проекти, изпълнявани от един кандидат и съчетаващи най-малко две дейности или операции, попадащи в обхвата на две различни мерки:

а) мярка 4 и мярка 6;

б) мярка 4 и мярка 8;

в) мярка 4 и мярка 9;

или подмерки от тези мерки от ПРСР 2014 – 2020 г., като проектите трябва да допринасят и показват по-добри финансови резултати от дейността на кандидата в резултат на едновременното изпълнение на съответните дейности или операции.

17. "Колективни инвестиции" са инвестиции, свързани с осигуряване на сътрудничеството между над 6 земеделски стопани или признати групи/организации на производители, чрез предприемане на по-ефективни и икономически изгодни инвестиции в общи съоръжения, оборудване, инфраструктура и др.

18. "Маркетинг на продукт" е притежаване или излагане с цел продажба, предлагане за продан, доставяне или изнасяне на пазара по какъвто и да било начин на даден продукт; маркетинг на продукт включва и дейностите по неговото съхранение, сортиране, маркиране, опаковане и транспортиране.

19. "Материални активи" са активи, отнасящи се до земя, сгради, машини и съоръжения.

20. "Междинно плащане" е плащане за обособена част от одобрената и извършена инвестиция.

21. "Международно признат стандарт" е стандарт, който е приет от международна организация по стандартизация или международна организация с дейност по стандартизация и е общодостъпен.

22. "Места по националната екологична мрежа Натура 2000" са защитените зони по смисъла на чл. 6, ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие.

23. "Микропредприятия, малки предприятия, средни предприятия" са предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия.

24. "Млади земеделски стопани" са лица, които към момента на подаване на заявлението за подпомагане са на възраст между 18 и не повече от 40 години и притежават съответни професионални умения и компетентности и се установяват за пръв път като ръководител на земеделско стопанство или вече са се установили през петте години преди подаване на заявлението за подпомагане. Когато кандидати за подпомагане са юридически лица, за да се считат за млади земеделски стопани, те следва да отговарят на изискванията по чл. 2 от Делегиран регламент № 807/2014 на Комисията от 11 март 2014 г. за допълнение на някои разпоредби на Регламент (ЕС) на Европейския парламент и на Съвета. Не са млади земеделски стопани кандидати – юридически лица, чийто мажоритарен дял от капитала е придобит от физическото лице на възраст между 18 и 40 ненавършени години след 1 януари 2014 г. Установяването като ръководител на земеделско стопанство е настъпването на първото от следните събития:

а) регистрация на кандидата (физическо или юридическо лице), на друго юридическо лице, чийто мажоритарен дял от капитала се притежава от кандидата, на мажоритарния собственик на дял от капитала на кандидата и/или на юридическо лице, чийто мажоритарен дял от капитала се притежава от мажоритарния собственик на дял от капитала на кандидата, за първи път като земеделски стопанин по Закона за подпомагане на земеделските производители;

б) започване на отглеждане на животни в животновъден обект – собствен или нает от кандидата (физическо или юридическо лице), от друго юридическо лице, чийто мажоритарен дял от капитала се притежава от кандидата, от мажоритарния собственик на дял от капитала на кандидата и/или на юридическо лице, чийто мажоритарен дял от капитала се притежава от мажоритарния собственик на дял от капитала на кандидата;

в) стопанисване на земя с цел производство на земеделска или животинска продукция от страна на кандидата (физическо или юридическо лице), друго юридическо лице, чийто мажоритарен дял се притежава от кандидата, мажоритарния собственик на дял от капитала на кандидата и/или юридическо лице, чийто мажоритарен дял от капитала се притежава от мажоритарния собственик на дял от капитала на кандидата.

25. "Независими оферти" са оферти, подадени от лица, които не се намират в следната свързаност помежду си или спрямо кандидата:

а) едното участва в управлението на дружеството на другото;

б) съдружници;

в) съвместно контролират пряко трето лице;

г) участват пряко в управлението или капитала на друго лице, поради което между тях могат да се уговарят условия, различни от обичайните;

д) едното лице притежава повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на другото лице;

е) лицата, чиято дейност се контролира пряко или косвено от трето лице – физическо или юридическо;

ж) лицата, едното от които е търговски представител на другото.

26. "Нематериални активи" са активи, възникнали от трансфер на технологии чрез придобиване на патентни права, лицензи или ноу-хау.

27. "Непреодолима сила или извънредни обстоятелства" са обстоятелства по смисъла на чл. 2, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 г.

28. "Непреработена растителна и животинска продукция" е всеки първичен продукт, получен от растенията и животните, който се използва в естествен вид, без да е подлаган на технологична обработка или преработка, в резултат на която да са настъпили физико-химични изменения.

29. "Нередност" е всяко нарушение на правото на ЕС или на българското законодателство, произтичащо от действие или бездействие на икономически оператор, участващ в прилагането на европейските структурни и инвестиционни фондове, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на бюджета на Съюза чрез начисляване на неправомерен разход в бюджета на Съюза.

30. "Новообразувани предприятия" са предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия.

31. "Оперативни разходи" са административните разходи и разходите, свързани с поддръжка и експлоатация на активите.

32. "Организации и/или групи на земеделски производители" са организациите и/или групите, признати от министъра на земеделието и храните.

33. "Обособена част от инвестицията" е завършен етап на изпълнение на инвестицията, който е обособен и е доведен до самостоятелна степен на завършеност.

34. "Пазар на производител" е място по смисъла на Закона за стоковите борси и тържищата.

35. "Полезна топлоенергия" е понятие по смисъла на Директива 2004/8/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 г. относно насърчаване на комбинираното производство на енергия, основаващо се на търсенето на полезна топлоенергия във вътрешния енергиен пазар и за изменение на Директива 92/42/ЕИО.

36. "Подмярка" е съвкупност от дейности, спомагащи за прилагане приоритетите на ПРСР 2014 – 2020 г.

Подготовката на продукцията за продажба включва една или комбинация от дейности, свързани с почистването, подготовката за съхранение, съхранението, сортирането, маркирането, опаковането и транспортирането на земеделски продукти.

37. "Ползвател" е лице, на което е одобрена и/или изплатена финансова помощ по ПРСР 2014 – 2020 г.

38. "Преработка на селскостопански продукти" е всяко обработване и технологично въздействие на селскостопански продукт, в резултат на което се получава продукт, който също е селскостопански продукт, с изключение на дейностите, извършвани в стопанството, необходими за приготвяне на животински или растителен продукт за първа продажба.

39. "Принос в натура" е предоставяне на земя или друг недвижим имот, оборудване или суровини, проучване или професионална работа или неплатен доброволен труд, за които не са правени плащания, подкрепени от фактура или друг еквивалентен на фактура платежен документ.

40. "Продукти, имитиращи или заместващи мляко и/или млечни произведения" са продукти, които могат да бъдат взети за мляко и/или млечни произведения, но чийто състав се различава от тези произведения по това, че съдържа мазнини и/или протеини от немлечен произход със или без протеин, получен от мляко ("Продукти, различни от млечни произведения", както са посочени в чл. 3, параграф 2 от Регламент (ЕИО) № 1898/87 на Съвета от 2 юли 1987 г. относно закрила на наименованията, използвани в търговията с мляко и млечни продукти (ОВ, L 182 от 3 юли 1987 г.).

41. "Продукти, наподобяващи или заместващи пчелен мед и/или пчелни продукти" са такива по смисъла на Закона за пчеларството.

42. "Проверка на място" е проверка по смисъла на Регламент (ЕС) № 809/2014.

43. "Проект" е заявление за подпомагане заедно с всички приложени към него документи, както и съвкупността от материални и нематериални активи и свързаните с тях разходи, заявени от кандидата и допустими за финансиране по ПРСР 2014 – 2020 г.

44. "Публична финансова помощ" е всеки обществен дял във финансирането на дейности, източник на който е бюджетът на държавата, на регионалните или местните власти, на Европейската общност, както и всеки подобен разход. Всеки дял във финансирането на дейности, чийто произход е бюджетът на обществени юридически лица или сдружения на една или повече регионални или местни власти по смисъла на Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, доставки и услуги, ще се разглежда като обществен дял.

45. (Изм. – ДВ, **бр. 69 от 2016 г.** , в сила от 2.09.2016 г.) "Първично селскостопанско производство" е производство на растителните и животинските продукти, изброени в Приложение № I по чл. 38 от Договора за функционирането на Европейския съюз, без да се извършват никакви по-нататъшни операции, с които се променя естеството на тези продукти.

46. "Разходи за консултантски услуги, свързани с подготовка и управление на проекта" са разходи, извършени преди подаване на заявлението за подпомагане и такива по време на изпълнение на проекта, които задължително включват подготовка на заявление за подпомагане, изработка на бизнес план, анализ за икономическа устойчивост на проекта и подготовка на заявки за плащане, включително отчитане и управление на проекта.

47. "Разходи за предпроектно проучване" са разходите за анализите по чл. 30, ал. 1, т. 11, становища и доклади, изготвени от правоспособни лица и представени от кандидата за доказване на техническа осъществимост на проекта, и доклади за екологична устойчивост на проекта.

48. "Разходи за инвестиции за обикновена подмяна" са разходи за замяна на активи, които не водят до подобряване на цялостната дейност на кандидата.

49. "Рефинансиране на лихви" е възстановяване на извършените разходи за лихви по заеми.

50. "Референтни разходи" са цени и пределни стойности, ползвани от РА за сравняване при определяне основателността на разходите за различни инвестиции.

51. "Селскостопански продукти" са продуктите, изброени в Приложение № I от Договора, с изключение на продуктите от риболов и аквакултури, изброени в Приложение I към Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета (ОВ, L 354/1 от 28 декември 2013 г.).

52. "Специализирани транспортни средства" са транспортни средства с постоянно монтирана апаратура, съоръжения или машини, които не позволяват използването им за други цели.

53. "Стандартен производствен обем" е стойността на продукцията, която отговаря на средната стойност за даден район за всеки един земеделски продукт, изчислена в евро по таблица съгласно приложение № 15.

54. "Схеми за директно подпомагане" са правилата за предоставяне на финансова помощ, уредени в Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на правила за директни плащания за земеделски стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕО) № 637/2008 на Съвета и Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета (ОВ, L 347/608 от 20 декември 2013 г.).

55. "Съпоставими оферти" са оферти, които отговарят на запитването за оферта на кандидата и съдържат:

а) еднотипни основни технически характеристики – в случаите, когато се кандидатства за разходи за закупуване на машини и земеделска техника;

б) общ капацитет на оборудването – в случаите, когато се кандидатства за разходи за закупуване на оборудване или производствени линии, съставени от различни машини, съоръжения и оборудване;

в) количествено-стойностни сметки – в случаите, когато се кандидатства за разходи за извършване на строително-монтажни работи.

56. "Създаване на работни места" е нетното увеличение на броя на служителите в съответното предприятие в сравнение със средния им брой през предходните 12 месеца, след като от номиналния брой създадени работни места бъдат приспаднати изгубените през този период работни места.

57. "Технологично въздействие" е онази част от производствения процес, при която има пряко преобразуване на свойствата или качественото състояние на първоначалния продукт.

58. "Уникален идентификационен номер" е регистрационен номер, който се издава на кандидата от служител в РА след положително становище от извършен преглед на документите към заявлението за подпомагане.

59. "Частичен отказ за финансиране" е отказът да се финансират част от заявените разходи на кандидата, които са включени в проект, одобрен за подпомагане по ПРСР 2014 – 2020 г.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 9а от Закона за подпомагане на земеделските производители.

§ 3. В Наредба № 9 от 2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка "Създаване на стопанства на млади фермери" по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 – 2013 г. (обн., ДВ, бр. 42 от 2008 г.; изм., бр. 107 от 2008 г., бр. 9 от 2009 г., бр. 83 от 2011 г., бр. 23 и 60 от 2012 г., бр. 44 от 2013 г. и бр. 76 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 8, ал. 2, т. 2 след думата "оценка" се добавя "или над извършената оценка от независим оценител".

2. В чл. 8а, ал. 2, т. 2 след думата "оценка" се добавя "или над извършената оценка от независим оценител".

3. В приложение № 4 към чл. 24, ал. 1 и чл. 26, ал. 2 "Документи при подаване на заявка за второ плащане" в раздел "Специфични документи" се правят следните допълнения:

а) в т. 2 от подраздел "Увеличаване обработваемата земеделска площ на земеделското стопанство" след думата "оценка" се добавя "или оценка, извършена от независим оценител,";

б) в т. 4 от подраздел "Подобряване на сградния фонд чрез строителство, покупка, реконструкция и/или ремонт на сгради, пряко свързани с дейността на стопанството" след думата "оценка" се добавя "или оценка, извършена от независим оценител,".

4. В приложение № 8 към чл. 30а се правят следните изменения и допълнения:

а) в раздел "III. Описание на инвестициите в дълготрайни материални и нематериални активи на най-малко левовата равностойност на 2000 евро", в таблицата, в колона пет думите "Данъчна оценка в лв." се заменят с "Данъчна оценка или оценка, извършена от независим оценител в лв.";

б) в раздел "Общи документи":

аа) в т. 2 от подраздел "В случай на закупуване на земя:" след думата "оценка" се добавя "или оценка, извършена от независим оценител,";

бб) в т. 4 от подраздел "В случай на подобряване на сградния фонд чрез строителство, покупка, реконструкция и/или ремонт на сгради, пряко свързани с дейността на стопанството:" след думата "оценка" се добавя "или оценка, извършена от независим оценител,".

5. В приложение № 9 към чл. 30а "Документи, необходими при декларирание на инвестициите за най-малко левовата равностойност на 2000 евро от второто получено плащане" се правят следните допълнения:

а) в т. 2 от раздел "В случай на закупуване на земя:" след думата "оценка" се добавя "или оценка, извършена от независим оценител,";

б) в т. 4 от раздел "В случай на подобряване на сградния фонд чрез строителство, покупка, реконструкция и/или ремонт на сгради, пряко свързани с дейността на стопанството:" след думата "оценка" се добавя "или оценка, извършена от независим оценител,".

§ 4. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение 1

към чл. 5, ал. 3

Списък по член 38 от Договора за функционирането на Европейския съюз и Работни операции по първична преработка на памук

А. Списък по член 38 от Договора за функционирането на Европейския съюз

№	№ в Брюкселската номенклатура	Описание на продуктите
1	Глава 1	Живи животни
2	Глава 2	Месо и карантия
3	Глава 3	Риба, ракообразни и мекотели
4	Глава 4	Млечни продукти; яйца от птици; натурален пчелен мед

–	Глава 5	
5	– 5.04	Черва, мехури и стомаси на животни (освен риба), цели части от тях
6	– 5.15	Животински продукти, които не са посочени или включени другаде; мъртви животни по глава 1 или глава 3, негодни за човешка консумация
7	Глава 6	Живи дървета и други растения; луковици, корени и други подобни; рязан цвят и цветарска продукция
8	Глава 7	Зеленчукови, кореноплодни, грудкови и други растителни храни
9	Глава 8	Месести и черупкови плодове; кори от цитрусови плодове и пъпеши
10	Глава 9	Кафе, чай и подправки, без мате (тарифна позиция № 09.03)
11	Глава 10	Зърнени продукти
12	Глава 11	Продукти на мелничарската промишленост; малц; нишестени продукти; глутен; инулин
13	Глава 12	Маслодайни семена и маслодайни плодове; различни видове зърнени храни, семена и плодове; индустриални и медицински растения; слама и фураж
–	Глава 13	–
14	– ex. 13.03	Пектин
–	Глава 15	–
15	– 15.01	Сланина и друга топена свинска мас; мас от домашни птици
16	– 15.02	Нетопена мас от волове, овце или кози; лой, включително „от първа ръка“
17	– 15.03	Стеарин от сланина, маслен стеарин и стеарин от лой; мас, растително масло и лой, неемулгирано и смесено, или приготвено
18	– 15.04	Мазнини и масло от риба и морски бозайници, рафинирани и нерафинирани
19	– 15.07	Готови зеленчукови масла, течни или твърди, сурови,

		рафинирани или пречистени
20	– 15.12	Животински или растителни мазнини и масла, хидрирани, рафинирани или не, но без допълнителна преработка
21	– 15.13	Маргарин, заместители на сланина и други приготвени мазнини за ядене
22	– 15.17	Остатъчни продукти, получени от обработката на мазнини или на животински или растителен восък
23	Глава 16	– Изделия от месо, риба, ракообразни и мекотели
–	Глава 17	–
24	– 17.01	Цвеклова и тръстикова захар, на кристали
25	– 17.02	Други видове захар; захарен сироп, изкуствен мед (смесен или не с естествен); карамел
26	– 17.03	Меласи, обезцветени или не
27	– 17.05 (*)	Ароматизирани или оцветени захари, сиропи и меласи (включително и ванилови и ванилирани захари), но без плодови сокове, съдържащи добавка на захар в каквото и да е количество
–	Глава 18	–
28	– 18.01	Какао на зърна, цели или начупени, сурови или печени
29	– 18.02	Какаови шушулки, обвивки, люспи и отпадъци
30	Глава 20	Изделия от зеленчуци, плодове или други части от растения
–	Глава 22	–
31	– 22.04	Гроздова мъст в процес на ферментация или в процес на задържане на ферментацията по друг начин, освен чрез прибавяне на алкохол
32	– 22.05	Вино от прясно грозде; гроздова мъст, чиято ферментация е в процес на задържане чрез прибавяне на алкохол (в това число мъст)
33	– 22.07	Други ферментирали напитки, например сайдер, сок от круши и медовина
34	– предишен 22.08(*) и предишен 22.09(*)	Етилов алкохол с непроменени или променени

		свойства, с каквато и да е сила, получени от селскостопански продукти, посочени в Приложение № I от Договора, с изключение на ракии, ликьори и други спиртни напитки и сложни алкохолни субстанции (познати като „концентрати“) за производство на напитки
35	– 22.10 (*)	Хранителен оцет и заместители на оцет
36	Глава 23	Остатъци и отпадъчни продукти на хранително-вкусовата промишленост; фуражни смеси
–	Глава 24	–
37	– 24.01	Непреработен тютюн, тютюневи отпадъци
–	Глава 45	–
38	– 45.01	Естествен корк, необработен, натрошен, гранулиран или смлян; отпадъчен корк
–	Глава 54	–
39	– 54.01	Лен, суров или преработен, но непреден; ленени кълчища и отпадъци (включително накъсани или нарязани парцали)
–	Глава 57	–
40	57.01	Естествен коноп (Cannabis sativa), суров или преработен, но непреден; кълчища и отпадъци от естествен коноп (включително накъсани или нарязани влакна)

Забележка. * – Позиция, добавена с член 1 от Регламент 7а на Съвета на ЕИО от 18 декември 1959 г. (ОВ № 7, 30.1.1961 г., стр. 71/61).

Б. Работни операции по първична преработка на памук

· Омаганяване – изсушаване на влакното и почистване от примеси, включително балиране на влакното.

Приложение 2
към чл. 7, ал. 4

ДЕКЛАРАЦИЯ

ЗА ИЗЧИСЛЕНИЕ НА МИНИМАЛНИЯ СТАНДАРТЕН ПРОИЗВОДСТВЕН ОБЕМ НА СТОПАНСТВОТО ПРЕЗ ТЕКУЩАТА СТОПАНСКА ГОДИНА КЪМ ДАТАТА НА ПОДАВАНЕ НА ЗАЯВЛЕНИЕТО ЗА ПОДПОМАГАНЕ

(Декларацията се попълва от земеделски стопани и лицата, участващи в юридическо лице – кандидат за колективна инвестиция)

Долуподписаният(ата) .....,

(име, презиме, фамилия)

с л. к. № ....., издадена от ..... на .....,

ЕГН ....., адрес: .....,

в качеството си на .....,

(представляващ, управител)

на фирма ....., с ЕИК .....,

(наименование на фирмата)

ДЕКЛАРИРАМ, ЧЕ:

За определяне на минималния стандартен производствен обем (СПО) на стопанството за текущата спрямо подаването на заявлението за подпомагане стопанска година отглеждам:

I. Следните земеделски култури, регистрирани в ИСАК:

Земеделска култура	Площ, служеща за изчисление на СПО (дка)	Засадени/ засети ДА/НЕ	Поземлен/и имот/и, върху които ще се извърши засаждането/ засяването

II. Следните земеделски култури, описани в анкетната карта за регистрация като земеделски стопанин:

Земеделска култура	Площ, служеща за изчисление на СПО (дка)	Засадени/ засети ДА/НЕ	Поземлен/и имот/и, върху които ще се извърши засаждането/ засяването

III. Следните земеделски култури, за които съм предоставил документи за собственост, ползване на земята и/или заповеди по чл. 37в, ал. 4, 10 и 12 ЗСПЗЗ:

Земеделска култура	№ на поземлен имот	Площ, служеща за изчисление на СПО (дка)	Засадени/ засети ДА/НЕ	Поземлен/и имот/и, върху които ще се извърши засаждането/ засяването

IV. Следните видове животни, за които към анкетната карта съм приложил опис, заверен от официален ветеринарен лекар не по-рано от 4 месеца преди датата на подаване на заявлението за подпомагане и/или съм регистрирал в ИСАК:

Вид животни	Брой

Дата .....

гр. .....

Декларатор .....

(подпис, печат)

Приложение 3
към чл. 18, ал. 2, т. 2

Списък на селските райони		
№	Област	Селски райони
1	Благоевград	Банско, Белица, Гоце Делчев, Гърмен, Кресна, Петрич, Разлог, Сандански, Сатовча, Симитли, Струмяни, Хаджидимово, Якоруда
2	Бургас	Айтос, Камено, Карнобат, Малко Търново, Несебър, Поморие, Приморско, Руен, Созопол, Средец, Сунгурларе, Царево
3	Варна	Аврен, Аксаково, Белослав, Бяла, Ветрино, Вълчи дол, Девня, Долни чифлик, Дългопол, Провадия, Суворово
4	Велико Търново	Елена, Златарица, Лясковец, Павликени, Полски Тръмбеш, Стражица, Сухиндол
5	Видин	Белоградчик, Бойница, Брегово, Грамада, Димово, Кула, Макреш, Ново село, Ружинци, Чупрене
6	Враца	Борован, Бяла Слатина, Козлодуй, Криводол, Мездра, Мизия, Оряхово, Роман, Хайредин
7	Габрово	Дряново, Севлиево, Трявна
8	Добрич	Балчик, Генерал Тошево, Добрич-селска, Каварна, Крушари, Тервел, Шабла
9	Кърджали	Ардино, Джебел, Кирково, Крумовград, Момчилград, Черноочене
10	Кюстендил	Бобов дол, Бобошево, Кочериново, Невестино, Рила, Сапарева баня, Трекляно
11	Ловеч	Априлци, Летница, Луковит, Тетевен, Троян, Угърчин, Ябланица
12	Монтана	Берковица, Бойчиновци, Брусарци, Вълчедръм, Вършец, Георги Дамяново, Лом, Медковец, Чипровци, Якимово
13	Пазарджик	Батак, Белово, Брацигово, Велинград, Лесичово, Панагюрище, Пещера, Ракитово, Септември, Стрелча, Сърница
14	Перник	Брезник, Земен, Ковачевци, Радомир, Трън
15	Плевен	Белене, Гулянци, Долна Митрополия, Долни Дъбник, Искър, Кнежа, Левски, Никопол, Пордим, Червен бряг
16	Пловдив	Брезово, Калояново, Карлово, Кричим, Куклен, Лъки, „Марица“, Перущица, Първомай, Раковски, „Родопи“, Садово, Сопот, Стамболийски, Съединение, Хисаря
17	Разград	Завет, Исперих, Кубрат, Лозница, Самуил, Цар Калоян
18	Русе	Борово, Бяла, Ветово, Две могили, Иваново, Сливо поле, Ценово
19	Силистра	Алфатар, Главиница, Дулово, Кайнарджа, Ситово, Тутракан
20	Сливен	Котел, Нова Загора, Твърдица
21	Смолян	Баните, Борино, Девин, Доспат, Златоград, Мадан, Неделино, Рудозем, Чепеларе
22	София област	Антон, Божурище, Ботевград, Годеч, Горна Малина, Долна баня, Драгоман, Елин Пелин, Етрополе, Златица, Ихтиман, Копривщица, Костенец, Костинброд, Мирково, Пирдоп, Правец, Самоков, Своге, Сливница, Чавдар, Челопеч
23	Стара Загора	Братя Даскалови, Гурково, Гълъбово, Мъглиж, Николаево, Опан, Павел баня, Раднево, Чирпан
24	Търговище	Антоново, Омуртаг, Опака, Попово

25	Хасково	Ивайловград, Любимец, Маджарово, Минерални бани, Свиленград, Симеоновград, Стамболово, Тополовград, Харманли
26	Шумен	Велики Преслав, Венец, Върбица, Каолиново, Каспичан, Никола Козлево, Нови пазар, Смядово, Хитрино
27	Ямбол	Болярово, Елхово, Стралджа, Тунджа

Приложение 4
към чл. 20, ал. 1

Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 г.

БИЗНЕСПЛАН

По

Подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“

……..……

(име на проекта)

……..……

(име на кандидата)

Сума на инвестицията ..... лв.

(без разходите по чл. 30, ал. 1, т. 11 от настоящата наредба)

Декларирам, че съм запознат с обстоятелството, че нося наказателна отговорност по Наказателния кодекс за представени от мен неверни сведения.

Подпис/печат: .....

Забележки:

1. Кандидатът/законният представител на кандидата задължително подписва собственоръчно и подпечатва всяка страница от бизнесплана (за физически лица подпечатването не е задължително).

2. В приложените в бизнесплана таблици могат да се добавят допълнителни редове и колони в зависимост от срока, за който е изготвен бизнеспланът, и спецификата на дейността, за която се кандидатства.

Обща информация

А	**Б**
Име на кандидата (юридическото лице, ЕТ)	
Седалище и адрес на управление	
Място на извършване на инвестицията	
Планиран краен срок за извършване на инвестицията:	

I. Въведение

А. Кратко описание на проекта:

? кратко описание на инвестициите по проекта;

? описание как ще се подобри дейността на земеделското стопанство или предприятието на кандидата или на земеделските стопанства на членовете на групите или организациите на производители чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности и постигане на една или повече от целите и принципите на подмярката;

? описание на дейността на интегрирани проекти как изпълнението им води до по-добри финансови резултати от дейността на кандидата, отколкото, ако операциите или дейностите се изпълняват поотделно;

? описание на дейността на група/организация на производители как изпълнението води до подобряване на дейността на земеделските стопанства на членовете и основната дейност на

групата/организацията чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности и да показва, че инвестициите и дейностите са от полза на цялата група/организация на производители; проектите им трябва да са пряко свързани с основата земеделска дейност на членовете и основна за групата/организацията.

……...……

……...……

Б. Очакван резултат след завършване на проекта, в т. ч.:

Б.1. Начини за повишаване на конкурентоспособността чрез:

№	**Начини за повишаване на конкурентоспособността на стопанството**	**Съответствие** (отбележете с X или V)
А	Б	В
1.	по-добро използване на факторите за производство;	
2.	въвеждане на нови продукти, процеси и технологии, включително къси вериги на доставка;	
3.	подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост;	
4.	постигане на съответствие със стандартите на Общността;	
5.	подобряване опазването на околната среда.	

? Допустимо е отбелязването на повече от едно съответствие.

Обосновка: …… (посочват се мотиви за направения избор)

Б.2. Подобряване на цялостната дейност на предприятието чрез:

№	**Подобряване на цялостната дейност на предприятието**	**Съответствие** (отбележете с X или V)
А	Б	В
1.	внедряване на нови и/или модернизиране на наличните мощности и подобряване на използването им, и/или	
2.	внедряване на нови продукти, процеси и технологии, и/или	
3.	намаляване на себестойността на произвежданата продукция, и/или	
4.	постигане на съответствие с нововъведени стандарти на Европейския съюз, и/или	
5.	подобряване на сътрудничеството с производителите на суровини, и/или	
6.	опазване на околната среда (включително намаляване на	

	вредните емисии и отпадъци), и/или	
7.	подобряване на енергийната ефективност в предприятията, и/или	
8.	подобряване на безопасността и хигиенните условия на производство и труд, и/или	
9.	подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост, и/или	
10.	подобряване на възможностите за производство на биологични храни чрез преработка на първични земеделски биологични продукти.	

? *Допустимо е отбелязването на повече от едно съответствие.*

Обосновка: …… *(посочват се мотиви за направения избор)*

II. Описание на кандидата и осъществяваната от него дейност:

А. Кратка информация за дейността на кандидата:

? Пълно наименование на кандидата;

?Законова форма на дейността и дата на регистрация;

?Териториално разположение.

Б. Организация, структура и управление:

……

Таблица Б. Допълнителна заетост на предприятието, свързана с изпълнението на проекта *(попълва се в случай, че кандидатът планира създаване на нови работни места за реализацията на дейностите по проекта и изпълнява приоритет по чл. 28, ал. 1, т. 6)*

Брой на персонала към края на предходна финансова година (за цялото предприятие)	Планиран брой на допълнително наетите на трудово правоотношение лица към датата на подаване на заявката за окончателно плащане (за реализация на дейностите по проекта)	Брой на персонала, за който кандидатът поема задължение да поддържа за период от 3 години за МСП и 5 години за големи предприятия след датата на окончателното плащане (за цялото предприятие, включително за реализация на дейностите по проекта)	Планиран брой на персонала, увеличен за реализация на дейностите по проекта
А	Б	В	Г

Забележки:

** В колона „А“ се попълва броят на персонала, зает в предприятието на кандидата.*

** В колона „Б“ се попълва броят на допълнително наети по трудови правоотношения лица за реализация на дейностите по проекта.*

** В колона „В“ се попълва броят на персонала за цялото предприятие, включващ задължително данните, посочени в колона „А“, както и планирания брой на персонала, увеличен за реализация на дейностите по проекта.*

** В колона „Г“ се попълва разликата между данните от колони „В“ и „А“, като данните от тази колона ще бъде бъдат взети предвид при оценка на проекта по приоритета по чл. 30, ал. 1, т. 9.*

VI. Анализ за икономическа устойчивост на проекта

VI.1. Обект, източници за финансиране и етапи при реализация на проекта. Доставчици и клиенти.

А. Обект и източници за финансиране на проекта.

Таблица 1. Предмет на инвестицията, с която се кандидатства за подпомагане по проекта (с изключение на разходите по чл. 30, ал. 1, т. 11)

(*лева*)

Инвестиция				*Единична цена*	*Стойност**	*Включително*		
						Мярка		
А	Б	В	Г	Д	Е	Ж	З	И
Общо								

Посочва се валутният курс, използван за изчисление стойността на инвестицията.

Таблица 2. Инвестиционни разходи, за които не се кандидатства за подпомагане, но са част от цялостния обект на инвестицията и без тях обектът не може да бъде завършен и/или да функционира самостоятелно.

(*лева*)

Инвестиция				*Единична цена*	*Стойност**	*Включително*		
						Мярка		
А	Б	В	Г	Д	Е	Ж	З	И
Общо								

Посочва се валутният курс, използван за изчисление стойността на инвестицията.

Таблица 3. Описание на настоящото състояние на обекта (инвестицията), в случай че към момента на кандидатстване вече има завършен(и) етап(и) на инвестиционния проект

(лева)

Дейности/Активи	**Вложени средства**	**Източник**
А	**Б**	**В**

Попълва се в случаите, когато кандидатът е извършил дейности по реализация на инвестицията преди датата на подаване на заявлението за подпомагане

Кандидатът посочва: дейностите по реализация на инвестицията преди датата на подаване на заявлението за подпомагане в колона А; вложените до момента средства при осъществяване на посочените дейности в колона Б; източника на вложените средства в колона В.

В. Бъдещи доставчици – Договори с описани количества и цени на суровините като доказателство, че са осигурени най-малко 50 % от суровините за преработвателното предприятие съгласно производствената му програма за първата прогнозна година от бизнес плана след изплащане на финансовата помощ. Най-малко 30 % от общата суровинна база е от собствена продукция или от регистрирани земеделски стопани за всички кандидати, с изключение на кандидатите в сектор „месо и месни продукти“.

Таблица 4.1

4.1.1. Вид суровина, използвана от предприятието за преработка, доставена от регистриран земеделски стопанин	*мярка*	*Количество суровина, договорена за изкупуване за първа прогнозна година*
Б	*В*	*Г*
4.1.2. Вид суровина, използвана от предприятието за преработка, доставена от НЕрегистриран земеделски стопанин	*мярка*	*Количество суровина, договорена за изкупуване за първа прогнозна година*
4.1.3. Вид собствена суровина, използвана от предприятието за преработка	*мярка*	*Количество суровина, договорена за изкупуване за първа прогнозна година*

Таблица 4.2. За кандидати в сектор „Месо и месни продукти“

4.2.1. Вид суровина, използвана от предприятието за преработка, доставена от регистриран земеделски стопанин	*мярка*	*Количество суровина, договорена за изкупуване за първа прогнозна година*
Б	*В*	*Г*
4.2.2. Вид суровина, използвана от предприятието за преработка, доставена от НЕрегистриран земеделски	*мярка*	*Количество суровина, договорена за изкупуване за първа прогнозна година*

стопанин		
4.2.3. Вид собствена суровина, използвана от предприятието за преработка	*мярка*	*Количество суровина, договорена за изкупуване за първа прогнозна година*
4.2.4. Вид суровина, използвана от предприятието за преработка, доставена от кланични пунктове	*мярка*	*Количество суровина, договорена за изкупуване за първа прогнозна година*
4.2.5. Вид суровина, доставена от регистрирани земеделски стопани, доставена на кланични пунктове по т. 4.2.4	*мярка*	*Количество суровина, договорена за изкупуване за първа прогнозна година*

VI.2. Финансово-икономически статус – приходи и разходи

А. Приходи

А.1. Приходи от дейността.

Таблица 5. Производствена и търговска програма

(*лева*)

Вид продукция по години*	*Мярка*	*Количество / средногодишна натоварено ст*	*Продукция*			*Средна цена за единица продукция*		*Приходи от продажби на продукция*		
			за собствено потребление							
			за местния пазар							
А	*Б*	*В*	*Г*	*Д*	*Е*	*Ж*	*З*	*И*	*Й*	

Предходна година/ Последен отчетен период										
Общо										
I година										
Общо										
II година										
Общо										
III година										
Общо										
IV година										
Общо										
N година										
Общо										

* В колона А се посочват видовете продукти, които кандидатът произвежда и които са пряко свързани с инвестицията, за която кандидатства. В случай че даден вид продукция на кандидата е свързан косвено с дейността, в която се инвестира, тя се описва в Таблица 8 „Други приходи“.

**Посочва се валутният курс, на база на който е калкулирана продукцията за износ.

Таблица 6. Производствен капацитет на преработвателното предприятие съгласно технологичен проект

Вид на продукцията	*Предходна година/ Последен отчетен период*	*I година*	*II година*	*III година*	*IV година*	*N година*
	Годишен	*Годишен*	*Годишен*	*Годишен*	*Годишен*	

	производствен капацитет на предприятието (т)	*производствен капацитет на предприятието (т)*	*производствен капацитет на предприятието (т)*	*производствен капацитет на предприятието (т)*	*производствен капацитет на предприятието (т)*	
А	Б	В	Г	Д	Е	Ж
Общо продукция (т)						

* Кандидатът посочва продуктите, които произвежда/ще произвежда, и годишното количеството на всеки продукт съгласно технологичен проект

Обосновка за съответствие на капацитета на подпомаганите активи и дейности с прогнозния размер на преработената и произведената от кандидата продукция:

……

Таблица 7. Производствен капацитет на преработвателното предприятие, планиран в Производствена и търговска програма

Вид на продук-цията	*Предходна година/ Последен отчетен период*	*I година*	*II година*	*III година*	*IV година*	*N година*
	Планиран годишен производ-ствен капацитет на предприя-тието (т)	*Планиран годишен производ-ствен капацитет на предпри-ятието (т)*	*Планиран годишен производ-ствен капацитет на предприя-тието (т)*	*Планиран годишен производ-ствен капацитет на предприя-тието (т)*	*Планиран годишен производ-ствен капацитет на предприя-тието (т)*	
А	*Б*	*В*	*Г*	*Д*	*Е*	*Ж*
Общо продукция (т)						

Таблица 8. Други приходи

(лева)

Други приходи (вид)	*Предходна година/Последен отчетен период*	*I година*	*II година*	*III година*	*IV година*	*N година*

А	*Б*	*В*	*Г*	*Д*	*Е*	*Ж*
Общо						

* Кандидатът посочва други приходи, свързани косвено с приходите от основна дейност, посочени в Таблица 5 „Производствена и търговска програма“, в колона А; стойността на реализираните други приходи по вид за предходната година (отчетен период) в колона Б; предвижданата стойност на други приходи през първата година от периода на бизнес плана, в колона В; предвижданата стойност на други приходи за целия период на бизнес плана в колони Г, Д, Е и Ж; за „Общо“ се вписват сумите по колони Б, В, Г, Д, Е и Ж.

Б. Разходи

Б.1. Разходи за дейността

Таблица 9. Разходи за суровини, материали и външни услуги

(лева)

Вид на разходите	*Предходна година / Последен отчетен период*	*I година*	*II година*	*III година*	*IV година*	*N година*
А	*Б*	*В*	*Г*	*Д*	*Е*	*Ж*
Общо						

* Кандидатът описва подробно вида на всички извършвани разходи, необходими за осъществяването на дейността (която ще се подпомогне чрез инвестициите, за които се кандидатства), в колона А; стойността на разходите по вид за предходната година (отчетен период) в колона Б; прогнозната стойност на разходите за първата година на периода, описан в бизнес плана, в колона В; сумите на предвижданите разходи за целия период, разглеждан в бизнес плана, се вписват в колони Г, Д, Е и Ж;

за „Общо“ се вписват сумите по колони Б, В, Г, Д, Е и Ж.

Таблица 10. Разходи за заплати и социални осигуровки

(лева)

Вид на персонала	*Брой на заетите лица*	*Месечно възнаграждение*	*Общо заплати за година*	*Социални осигуровки**	*Общо за година*
А	*Б*	*В*	*Г*	*Д*	*Е*
Предходна година / Последен отчетен период					
Управленски					
Административен					
Производствен					

Общо

I година

Управленски

Административен

Производствен

Общо

II година

Управленски

Административен

Производствен

Общо

III година

Управленски

Административен

Производствен

Общо

IV година

Управленски

Административен

Производствен

Общо

N година

Управленски

Административен

Производствен

Общо

*Кандидатът описва подробно разходите за заплати и социални осигуровки, като посочва: заетия персонал по групи (управленски, административен, производствен) както за предходната година, така и за всички прогнозни години, включени в бизнес плана в колона А;

броя на заетия персонал (по години и по групи) в колона Б;

месечното възнаграждение на персонала по групи в колона В;

годишната сума на разходите за заплати в колона Г (тази сума се получава след попълване на колони Б и В; сумата в колона В се умножава по броя на заетите лица от колона Б и след това се умножава по 12 месеца);

социалните осигуровки (по години и по групи) в колона Д;

общите разходи за заплати и социални осигуровки в колона Е (тази сума се получава, като се събират сумите от колони Г и Д);

за „Общо“ се вписва сумата на разходите по години от колона Е.

*Социалните осигуровки, които са за сметка на работодателя.

Таблица 11. Разходи за амортизация (амортизационен план)

(лева)

Актив	*Дата на придобиване*	*Цена на придобиване*	*Период на експлоатация*	*Амортизационна норма*	*Амортизационна квота*						К
А	*Б*	*В*	*Г*	*Д*	*Е*						
Общо											

* Кандидатът подробно описва разходите за амортизация (използваният метод на амортизация трябва да бъде съобразен със Закона за корпоративното подоходно облагане), като посочва:

вида на актива в колона А;

датата на придобиване на описаните активи в колона Б;

цена на придобиване на описаните активи в колона В;

периода на експлоатация на описаните активи в колона Г;

амортизационната норма на описаните активи в колона Д;

годишната сума на разходите за амортизация в колони Е, Ж, З, И, Й и К;

за „Общо“ се вписва сумата на разходите за амортизация по години от колони Е, Ж, З, И, Й и К.

Таблица 12. Погасителен план на привлечените средства за реализация на проекта

(лева)

Години	*Остатъчна сума в началото на годината*	*Лихви*	*Главници*	*Остатъчна сума в края на годината*
А	*Б*	*В*	*Г*	*Д*
Предходна година/последен отчетен период				
I година				
II година				
III година				
IV година				
N година				

Кандидатът прави погасителен план на привлечените средства, свързани с проекта, и се

включват: годините, за които ще бъде погасен кредитът, в колона А;

остатъчната сума в началото на годината в колона Б;

лихвата по години в колона В; главницата по години в колона Г;

остатъчната сума в края на годината в колона Д.

В случай че кандидатът ползва приходите от дейността, описана в бизнес плана за погасяване на други кредити извън тези, свързани с проекта, той следва да включи и погашенията по тях в Таблица 13.

Таблица 13. Разходи за лихви

(лева)

Вид на кредита	***Предходна година/последен отчетен период***	***I година***	***II година***	***III година***	***IV година***	***N година***
А	**Б**	**В**	**Г**	**Д**	**Е**	**Ж**
Общо						

* Кандидатът описва съществуващите и прогнозните разходи за лихви поотделно за всички кредити, описани в Таблица 13, като посочва: вида на кредита в колона А;

разходите за лихви за предходната година (отчетен период) в колона Б;

прогнозните разходи за лихви за целия период, описан в бизнес плана, в колони В, Г, Д, Е и Ж; за „Общо“ се вписват сумите на разходите за лихви по години от колони Б, В, Г, Д, Е и Ж.

Таблица 14. Други разходи

(*лева*)

Други разходи	***Предходна година/последен отчетен период***	***I година***	***II година***	***III година***	***IV година***	***N година***
А	***Б***	***В***	***Г***	***Д***	***Е***	***Ж***
Общо						

* Кандидатът подробно описва всички други разходи (които са свързани с инвестицията, както и такива, които произтичат от приходите, посочени в Таблица 8 „Други приходи“), като посочва: вида на разходите в колона А;

сумата на описаните разходи по вид за последната година (отчетен период) в колона Б;

прогнозната сума на описаните разходи (по вид) за разглеждания период в колони В, Г, Д, Е и Ж;

за „Общо“ се вписва сумата на „другите разходи“ по години от колони Б, В, Г, Д, Е и Ж.

Таблица 15. Себестойност на единица продукция

(лева)

Вид на продукта	***Видове ресурси,***	***К-во за единица***	***Мярка***	***Единична цена***	***Стойност на разходите за единица***

	необходими за производство на единица продукт	***продукция***			***продукция по вид***
А	***Б***	***В***	***Г***	***Д***	***Е***
Общо					
Общо					

* Кандидатът описва вида на всеки от продуктите, посочени в Таблица 5 „Производствена и търговска програма“ и Таблица 8 „Други приходи“ (ако е приложимо), в колона А;

видове ресурси (суровини, материали, външни услуги и др.), необходими за производство на единица продукция, в колона Б; количество на всеки вид ресурс за производство на единица продукция в колона В;

мярка (грам, килограм, тон, брой и др.) на количеството от колона В в колона Г;

единична цена на всеки вид ресурс в колона Д;

стойност на всеки вид ресурс в колона Е;

за „Общо“ в колона Е се калкулира себестойността на единица продукция.

VI.3. Прогнози за нетните парични потоци на проекта и другите дейности, осъществявани от кандидата

А. Прогноза за нетните парични потоци на проекта.

Таблица 16. Прогноза за нетните парични потоци на проекта

(*лева*)

Индекс	***Предходна година/ Последен отчетен период***	***I година***	***II година***	***III година***	***IV година***	***N година***
А	***Б***	***В***	***Г***	***Д***	***Е***	***Ж***
I. Приходи:						
1. Приходи от продажби						
2. Други приходи						
Общо приходи (1+2)						
II.Разходи						
А. Разходи за дейността:						
3. Разходи за суровини, материали и външни услуги						
4. Разходи за амортизация						
5. Разходи за заплати						

и социални осигуровки

6. Други разходи

Б. Финансови разходи:

7. Разходи за лихви

Общо разходи (3+4+5+6+7)

III. Печалба преди облагане (I - II)

IV. Данъци и такси

V. Печалба след облагане (III - IV)

VI.Финансиране по Програмата

VII. Нетен паричен поток (V+4+VI)

* Попълва се:

I. Приходи: ред 1 – данните от Таблица 5. Производствена и търговска програма;

ред 2 – данните от Таблица 8. Други приходи.

II. Разходи: ред 3 – данните от Таблица 9. Разходи за суровини, материали и външни услуги;

ред 4 – данните от Таблица 11. Разходи за амортизация;

ред 5 – данните от Таблица 10. Разходи за заплати и социални осигуровки;

ред 6 – данните от Таблица 14. Други разходи;

ред 7 – данните от Таблица 13. Разходи за лихви.

III. Печалба преди облагане (I - II): резултатът от разликата между I. Приходи (общите приходи) и II. Разходи (общите разходи).

IV. Данъци и такси: данъци и такси съобразно националното законодателство.

V. Печалба след облагане (III - IV): резултатът от разликата между III. Печалба преди облагане и IV. Данъци и такси.

VI. Финансиране по Програмата: сумата на финансиране по Програмата.

VII. Нетен паричен поток (V+4+VI): получава се от сбора между печалбата след данъци, амортизацията и финансирането по Програмата.

Б. Прогноза за нетните парични потоци на другите дейности на кандидата

Таблица 17. Прогноза за нетните парични потоци на другите дейности на кандидата

(лева)

Индекс	***Предходна година/Последен отчетен период***	***I година***	***II година***	***III година***	***IV година***	***N година***
А	***Б***	***В***	***Г***	***Д***	***Е***	***Ж***
I. Приходи:						
1. Приходи от продажби						
2. Други приходи						
Общо приходи (1+2)						
II.Разходи:						
А. Разходи за дейността:						
3. Разходи за суровини, материали и външни услуги						

4. Разходи за амортизация

5. Разходи за заплати и социални осигуровки

6. Други разходи

Б. Финансови разходи:

7. Разходи за лихви

Общо разходи (3+4+5+6+7)

III. Печалба преди облагане (I - II)

IV. Данъци и такси

V. Печалба след облагане (III - IV)

VI. Главници по кредити

VII. Нетен паричен поток (V+4)

** В тази таблица се попълват приходите, разходите и т.н., съгласно указаното в самата таблица, от дейности, които не са свързани с дейността, в която се инвестира.*

V. Показатели за оценка на ефективността на инвестицията и финансовите показатели *(по проекта и за цялостната дейност на кандидата)*

1.1. Нетна настояща стойност ***(NPV)***

I. Определение:

NPV отразява ефекта на времето върху очаквания паричен поток през периода на инвестицията. Необходимо и достатъчно условие е ***NPV*** да бъде положително число, т.е. ***NPV > 0.***

II. Формула за изчисление:

Изчисляване NPV на проекта

$$NPV = -I_0 + \sum_{t=1}^{n} \frac{NCFt}{(1+r)^t},$$

където:

NCF е нетният паричен поток;

I_0 – сумата на инвестицията *(без разходите по чл. 30, ал. 1, т. 11 на настоящата наредба)*;

NPV – нетната настояща стойност;

r – дисконтов процент (6 %);

n – броят години, за които е изготвен бизнес планът;

t – периодът, равен на една година.

Забележки:

NPV > 0. Положителната нетна настояща стойност показва, че настоящата стойност на паричния поток е по-голяма от разходите за проекта (инвестицията) и инвестицията се счита за ефективна.

NPV < 0. Отрицателната нетна настояща стойност показва, че настоящата стойност на паричния поток през периода на инвестицията не е достатъчна, за да покрие разходите за инвестицията.

NPV = 0. Нетната настояща стойност, равна на нула, показва, че сумата от паричните потоци на проекта е точно толкова, че да се възвърне инвестираният капитал.

Проектът се счита за икономически жизнеспособен, ако ***NPV > 0.***

1.2. ***Изчисляване NPV_e на проекта и другите дейности на кандидата***

$$NPV_e = -I_0 + \left(\sum_{t=1}^{n} \frac{NCFt}{(1+r)^t}\right)^{*} + \left(\sum_{t=1}^{n} \frac{NCFt}{(1+r)^t}\right)^{**}, \text{ където}$$

* Изчислява се сумата на дисконтираните парични потоци на проекта на кандидата.

** Изчислява се сумата на дисконтираните парични потоци на другите дейности на кандидата.

Забележки:

$NPV_e > 0$. Положителната нетна настояща стойност показва, че настоящата стойност на паричния поток е по-голяма от разходите за проекта (инвестицията) и другите дейности на кандидата, следователно инвестицията е ефективна и допринася за подобряване на цялостната дейност.

$NPV_e < 0$. Отрицателната нетна настояща стойност показва, че настоящата стойност на паричния поток през периода на инвестицията не е достатъчна, за да покрие разходите за инвестицията, и не допринася за подобряване на цялостната дейност.

$NPV_e = 0$. Нетната настояща стойност е равна на нула и показва, че сумата от паричните потоци на проекта е точно толкова, че да се възвърне инвестираният капитал, и не се подобрява цялостната дейност.

Проектът се счита за икономически жизнеспособен, ако ***$NPV_e > 0$.***

2.1. Вътрешна норма на възвръщаемост *(IRR)* по проекта

I. Определение:

Показателят ***NPV*** е минимален критерий за ефективност на инвестицията, но не е достатъчен, затова е необходимо да се изчисли и показателят ***IRR.***

II. Формула за изчисление:

$$IRR = r_1 + (r_2 - r_1)\frac{NPV_1}{NPV_1 - NPV_2},$$

където:

IRR е вътрешна норма на възвръщаемост;

r_1 – дисконтов процент, при който ***$NPV_1 > 0$;***

r_2 – дисконтов процент, при който ***$NPV_2 < 0$.***

Проектът се счита за икономически жизнеспособен, ако ***IRR > r (6 %).***

2.2. Вътрешна норма на възвръщаемост (IRR_1) на другите дейности на кандидата

При определяне на вътрешната норма на възвръщаемост на другите дейности на кандидата се вземат данните на NPV_e, получени в т. 1.2.

Проектът се счита за икономически жизнеспособен, ако ***IRR_1 > r (6 %).***

3.1. Индекс на рентабилност (PI) по проекта

I. Определение:

Индексът на рентабилност ***(PI)*** представлява доходът, който всеки един инвестиран лев ще осигури.

Приложение 5
към чл. 28, ал. 1, т. 1

Типове култури и видове животни и продукти от тях в обхвата на чувствителните за подпомагане сектори

КУЛТУРИ	ОПИСАНИЕ
ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ	
Картофи, батати	Клубенови зеленчукови култури
Плодови зеленчукови	
домати	Плодови зеленчукови култури
пипер	Плодови зеленчукови култури
сладък пипер	Плодови зеленчукови култури
лют пипер	Плодови зеленчукови култури
патладжан	Плодови зеленчукови култури
краставици	Плодови зеленчукови култури
корнишони	Плодови зеленчукови култури
тиквички	Плодови зеленчукови култури
тикви	Плодови зеленчукови култури
дини	Плодови зеленчукови култури
пъпеши	Плодови зеленчукови култури
бамя	Плодови зеленчукови култури
захарна царевица	Плодови зеленчукови култури
градински фасул (зелен и зърно)	Бобови зеленчукови култури
градински грах (зелен и зърно)	Бобови зеленчукови култури
градинска бакла (зелена и зърно)	Бобови зеленчукови култури
Листностъблени зеленчукови	
главесто зеле, савойско зеле, брюкселско зеле, китайско зеле	Листностъблени зеленчукови култури
карфиол	Листностъблени зеленчукови култури
броколи	Листностъблени зеленчукови култури
салата	Листностъблени зеленчукови култури
ендивия	Листностъблени зеленчукови култури
марули	Листностъблени зеленчукови култури
спанак	Листностъблени зеленчукови култури
магданоз	Листностъблени зеленчукови култури
копър	Листностъблени зеленчукови култури
листно цвекло	Листностъблени зеленчукови култури
киселец	Листностъблени зеленчукови култури
лапад	Листностъблени зеленчукови култури
алабаш	Листностъблени зеленчукови култури
Кореноплодни зеленчукови	
моркови	Кореноплодни зеленчукови култури
магданоз – коренов	Кореноплодни зеленчукови култури
целина	Кореноплодни зеленчукови култури

салатно цвекло	Кореноплодни зеленчукови култури
репички	Кореноплодни зеленчукови култури
ряпа	Кореноплодни зеленчукови култури
пащърнак	Кореноплодни зеленчукови култури
Лукови зеленчукови	
лук (зрял и зелен)	Лукови зеленчукови култури
чесън (зрял и зелен)	Лукови зеленчукови култури
праз	Лукови зеленчукови култури
арпаджик	Лукови зеленчукови култури
Многогодишни зеленчукови	
артишок	Многогодишни зеленчукови култури
аспержи	Многогодишни зеленчукови култури
хрян	Многогодишни зеленчукови култури
Лозя	Трайни насаждения
Десертни лозя	
ОВОЩНИ КУЛТУРИ	
Семкови овощни видове	
ябълки	Семкови овощни видове
круши	Семкови овощни видове
дюли	Семкови овощни видове
мушмули	Семкови овощни видове
Костилкови овощни видове	
сливи/джанки	Костилкови овощни видове
праскови/нектарини	Костилкови овощни видове
кайсии/зарзали	Костилкови овощни видове
череши	Костилкови овощни видове
вишни	Костилкови овощни видове
едроплоден дрян	Костилкови овощни видове
Ядкови (черупкови) видове	
орехи	Ядкови (черупкови) видове
бадеми	Ядкови (черупкови) видове
лешници	Ядкови (черупкови) видове
Ягодоплодни видове	
ягоди	Ягодоплодни видове
малини	Ягодоплодни видове
къпини	Ягодоплодни видове
френско грозде (бели и червени)	Ягодоплодни видове
арония	Ягодоплодни видове
касис	Ягодоплодни видове
актинидия (киви)	Ягодоплодни видове
бодливо грозде	Ягодоплодни видове
боровинки	Ягодоплодни видове
смокини	Ягодоплодни видове

ВЛАКНОДАЙНИ КУЛТУРИ	
лен	Влакнодайни култури
памук	Влакнодайни култури
коноп	Влакнодайни култури
МЕДИЦИНСКИ И АРОМАТНИ КУЛТУРИ	
Едногодишни	
анасон	Медицински и ароматни култури
резене	Медицински и ароматни култури
кориандър	Медицински и ароматни култури
кимион	Медицински и ароматни култури
чубрица	Медицински и ароматни култури
валериана – двугодишна култура	Медицински и ароматни култури
босилек	Медицински и ароматни култури
бял трън (силибум)	Медицински и ароматни култури
лайка	Медицински и ароматни култури
майорана	Медицински и ароматни култури
татул	Медицински и ароматни култури
черна мерудия	Медицински и ароматни култури
Многогодишни	
маслодайна роза	Медицински и ароматни култури
лавандула	Медицински и ароматни култури
мента	Медицински и ароматни култури
блатно кокиче	Медицински и ароматни култури
блян	Медицински и ароматни култури
риган	Медицински и ароматни култури
ехинацея	Медицински и ароматни култури
жълт мак	Медицински и ароматни култури
зим-зелен	Медицински и ароматни култури
хизоп	Медицински и ароматни култури
левзея	Медицински и ароматни култури
маточина	Медицински и ароматни култури
мащерка	Медицински и ароматни култури
медицинска ружа	Медицински и ароматни култури
монарда	Медицински и ароматни култури
пелин	Медицински и ароматни култури
пиретрум	Медицински и ароматни култури
розмарин	Медицински и ароматни култури
салвия	Медицински и ароматни култури
чувен	Медицински и ароматни култури
шипка	Медицински и ароматни култури
ЖИВОТНИ	
Говеда и биволи	
Телета и малачета до 1 г.	

Телета и малачета над 1 г. и под 2 г. за угояване
Телета и малачета над 1 г. за разплод и бременни юници и бременни малакини
Млечни крави и биволици
Крави от месодайни породи
Овце
Овце – млечни, и овце – месодайни
Кози
Кози
Свине
Свине
Прасенца под 45 дни
Птици
Кокошки
Бройлери
Пуйки
Гъски
Патици
Други
Коне
Пчелни семейства
Буби – кутийки бубено семе

Приложение 6
към чл. 28, ал. 6

Списък на областите/общините, които са в обхвата на Северозападен район съгласно Закона за регионалното развитие

№	Област	Община
1	Видин	Белоградчик, Брегово, Видин, Грамада, Димово, Кула, Макреш, Ново село, Бойница, Ружинци, Чупрене
2	Враца	Борован, Бяла Слатина, Враца, Козлодуй, Криводол, Мездра, Мизия, Оряхово, Роман, Хайредин
3	Ловеч	Априлци, Летница, Ловеч, Луковит, Тетевен, Троян, Угърчин, Ябланица
4	Монтана	Берковица, Бойчиновци, Брусарци, Вълчедръм, Вършец, Георги Дамяново, Лом, Медковец, Монтана, Чипровци, Якимово
5	Плевен	Белене, Гулянци, Долна Митрополия, Долни Дъбник, Кнежа, Левски, Никопол, Плевен, Пордим, Искър, Червен бряг

Приложение 7
към чл. 28, ал. 8

Критерии за подбор на проекти

№	Приоритет	Критерии	Минимално изискване	Максимален брой точки	Точки
1	Проекти за инвестиции за преработка на суровини от чувствителни			30	

	сектори				
1.1		Проекти с инвестиции и дейности, насочени в чувствителни сектори	Над 75% от обема на преработваните суровини са от растителен или животински произход, попадащи в обхвата на чувствителните сектори.	30	ДА – 30 т. НЕ – 0 т.
2	Проекти за въвеждане на нови и енергоспестяващи технологии и иновации в преработвателната промишленост			10	
2.1		Инвестициите по проекта водят до повишаване на енергийната ефективност с минимум 10 % за предприятието	– *	5	ДА – 5 т. НЕ – 0 т.
2.2		Над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието	– *	5	ДА – 5 т. НЕ – 0 т.
3	Проекти с инвестиции за постигане стандартите на ЕС, подпомагани по мярката, включително такива за намаляване на емисиите при производство на енергия от биомаса			5	
3.1		Проекти с инвестиции за постигане на стандартите на ЕС, свързани с минимални	Инвестициите следва да водят до изпълнение на изискванията на: 1. Регламент	5	ДА – 5 т. НЕ – 0 т.

		стандарти за защита и хуманно отношение към животните и намаляване до минимум на страданията им по време на клане, подпомагани по мярката и/или инвестиции, водещи до намаляване на емисиите.	/ЕО/№ 853/2004/чл. 10, § 3, Приложение III, Глава II и Директива 93/119/ЕС/22.12. 1993 за защита на животните при клане и Наредба № 4 от 15 юли 2014 г. за специфичните изисквания към производството на суровини и храни от животински произход в кланични пунктове, тяхното транспортиране и пускане на пазара; 2. Регламент за изпълнение на Директива 2009/125/ЕС/, които водят до намаляване на емисиите.		
4	Проекти за преработка на биологични суровини и производство на биологични продукти			10	
4.1		Проекти с инвестиции за преработка и производство на сертифицирани биологични продукти	Над 75 % от обема на преработваната суровина и произведена продукция, посочена в бизнес плана, ще бъде биологично сертифицирана;	10	ДА – 10 т. НЕ – 0 т.
5	Проекти с инвестиции за насърчаване на кооперирането и интеграцията			10	

	между земеделските стопани и предприятия от преработвателната промишленост				
5.1		Проекти, насърчаващи интеграцията на земеделските стопани	Предприятието на кандидата предвижда в бизнес плана преработката на минимум 65% собствени или на членовете на групата/организация на производители или на предприятието суровини (земеделски продукти)	10	ДА – 10 т. НЕ – 0 т.
6	Проекти, чието изпълнение води до осигуряване на устойчива заетост на територията на селските райони			20	
6.1		Проекти, които се изпълняват на територията на селските райони в страната	– *	8	ДА – 8 т. НЕ – 0 т.
6.2		Проекти от кандидати, които до момента на кандидатстване не са извършвали дейност.	С извършване на инвестицията кандидата ще създаде определен брой работни места:	12	До 5 работни места – 7 т.; От 6 до 10 работни места – 10 т.; Над 10 работни места – 12 т.;
6.3		Проекти от кандидати, които към момента на кандидатстване извършват дейност.	С извършване на инвестицията кандидата ще запази съществуващите (към края на предходната календарна година) и ще създаде определен брой нови работни места:	12	До 5 (съществуващи работни места плюс не по-малко от 2 нови работни места) работни места – 7 т.; От 6 до 10 (съществуващи работни места плюс не по-малко от 4 нови работни

				места) работни места – 10 т.; Над 10 (съществуващи работни места плюс не по-малко от 8 нови работни места) работни места – 12 т.;
7	Проекти, изпълнявани в Северозападния район	–	5	–
7.1		Проекти, които се изпълняват на територията на Северозападен район на страната – област Плевен	1	ДА – 1 т. НЕ – 0 т.
7.2		Проекти, които се изпълняват на територията на Северозападен район на страната – област Ловеч	2	ДА – 2 т. НЕ – 0 т.
7.3		Проекти, които се изпълняват на територията на Северозападен район на страната – област Видин, област Враца и област Монтана	5	ДА – 5 т. НЕ – 0 т.
		ОБЩО	90	

Приложение 8
към чл. 30, ал. 1, т. 7

Новоприети стандарти на ЕС						
№	**Стандарт**	**Законодателство на ЕС**	**Национално законодателство**	**Дата, от която стандартътте задължителен**	**Дата на гратисния период**	**Вид на инвестицията**
1	Минимални стандарти за защита и хуманно отношение	Директива 93/119/ЕС/ 22.12.1993 за защита на животните при клане;	Наредба № 4 от 2014 г. за специфичните изисквания към производството на суровини и	25.07.2014 г.	25.07.2015 г.; 25.07.2016 – за млади земеделски стопани	Закупуване/ придобиване, изграждане и модернизиране на сгради и други

	към животните и намаляване до минимум на страданията им по време на клане	Регламент/ЕО/ № 853/2004/ чл. 10, §/3, Приложение III, Глава II/	храни от животински произход в кланични пунктове, тяхното транспортиране и пускане на пазара			недвижими активи, необходими за въвеждане на минимални стандарти за защита и хуманно отношение към животните и намаляване до минимум на страданията им по време на клане. Закупуване и/или инсталиране на нови машини и оборудване/ инструменти за въвеждане на минимални стандарти за защита и хуманно отношение към животните и намаляване до минимум на страданията им по време на клане

Приложение 9
към чл. 30, ал. 11

Запитване за оферта

(Дата)

От:

(Име и адрес на кандидата)

До:

(Име и адрес на оферента)

ЗАПИТВАНЕ ЗА ОФЕРТА

Бихме искали да ни представите оферта за:

Предлаганите от фирмата услуги и доставки с тяхната техническа спецификация (в случай, че

тя е по-подробна, може да я приложите към бланката)

Вашата оферта трябва да съдържа:

1. Име и адрес на оферента
2. Техническа спецификация, съответстваща на тази в настоящото запитване
3. Цена с описание на ДДС
4. Валидност на офертата

Моля, офертата да съдържа цялата необходима информация, за да бъде оценена. Да бъде изготвена на официална бланка на представляваната от Вас фирма, подписана, подпечатана и да ни бъде изпратена по пощата с обратна разписка на горепосочения адрес за кореспонденция или доставена лично.

Моля, също така да ни информирате дали Вашата фирма е вписана в Търговския регистър към Агенцията по вписванията поради факта, че това е задължително условие към предлаганите от нас доставчици, при приемане и оценяване на проектите, финансирани от Програмата за развитие на селските райони.

Подпис .....

(печат)

Приложение 10
към чл. 32, ал. 2

Декларация за размера на получените държавни помощи

1.	Подписаният	*(трите имена на декларатора)*
	(управител/председател/представител/друго)	
2.		
3.1.	Седалище и адрес на управление:	
3.2.	Адрес за кореспонденция: (Попълва се само ако е различен от адреса на управление по т. 3.1)	
4.	Дейности, които предприятието извършва (код по КИД-2008):	

Дейности, които предприятието извършва (код по КИД-2008)	Относителен дял на нетните приходи от продажби в % през:	
	година "X-1" *	година "X"

5.	Отраслова принадлежност на предприятието според основната му дейност по код КИД-2008. (Изписва се код по КИД-2008 и съответното му наименование)	
6.	Вид на предприятието: (Отбележете със знака X)	голямо
7.	Моля, посочете собствеността на предприятието към година "X":	
	Относителен дял от капитала в %:	
	100.00	
8.	Налице ли е партньорство ** с лице от Република България? (В случай че получателят/кандидатът има партньор/и, се попълва/т декларация/и и от партньора/ите.)	
8а.	Ако в т. 8 сте посочили "ДА", моля да попълните следната информация за партньора/ите:	
	ЕИК/БУЛСТАТ:	
	…..	
	n.	

ДЕКЛАРИРАМ, ЧЕ:

9.	Имам наличие на обстоятелства по преобразуване: сливане/вливане/отделяне/разделяне? (Попълва се само к преобразуването е извършено след 01.01.2014 г.) Ако сте посочили "ДА", моля да попълните и декларация съгласно т. 9а.
9а.	Декларация за преобразуване

Години	Наименование на лицата, участващи в преобразуването	ЕИК/БУЛСТАТ	Общ размер на помощта= a+b+c+ d+e (в левове)
Година			
Година			
Година			
ОБЩО		?(a+b+c+d+e)	

10.	Декларирам, че съм получил, включително в резултат на преобразуването по т. 9, следните държавни помощи:								
	Администратор на помощта (наименование и ЕИК/БУЛСТАТ)	Разходи, за които е получена помощта/цел на помощта (с думи)	Общ размерна помощта= a+b+c+d+e (в левове)	Размер на предоставената държавна помощ, лв.					
				Регламент …..					
				е					
Година									
Година									
Година									
Общо:				?(a+b+c+d+e)	?a	?b	?c	?d	?e
11.	В предприятието се поддържа аналитична счетоводна отчетност, гарантираща разделяне на дейностите и/или разграничаване на разходите, доказваща, че помощта е за дейността, за която се кандидатства по мярката: (Попълва се само ако предприятието извършва повече от един вид дейности)					ДА		НЕ	
12.	При настъпване на промяна в декларираните от мен обстоятелства се задължавам да подам нова декларация в срок 5 работни дни от датата на промяната.								
13.	Известно ми е, че за попълване на декларация с невярно съдържание нося наказателна отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс.								

* Година "Х-1" е годината, предхождаща текущата година – година "Х".

** Съгласно чл. 3, параграф 2 от Приложение I от Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията относно декларираме на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1857/2006 на Комисията.

Дата: ……20__ г. Декларатор: …….

Приложение 11
към чл. 35, ал. 1
(Изм. – ДВ, бр. 92 от 2015 г., в сила от 27.11.2015 г.,
бр. 69 от 2016 г. , в сила от 2.09.2016 г.)

Заявление за подпомагане

Уникален идентификационен номер (УИН) ……

Уникален регистрационен номер (УРН) ……

Попълва се от служител на РА

Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

РАЗПЛАЩАТЕЛНА АГЕНЦИЯ

Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 г.

ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА ПОДПОМАГАНЕ

Подмярка 4.2 Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти

I. Наименование на кандидата

II. Наименование на проекта

III. Уникален идентификационен номер при регистрацията на земеделския стопанин по реда на Наредба № 3 от 1999 г. ***(само за кандидати, регистрирани по Наредба № 3 от 1999 г.)***

IV. Описание на кандидата

1. За юридически лица, еднолични търговци и други:

ЕИК на кандидата:

2. За управителя на ЮЛ и/или представляващия кандидата:

Име, презиме, фамилия

ЕГН:

Лична карта №: валидна до: издадена от:

3. За всички кандидати:

Данни за банкова сметка:

Име на обслужваща банка:

IBAN:

BIC:

Адрес:

Седалище/постоянен адрес на кандидата:

Населено място: гр./с. Пощ. код:

Улица: № бл. вх.

Община: Област:

Адрес за кореспонденция:

Населено място: гр./с. Пощ. код:

Улица: № бл. вх.

Община: Област:

Телефон: Факс: e-mail:

Упълномощено лице *(в случай, че има такова):*

Име, презиме, фамилия

ЕГН:

Лична карта №: валидна до: издадена от:

Пълномощно №:

II. Описание на проектното предложение

(Подробно описание на проектното предложение се извършва в бизнес плана, приложение към заявлението за п

1. Кратко описание на проектното предложение:

1.1 Вид на инвестициите
(*Изберете от падащото меню*)
(*Допустимо е отбелязването на повече от един вид инвестиции*)

За преработка на продукти от приложение № I Договора в продукти в приложение № I от Договора

1.2 Вид на земеделски продукти за преработка:
(в съответствие с използваната суровина, описана в таблица „Себестойност на единица продукция“ на бизнес плана)

1.3 Вид на произведените по проекта продукти:

(в съответствие с таблица „Производствена и търговска програма“ на бизнес плана)

1.4 Кандидатствам за инвестиции в следния/те сектор/и:
(Изберете от падащото меню)
(Допустимо е отбелязването на повече от един сектор)

1. Мляко и млечни продукти, включително яйца
птици с изключение на производство, преработ
и/или маркетинг на продук
наподобяващи/заместващи мляко и млечни продукти

1.5 Кратко описание на инвестицията, за която се кандидатства:

Строителство/реконструкция на:

2. Вид на предприятието:

Микро-, малко или средно предприятие
(Изберете от падащото меню)

Голямо предприятие
(Изберете от падащото меню)

2.1. Кандидатствам по заповед за определяне на прием: № от дата

2.2. Общ размер на разходите по проекта:

(Посочва се размерът на разходите, за които се кандидатства)

2.3. Максимален размер на финансовата помощ в процентно съотношение спрямо допустимите за подпомагане разходи по проекта

Попълн

Вид на

Общ размер на финансовата помощ[1]:

(в процентно съотношение спрямо размера на разходите, за които се кандидатства, както и в левова равностойност)

[1]***Максималното комбинирано подпомагане за един бенефициер е не повече от 90 % от общия размер на до финансово подпомагане разходи.***

3. Заявявам междинно/и плащане/ия в размер на:

3.1. Първо междинно плащане

лв.

3.2. Второ междинно плащане

(при инвестиции, включващи СМР)

лв.

4. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2016 г., в сила от 2.09.2016 г.) Инвестиции за постигане изискванията на но стандарти на ЕС съгласно списък/приложение № 8 от наредбата

Моля, отбележете коя инвестиция от таблицата за допустими инвестиции за достигането на кой ст допринася и с кой нормативен документ е въведен този стандарт

№	Стандарт/законодателство на ЕС и национално законодателство	Вид на разходите, за които се кандидатства съгласно таблицата за допустимите инвестиции	Ст лев
1 2 3 4 n….	Регламент /ЕО/№ 853/2004 /чл.10, §3, Приложение III, Глава II и Директива 93/119/ЕС/22.12.1993 за защита на животните при клане и Наредба № 4 от 15 юли 2014 г. за специфичните изисквания към производството на суровини и храни от животински произход в кланични пунктове, тяхното транспортиране и пускане на пазара		
1 2 3 4 n….	Регламент (ЕС) 2015/1189 на Комисията от 28 април 2015 г. за прилагане на Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изискванията за екопроектиране на котли на твърдо гориво		

III. ПРИДРУЖАВАЩИ ОБЩИ ДОКУМЕНТИ

(Изберете от падащото меню)

1	Таблица за допустими инвестиции на хартие електронен формат по образец
2	Декларация в оригинал по чл. 19 и 20 от Закона за з личните данни
3	Декларация за нередности в оригинал

4	Документ, издаден от обслужващата банка за б сметка на кандидата, по която ще бъде п финансовата помощ, получена по реда на тази наред
5	Нотариално заверено изрично пълномощно – *в сл документите не се подават лично от кандидата*
6	Удостоверение за признаване на групата/организа производители – *важи за кандидати групи/органи производители*
7	Решение на компетентния орган на юридическото кандидатстване по реда на настоящата наредба
8	Декларация по образец, посочен в приложение изчисление на минималния стандартен производст на стопанството през текущата стопанска годи момента на кандидатстване (*не важи за признат производители и признати организации на производ земеделски продукти и юридически лица, коит земеделски стопани*).
9	Справка-декларация за обработваната земя/отгле животни от членовете на групата/организаци производители, с които участват в групата/организ *важи за кандидати групи/организации на производит*
10	Регистрационна карта, издадена по реда на Наредба 1999 г., и анкетни формуляри към нея. Към а формуляри се прилага опис, заверен от оф ветеринарен лекар не по-рано от 4 месеца преди д подаване на заявлението за подпомагане, к изчисляването на стандартния производствен обем животни (*не важи за юридически лица, коит земеделски стопани, а за признати групи/организ производители се изискват на всички членове, в с преработват собствена суровина*).
11	Документ за собственост или ползване на зем заповеди по чл. 37в, ал. 4, 10 и 12 ЗСПЗЗ, която уча изчисляването на минималния стандартен произ обем (*важи в случай, че няма регистрирана обраб земя в ИСАК за текущата към датата на кандида стопанска година*).
12	Удостоверение, издадено от Националната аге приходите, че ползвателят на помощта няма про задължения, издадено не по-рано от 1 месец, пре датата на подаване на заявлението за подпомагане
13	Декларация в оригинал по чл. 8, ал. 5, т. 1
14	Декларация в оригинал по чл. 4а, ал. 1 ЗМСП (*по утвърден от министъра на икономиката и енергет*
15	Бизнес план (по образец), включително на ел носител, и таблиците от бизнес плана в електронен по образец
16	Баланс, справка ДМА, отчет за приходи и раз предходната финансова година или последен пр междинен период (*важи за кандидати юридическ изключение на кандидатите, посочени в чл. 8, ал. 4*).
17	Инвентарна книга към датата на подаване на заявле подпомагане с разбивка по вид на актив, дата и

придобиване.

18 Предварителни или окончателни договори с описа
количества и цени на суровините (*важи в случаите
не се предвижда преработка на собствена зе
продукция*) и/или декларация от кандидата с описан
количества на суровините (*важи в случаите, ко
предвижда преработка на собствена земеделска пр*
като доказателство, че са осигурени най-малко 5
суровините за преработвателното предприятие
производствената му програма за първата прогнозн
от бизнес плана след изплащане на финансовата по
които най-малко 30 на сто от общата суровин
определена в производствената програма за
прогнозна година след въвеждане в експлоата
инвестициите, включени в проекта, трябва да е от с
продукция и/или от регистрирани земеделски сто
реда на Наредба № 3 от 1999 г. Към договорите/пи
намерение, сключени или издадени от ре
земеделски стопани, се прилагат копие на
регистрационна карта на доставчика – земеделски с
издадена по реда на Наредба № 3 от 1999 г. (*ва
случаите, когато суровините се закупуват от
пунктове*).

19 Предварителни или окончателни договори с описа
количества и цени на готовата продукци
доказателство, че е осигурена реализацията на най-
% от продуктите на преработвателното пред
съгласно производствената му програма за
прогнозна година от бизнес плана след изпла
финансовата помощ, като в случаите на произво
гранулиран фураж договорите следва да доказват о
реализация на 100 % от произведения гранулира
съгласно предвижданията на производствената про
целия период на изпълнение на бизнес плана.

20 Решение за преценяване на необходимостта от изв
на оценка на въздействието върху околната среда
по оценка на въздействие върху околната среда/ре
преценяване на необходимостта от извършв
екологична оценка/становище по екологична оценка
за преценка на вероятната степен на зна
отрицателно въздействие/решение по оцен
съвместимостта/писмо/разрешително от компетентн
по околна среда (РИОСВ/МОСВ/БД), издадени по
Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и/ил
за водите (*важи в случаите, когато издаван
документа се изисква по ЗООС и/или по Закона за во*

21 Документ за собственост на земя и/или друг вид нед
имоти, обект на инвестицията (*важи в случаите,
проектът ще се изпълнява върху имот – собстве
кандидата*).

22 Учредено право на строеж върху имота за срок не
от 6 години за кандидати микро-, малки или
предприятия и 8 години за кандидати големи пред
считано от датата на подаване на заявлен
подпомагане, когато е учредено срочно право на

важи в случай на кандидатстване за разходи по чл.
т. 1).

23 Документ за ползване на имота за срок не по-ма
години за кандидати микро-, малки или средни пред
и 8 години за кандидати големи предприятия сч
датата на подаване на заявлението за подпомагане
случай на кандидатстване за разходи по чл. 23, ал. 1
„а“ и „б“ и не се отнася за случаите по чл. 23, ал. 2

24 Заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектур
на сградата, съоръжението, обекта, който ще се и
ремонтира или обновява (*важи в случаите на*
включващи разходи за строително-монтажни ра
когато за предвидените строително-монтажни ра
се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно

25 Одобрен инвестиционен проект, изработен в
„Технически проект“ или „Работен проект (работни
и детайли)“ в съответствие с изискванията на ЗУТ и
№ 4 от 2001 г. за обхвата и съдържан
инвестиционните проекти (*важи в случай, че пр*
включва разходи за строително-монтажни рабо
тяхното извършване се изисква одобрен инвест
проект съгласно ЗУТ).

26 Подробни количествени сметки, заверени от правос
лице (*важи в случай, че проектът включва ра*
строително-монтажни работи).

27 Разрешение за строеж (*важи в случай, че проектът*
разходи за строително-монтажни работи и за
извършване се изисква издаване на разрешение за
съгласно ЗУТ).

28 Становище на главния архитект, че строежът не се н
издаване на разрешение за строеж (*важи в сл*
проектът включва разходи за строително-мо
работи и за тях не се изисква издаване на разре
строеж съгласно ЗУТ).

29 Разрешение за поставяне, издадено в съответствие с
важи в случай, че проектът включва раз
преместваеми обекти).

30 Технологичен проект ведно със схема и опис
технологичния процес, изготвен и заверен от правос
лице.

31 Лицензи, разрешения и/или документ, удосто
регистрацията за дейностите и инвестициите по пр
които се изисква лицензиране, разрешение
регистрация за извършване на дейността/инве
съгласно българското законодателство.

32 Анализ, удостоверяващ изпълнението на условията
ал. 2 – 7, изготвен и съгласуван от правоспособн
компетентност в съответната област (*важи в случ*
инвестиции за производство на електрическ
топлинна енергия или енергия за охлаждан
производство на биогорива и течни горива от биом

33 Предварителни или окончателни договори с опис
количества и цена на суровините (*важи в случаите*
не се предвижда използване на биомаса, пол

резултат на земеделската или преработва
дейност на кандидата) и/или декларация от кан
описани вид и количества на суровините (*важи в с*
когато се предвижда използване на биомаса, по
резултат на земеделската или преработва
дейност на кандидата) като доказателство, че са о
100 на сто от необходимите суровини за производс
биоенергия за собствени нужди на преработв
предприятие за целия период на изпълнение на
плана (*важи в случаите на проекти, включващи ин*
по чл. 5, ал. 2).

34 Предварителни или окончателни договори за у
доставки – обект на инвестицията, включително с п
марка, модел, цена в левове или евро с посочен ДД
за изпълнение (*важи в случаите, когато кандидат*
явява възложител по чл. 7 и чл. 14а, ал. 3 и 4
случаите на инвестиции за строително-монтажни
към договорите се прилагат и количествено-сто
сметки на хартиен и електронен носител.

35 Договор за финансов лизинг с приложен к
погасителен план за изплащане на лизинговите
важи в случай, че проектът включва разходи за за
на активи чрез финансов лизинг).

36 Една независима оферта в оригинал, която
наименованието на оферента, срока на валид
офертата, датата на издаване на офертата, подпис и
оферента, подробна техническа специфика
активите/услугите, цена, определена в левове или
посочен ДДС (*важи в случаите по чл. 30, ал. 10*
отнася при кандидатстване за разходи за закуп
земя, сгради и друга недвижима собственост).В слу
инвестиции за строително-монтажни работи към до
се прилагат и количествено-стойностни сметки на х
електронен носител.

37 Най-малко три съпоставими независими оферти в о
които съдържат наименование на оферента, с
валидност на офертата, датата на издаване на о
подпис и печат на оферента, подробна те
спецификация на активите/услугите, цена, опред
левове или евро с посочен ДДС ведно с отпра
кандидата запитвания за оферти съгласно приложен
важи в случаите по чл. 30, ал. 11 и не се отн
кандидатстване за разходи за закупуване на земя,
друга недвижима собственост, както и за нор
регламентирани такси). В случаите на инвест
строително-монтажни работи към договорите се пр
количествено-стойностни сметки на хартиен и ел
носител.

38 Решение на кандидата за избор на доставчик/изпъ
важи в случаите, когато кандидатът не с
възложител по чл. 7 и чл. 14а, ал. 3 и 4 ЗОП),
избраната оферта не е с най-ниска цена – и
обосновка за мотивите, обусловили избора (*важи в с*
по чл. 30, ал.11).

39 Удостоверение за данъчна оценка, издадено в рам

месеца, предхождащ датата на подаване на заявле
подпомагане (*важи в случай, че проектът включва
за закупуване на земя, сгради и/или друга нед
собственост*).

40 Документация за възложената обществена пор
изпълнение на дейностите по проекта (*важи в сл
проектът включва разходи по чл. 30, ал. 1, т. 11, из
преди подаване на заявлението за подпомаг
кандидат, който се явява възложител по чл. 7 и чл
3 и 4 ЗОП*).

41 Декларация за размера на получените държавни
независимо от тяхната форма и източник по
съгласно приложение № 10 (*важи за кандидати п
ал. 2*).

IV. ПРИДРУЖАВАЩИ СПЕЦИФИЧНИ ДОКУМЕНТИ
(Изберете от падащото меню)

**Допълнителни документи, доказващи съответ
приоритет по критериите за оценка:**

1 Удостоверение за ползван патент и/или удостове
полезен модел или внедряване на инвестиции, из
по чл. 35 от Регламент 1305/2013, издадено в рамки
години преди датата на подаване на заявлен
подпомагане.

2 Предварителни договори с описани количества и
биологични суровини като доказателство, че са о
най-малко 75 % от суровините за преработв
предприятие съгласно производствената му про
първите три или пет прогнозни години от бизнес пл
изплащане на финансовата помощ, придруже
сертификат за биологично производство на сур
придружени с копие от сертификат/и от контролира
като доказателство, че кандидатът ще преработва н
75 % биологична суровина за първата прогнозна г
бизнес плана – не се отнася за пазари на производит

3 Предварителни договори за реализация на над 75 %
на производствената програма на преработв
предприятие като биологично производство
минимум три години за МСП и минимум пет го
големи предприятия след изплащане на финансоват
придружени с копие от сертификат/и от контролира
като доказателство, че кандидатът ще произвежда н
75 % биологична продукция за първата прогнозна г
бизнес плана – за съществуващи предприятия, и не
за пазари на производители.

4 Становище на БАБХ, от което да е видно
предвидените инвестиции в проекта са насоче
постигане на стандартите на ЕС съгласно приложен

5 (Изм. - ДВ, **бр. 69 от 2016 г.**, в сила от 2.09
Становище от ГД „Технически надзор на съоръ
повишена опасност“, удостоверяващо кои от инве
са насочени за изпълнение на Регламент (ЕС) 2015
Комисията от 28 април 2015 г. за прилагане на Д
2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Ст

	отношение на изискванията за екопроектиране на твърдо гориво.
6	Резюме за отразяване на резултатите от ен обследване на промишлената система с изискванията на Наредба № РД-16-346 от 2.04.20 показателите за разход на енергия, енер характеристики на промишлени системи, условията извършване на обследване за енергийна ефектив промишлени системи, изготвени от правоспособн вписани в публичния регистър по чл. 34, ал. 1 от З енергийна ефективност (ЗЕЕ).
7	Справка за съществуващия и нает от кандидата перс края на предходната спрямо кандидатстването кал година.

V. ДЕКЛАРАЦИИ

С подписване на заявлението за подпомагане декларирам, че:

1	Не съм получавал/а публична финансова помощ з които кандидатствам за финансиране с настоящия пр
2	Нямам изискуеми и ликвидни задължения към ДФ „З
3	Осигурил/а съм финансови средства за из инвестицията
4	Запознат/а съм с правилата за отпускане на финан Програмата за развитие на селските райони 2014 – 20
5	Известно ми е, че нося наказателна отговорност по 248а от Наказателния кодекс за представяне на невер
6	Всички предоставени от мен официални документи дата удостоверяват действителното правно полож посочените в тях факти и обстоятелства. Предста частни документи са с вярно съдържание, автентич подпис
7	Информиран съм, че ще бъдат публикувани данни в разпоредбите на чл.111 от Регламент (ЕО) № Европейския парламент и на Съвета от 17.12.20 финансирането, управлението и мониторинга селскостопанска политика и за отмяна на реглам 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 12 № 485/2008 на Съвета (ОВ L 344, 20.12.2013 г.), как да бъдат обработени от одитиращи и разследващи о и на държавите-членки с цел защита на финансови Съюза
8	Представените от мен данни на електронен носител тези, представени на хартиен носител
9	Предварителните разходи по чл. 30, ал. 1, т. 11, на сключване на договора за подпомагане, са ост спазване на Закона за обществени поръчки (само които се явяват възложители по чл. 7 и чл. 14а, ал. 3

За срок от получаване на окончателното плащане по договора за отпускане на финансова помощ до изтича чл. 52, ал. 1 се задължавам да:

1	Водя всички финансови операции, свързани с дейности, отделно в счетоводната си система или счетоводни сметки с подходящи номера

2	Съхранявам документите, свързани с подпомаганите
3	Осигурявам достъп на територията на моето земедел и предприятие за извършване на контролни упълномощените за това лица и да показвам документи за този контрол
4	Да поддържам съответствие с условията, станали избора ми пред други кандидати.

Кандидатствам за сума от

(Сумата трябва да бъде същата като записаната на ред „Сума на разходите“ от таблицата за допустимит

Кандидатът/законният представител на кандидата задължително подписва собственоръчно и подпечатва от бизнес плана (за физически лица подпечатването не е задължително)

Дата Име на кандидата

VI. Декларация за нередности [1]

Долуподписаният(ата).....

(име, презиме, фамилия)

с л. к. № ....., издадена от ..... на .....,

ЕГН....., адрес: .....,

в качеството си на .....

(представляващ, управител)

на фирма ..... с ЕИК .....,

(наименование на фирмата)

– кандидат по подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“,

ДЕКЛАРИРАМ, ЧЕ:

1. Запознат/а съм с определението за нередност съгласно Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета, а именно:

„Нередност“ означава всяко нарушение на правото на Съюза или на националното право, свързано с прилагането на тази разпоредба, произтичащо от действие или бездействие на икономически оператор, участващ в прилагането на европейските структурни и инвестиционни фондове, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на бюджета на Съюза чрез начисляване на неправомерен разход в бюджета на Съюза.

Всички форми на корупция са също нередност.

2. Запознат/а съм с определението за измама съгласно чл. 1, параграф 1, буква „а“ от Конвенцията за защита на финансовите интереси на Европейските общности, а именно:

Под измама следва да се разбира всяко умишлено действие или бездействие, свързано със:

– Използването или представянето на фалшиви, грешни или непълни изявления или документи, което води до злоупотреба, нередно теглене или неправомерно намаляване на средства от общия бюджет на Европейските общности или от бюджети, управлявани от или от името на Европейските общности;

– Укриване на информация в нарушение на конкретно задължение, водещо до резултатите,

споменати в предходната подточка;

– Използването на такива средства за цели, различни от тези, за които са отпуснати първоначално;

– Злоупотреба на правомерно получена облага със същия ефект.

3. Запознат/а съм с възможните начини, по които мога да подам сигнал за наличие на нередности и измами или за съмнение за нередности и измами, а именно:

– до служителя по нередности в РА.

При наличие или съмнение за връзка на някое от лицата, на които следва да се подават сигналите за нередности, със случая на нередност информацията се подава директно до един или до няколко от следните органи:

– до изпълнителния директор на РА;

– до ръководителя на Управляващия орган на Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г.;

– до ресорния заместник-министър, в чийто ресор е Управляващият орган на Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г.;

– до председателя на Съвета за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейските общности, и до ръководителя на дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз (АФКОС)“ в Министерството на вътрешните работи;

– до Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ) към Европейската комисия.

Настоящата декларация е изготвена в два екземпляра – по един за декларирацщия и за РА.

Дата ..... Декларатор .....

гр. ..... (подпис, печат)

---

[1] Декларацията се подписва задължително от кандидата – ФЛ, от представляващия и управляващия кандидата ЕТ, търговско дружество или юридическо лице. Когато управляващите кандидата са повече от едно лице, декларацията се попълва и подава по един екземпляр за всички лица от управителните органи на кандидата, а в случай, че членове са юридически лица – от техния представител в съответния управителен орган и от прокуристите и търговските пълномощници, когато има такива.

VII. Критерии за подбор

№	Критерии	Минимално изискване	Максимален брой точки	Кандидатствам за: *(Отбележи с x или v)*	Обосновка на заявения брой точки, включително и документ/и, обосноваващ/и заявения брой точки
1	Проекти с инвестиции и дейности, насочени към	Над 75 % от обема на преработваните суровини са от	30		

	чувствителни сектори	растителен или животински произход, попадащи в обхвата на чувствителните сектори.	
2.1.	Инвестициите по проекта водят до повишаване на енергийната ефективност с минимум 10 % за предприятието.	*	5
2.2.	Над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието	*	5
3	Проекти с инвестиции за постигане на стандартите на ЕС, свързани с минимални стандарти за защита и хуманно отношение към животните и намаляване до минимум на страданията им по време на клане, подпомагани по мярката, и/или инвестиции, водещи до намаляване на емисиите.	Инвестициите следва да водят до изпълнение на изискванията на: 1. Регламент /ЕО/ № 853/2004 /чл. 10, § 3, Приложение III, Глава II и Директива 93/119/ЕС/22.12.1993 за защита на животните при клане и Наредба № 4 от 15 юли 2014 г. за специфичните изисквания към производството на суровини и храни от животински произход в кланични пунктове, тяхното транспортиране и пускане на пазара;	5

		2. Регламент за изпълнение на Директива 2009/125/ЕС/, които водят до намаляване на емисиите.		
4	Проекти с инвестиции за преработка и производство на сертифицирани биологични продукти	Над 75 % от обема на преработваната суровина и произведена продукция, посочена в бизнес плана, ще бъде биологично сертифицирана	10	
5	Проекти, насърчаващи интеграцията на земеделските производители	Предприятието на кандидата предвижда в бизнес плана преработката на минимум 65 % собствени или на членовете на групата/организацията на производители или на предприятието суровини (земеделски продукти).	10	
6.1.	Проекти, които се изпълняват на територията на селските райони в страната	*	8	
6.2.	Проекти от кандидати, които до момента на кандидатства не не са извършвали дейност	С извършване на инвестицията кандидатът ще създаде определен брой работни места: (Следва да отбележите само един критерий 6.2 или 6.3)	12	До 5 работни места – 7 т. От 6 до 10 работни места – 10 т. Над 10 работни места – 12 т.

6.3.	Проекти от кандидати, които към момента на кандидатства не извършват дейност	С извършване на инвестицията кандидатът ще запази съществуващите (към края на предходната календарна година) и ще създаде определен брой нови работни места: (Следва да отбележите само един критерий 6.2 или 6.3)	12	До 5 съществуващи работни места плюс не по-малко от 2 нови работни места – 7 т. От 6 до 10 съществуващи работни места плюс до не по-малко от 4 работни места – 10 т.
7.1.	Проекти, които се изпълняват на територията на Северозападен район на страната – област Плевен	(Следва да отбележите само един критерий 7.1, 7.2 или 7.3)	1	
7.2.	Проекти, които се изпълняват на територията на Северозападен район на страната – област Ловеч	(Следва да отбележите само един критерий 7.1, 7.2 или 7.3)	2	
7.3.	Проекти, които се изпълняват на територията на Северозападен район на страната – област Видин, област Враца и област	(Следва да отбележите само един критерий 7.1, 7.2 или 7.3)	5	

Монтана

Общ брой на заявените точки по критериите за подбор на проекта:

**Кандидатът отбелязва/посочва в колона „Кандидатствам за“ кое минимално изискване от съответния критерий изпълнява, а в колона „Документ, обосноваващ/и заявения брой точки“ посочва документите, които прилага за доказване на съответствие с отбелязания критерий.*

Дата Име на кандидата Подпис и печат

VIII. Таблица за допустимите инвестиции

(Изм. – ДВ, бр. 92 от 2015 г., в сила от 27.11.2015 г.)

№	Вид на инвестицията	Група разход	Марка, модел	Количество	Мярка	Единична цена без ДДС (лева)	Обща сума без ДДС (лева)	Обща сума с ДДС (лева)	Междин плащан (отбеле е с X и коя инвест ите в междин плащан включе	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1
1. Разходи за закупуване/придобиване на материални и нематериални активи										
2. Разходи за извършване на строително-монтажни работи										
3. Бизнес план										
4. Други разходи										
Сума на инвестицията:										
Междинно плащане в размер:										

Дата:	Име на кандидата:	Подпис и печат:

Приложение 12
към чл. 39, т. 2

ДЕКЛАРАЦИЯ [2]

относно обстоятелства по чл. 106, параграф 1, чл. 107, параграф 1 и чл. 109, параграф 2, буква „а“ от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета

Долуподписаният (ата) .....

(име, презиме, фамилия)

с л. к. № ....., издадена от ..... на .....,

ЕГН ....., адрес: .....,

в качеството си на .....

(представляващ, управител)

на фирма ..... с ЕИК .....

(наименование на фирмата)

– кандидат по подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“

1. Не съм обявен в несъстоятелност и не съм обект на открито производство по несъстоятелност, ликвидация, дейността ми не е поставена под съдебен надзор, не съм сключил споразумение с кредитори, не съм преустановил стопанска дейност, не съм обект на производство, свързано с такива въпроси, и не се намирам в подобна процедура съгласно националните законови и подзаконови актове;

2. Не съм лишен от правото да упражнявам професия или дейност с влязъл в сила акт на компетентен орган съгласно законодателството на държавата, в която е извършено нарушението;

3. Не съм признат за виновен за тежки правонарушения при упражняване на професионална дейност, доказани с всякакви средства, които Управляващият орган или РА може да обоснове;

4. Нямам неизпълнени задължения към държавата и/или към общината, свързани с плащане на вноски за социално осигуряване или плащане на данъци съгласно националното законодателство на държавата, в която е седалището ми, и по българското законодателство, освен ако е допуснато разсрочване или отсрочване на задълженията;

5. Не съм осъждан с влязла в сила присъда за измама, корупция, изпиране на пари, участие в престъпна организация или всякаква друга незаконна дейност, накърняваща финансовите интереси на Общностите;

6. Понастоящем не ми е наложено административно наказание по чл. 78а НК за умишлено предоставяне на документи с невярно съдържание при осигуряване на информацията, изискана от РА;

7. Не съм получил пълен отказ за плащане на финансова помощ поради виновно неизпълнение на задължения по договор, финансиран от бюджета на ЕС;

8. Представляваният от мен кандидат не е в трудов или друг договор за изпълнение на ръковод-ни или контролни функции с лице на трудово и/ или служебно правоотношение в Управляващия орган или РА до една година от прекратяване на правоотношението, в представлявания от мен кандидат такова лице не е съдружник, не притежава дялове или акции, не е управител или член на орган на управление или контрол;

9. При промяна на декларираните обстоятелства ще уведомя незабавно РА.

Известно ми е, че за неверни данни нося наказателна отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс.

..... 20..... г.

Декларатор:.....

[2] Декларацията се подписва от представляващия и управляващия кандидата/ползвателя ЕТ, търговско дружество или юридическо лице, както и от лицата с правомощия за вземане на решения или контрол по отношение на кандидата/ползвателя на помощта. Когато управляващите кандидата/ползвателя са повече от едно лице, декларацията се попълва от всички лица – членове на управителните органи на кандидата/ползвателя, а в случай че членове са юридически лица – от техния представител в съответния управителен орган, както и от прокуриститеи търговските пълномощници, когато има такива.

Приложение 13
към чл. 43, ал. 1
Документи за авансово плащане

А. Общи документи

1. Заявка за авансово плащане (по образец).
2. Нотариално заверено изрично пълномощно, в случай че документите не се подават лично от
ползвателя на помощта.
3. Документ, удостоверяващ представителната власт на законния представител на ползвател,
създаден по Закона за Селскостопанската академия – важи за юридическите лица, създадени по
Закона за Селскостопанската академия.
4. Копие от удостоверение от Държавната комисия за стоковите борси и тържищата за регистрация на пазар на производители (в случай на ползвател, който е пазар на производители).
5. Удостоверение за признаване на групата/организацията на производители – важи за ползватели групи/организации на производители.
6. Банкова гаранция (по образец).
7. Свидетелство за съдимост от ползвателя – физическо лице, или на представляващия ползвателя едноличен търговец, търговско дружество или юридическо лице и член/ове на управителния им орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокурист
или търговски пълномощник, както и от лицата с правомощия за вземане на решения или контрол по отношение на кандидата/ползвателя на помощта, издадено най-рано 4 месеца преди датата на подаване на заявката за плащане.
8. Удостоверение от Националната агенция по приходите, че ползвателят на помощта няма просрочени задължения, издадено не по-рано от 1 месец преди датата на подаване на заявката за плащане.
9. Удостоверение, потвърждаващо, че ползвателят на помощта не е обявен в процедура по несъстоятелност, издадено от съответния съд не по-рано от 1 месец преди датата на подаване на заявката за плащане. Представя се само от ползвател на помощта, при който това обстоятелство не подлежи на вписване в търговския регистър.
10. Удостоверение, потвърждаващо, че ползвателят на помощта не е в процедура по ликвидация,
издадено от съответния съд не по-рано от 1 месец преди датата на подаване на заявката за
плащане.
Представя се само от ползвател на помощта, при който това обстоятелство не подлежи на вписване в търговския регистър.
11. Декларация в оригинал по чл. 8, ал. 5, т. 2 (по образец).

Б. В случай че представеното обезпечение е договор за поръчителство, за поръчители по чл. 15,
ал. 5 се представят и следните документи:

1. Проект на договор за поръчителство (по образец).
2. Решение на съвета на директорите (при едностепенна система) или на управителния съвет (при двустепенна система) на предложените за поръчители ЮЛ за сключване на договора за
поръчителство (представя се, в случай че предложените за поръчители ЮЛ са акционерни дружества).
3. Удостоверения от Националната агенция по приходите, че предложените за поръчители

лица
нямат просрочени задължения, издадени не по-рано от 1 месец преди датата на подаване на
заявката за плащане.
4. Финансов отчет от последната приключена финансова година на предложените за поръчители
ЮЛ преди датата на подаване на заявката за плащане.
5. Тримесечни финансови отчети за последното приключило тримесечие на предложените за
поръчители ЮЛ преди датата на подаване на заявката за плащане.
6. Декларации (по образец) от предложените за поръчители лица за наличие или липса на поети
задбалансови и условни задължения (гаранции, запис на заповед, поръчителството и др.).

Приложение 14
към чл. 44, ал. 1
(Изм. – ДВ, **бр. 69 от 2016 г.** , в сила от 2.09.2016 г.)
Документи за междинно и окончателно плащане

А. Общи документи:

1. Заявка за плащане (по образец).
2. Нотариално заверено изрично пълномощно, в случай че документите не се подават лично от
ползвателя на помощта.
3. Документ, удостоверяващ представителната власт на законния представител на ползвател,
създаден по Закона за Селскостопанската академия – важи за юридическите лица, създадени по
Закона за Селскостопанската академия.
4. Копие от удостоверение от Държавната комисия за стоковите борси и тържищата за
регистрация на пазар на производители (в случай на ползвател, който е пазар на производители).
5. Удостоверение за признаване на групата/организацията на производители – важи за
ползватели групи/организации на производители.
6. Свидетелство за съдимост от ползвателя – физическо лице, или на представляващия
ползвателя едноличен търговец, търговско дружество или юридическо лице и член/ове на управителния
им орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокурист или
търговски пълномощник, както и от лицата с правомощия за вземане на решения или контрол по
отношение на кандидата/ползвателя на помощта, издадено най-рано 4 месеца преди датата на
подаване на заявката за плащане.
7. Декларация в оригинал по чл. 8, ал. 5, т. 2.
8. Декларация за обстоятелствата по чл. 4а от Закона за малките и средните предприятия (по
образец, утвърден от министъра на икономиката и енергетиката).
9. Удостоверение от Националната агенция по приходите, че ползвателят на помощта няма
просрочени задължения, издадено не по-рано от 1 месец преди датата на подаване на заявката за
плащане – оригинал или заверено копие от ползвателя на помощта.
10. Декларация по образец (в случай че ползвателят на помощта няма регистрация по ЗДДС),
че ползвателят няма да упражни правото си на данъчен кредит за активи и услуги, финансирани
от ПРСР 2014 – 2020 г.
11. Справка за обработваната земя/отглежданите животни от членовете на групата/организацията
на производители, с които участват в групата/ организацията (по образец) – важи за признати
групи/организации на производители.
12. Регистрационна карта, издадена по реда на Наредба 3 от 1999 г. за създаване и поддържане
на регистър на земеделските стопани, и анкетни формуляри към нея. Към анкетните формуляри
се прилага опис, заверен от официален ветеринарен лекар не по-рано от 4 месеца преди

датата
на подаване на заявката за плащане, когато в изчисляването на стандартния производствен обем
участват животни – не се изисква за признати групи/организации на производители и юридически
лица, ползватели по проект за колективни инвестиции, които не са земеделски стопани.
13. Документ за собственост или ползване на земята или заповеди по чл. 37в, ал. 4, 10 и 12
ЗСПЗЗ, която участва при изчисляването на минималния стандартен производствен обем – важи
в случай, че няма регистрирана обработваема земя в ИСАК за текущата към датата на заявката
стопанска година.
14. Счетоводен баланс за годината, предхождаща годината на подаване на заявката за плащане,
съгласно Закона за счетоводството (ЗС).
15. Счетоводен баланс към последен приключен междинен период преди датата на подаване на
заявката за плащане съгласно ЗС.
16. Отчет за приходите и разходите за годината, предхождаща годината на подаване на заявката
за плащане, съгласно ЗС.
17. Отчет за приходите и разходите към последен приключен междинен период преди датата на
подаване на заявката за плащане съгласно ЗС.
18. Справка за дълготрайните активи към счетоводния баланс за годината, предхождаща
годината на подаване на заявката за плащане, съгласно ЗС.
19. Справка за дълготрайните активи към счетоводния баланс към последен приключен
междинен период преди датата на подаване на заявката за плащане съгласно ЗС.
20. Копие на извлечение от инвентарна книга или разпечатка от счетоводната система на
ползвателя на помощта, доказващо заприхождаването на финансирания актив.
21. Копие от лицензи, разрешения и/или документ, удостоверяващ регистрацията за
дейностите и инвестициите по проекта, за които се изисква лицензиране, разрешение
и/или регистрация за извършване на дейността/инвестицията съгласно българското законодателство.
22. Копие от становище на БАБХ, удостоверяващо, че предприятието отговаря на
изискванията в областта на безопасността и контрола на храните, хуманното отношение към
животните и ветеринарно-санитарните изисквания в случай на дейност, за извършването на
която се изисква разрешение от БАБХ.
23. Копие от документ, удостоверяващ, че предприятието отговаря на изискванията за хигиена
на фуражите и тяхната безопасност, издаден от БАБХ, в случай на производство и/или
маркетинг на фуражи.
24. Декларация по образец, че предприятието отговаря на изискванията за опазване на околната
среда, включително намаляване на вредни емисии и отпадъци, съгласно Закона за опазване на
околната среда.
25. Декларация по образец, че предприятието на ползвателя на помощта отговаря на
изискванията за подобряване на безопасността и хигиенните условия на производство и труд
съгласно Закона за здравословни и безопасни условия на труд.
26. Копие от документ, удостоверяващ постигането на съответствие с новоприети стандарти на
Съюза (при кандидатстване за достигане на съответствие с новоприети стандарти на Съюза).
27. Копие от сертификат, удостоверяващ постигането на съответствие с международнопризнати
стандарти, свързани с въвеждане на системи за управление на качеството (при кандидатстване за
достигане на съответствие с международнопризнати стандарти).
28. Декларация за съответствие с всички задължителни стандарти по чл. 49, ал. 3.
29. Договор за услуги/работи/доставки за всеки обект на инвестицията с детайлно описание на
техническите характеристики, цена в лева или евро, срок, количество и начин на

доставка, ведно
с подробна количествено-стойностна сметка, която да е на хартиен и електронен носител. В
договорите се описва ДДС.
30. Приемно-предавателен протокол на хартиен и електронен носител между доставчика/ изпълнителя и ползвателя на помощта за доставената стока/услуга, обект на инвестицията, съдържащ
подробно описание на техническите характеристики.
31. Декларация от всеки доставчик, че активите, предмет на инвестиция, не са втора употреба.
32. Декларация от ползвателя на помощта за наличие или липса на двойно финансиране за същата инвестиция по други национални и/или европейски програми (по образец).
33. Договор за финансов лизинг с приложен към него погасителен план за изплащане на лизинговите вноски (в случаите на финансов лизинг).
34. Първични счетоводни документи (напр. фактури), доказващи извършените разходи.
35. Платежно нареждане, прикрепено към всяка фактура, което да доказва плащане от страна на
ползвателя на помощта.
36. Пълно банково извлечение от деня на извършване на плащането, доказващо плащане от
страна на ползвателя на помощта.

Б. Специфични документи според предмета на инвестиция

1. Закупуване на земя за целите на проекта
1.1. Документ, удостоверяващ правото на
собственост на ползвателя на помощта, представен в предвидената от българското законодателство
форма.
1.2. Актуална скица на земята, издадена не повече от 6 месеца преди датата на подаване на
заявката за плащане.
1.3. Копие от удостоверение за данъчна оценка на земята към датата на закупуване (изисква се
в случай на закупуване на земята след датата на кандидатстване за подпомагане).

2. Закупуване на сгради за целите на проекта
2.1. Документ, удостоверяващ правото на собственост на ползвателя на помощта, представен
в предвидената от българското законодателство форма.
2.2. Копие от удостоверение за данъчна оценка на сградите и/или друга недвижима собственост
към датата на закупуването им (изисква се в случай на закупуване на земята след датата на
кандидатстване за подпомагане).

3. Закупуване на машини, съоръжения, оборудване, включително и компютърен софтуер
3.1. Протокол за проведена 72-часова проба при експлоатационни условия (образец 17) в
случаите, когато се изисква съгласно действащата нормативна уредба.

4. Закупуване на специализирани транспортни средства
4.1. Свидетелство за регистрация на МПС.

5. Придобиване на патентни права и лицензии
5.1. Копие от издаден от Патентното ведомство патент, който е предмет на закупуване от ползвателя на помощта.
5.2. Лицензионен договор, вписан в Патентното ведомство, или друг документ, удостоверяващ
правото на ползване на патент от ползвателя на помощта, за срок не по-малък от 5 години от да-
тата на подписване на договора с РА, с описани финансови условия.

6. Изграждане и/или модернизиране на сгради за целите на проекта
6.1. Констативен акт за установяване годността за приемане на строежа (частта, етапа от него)

при предаването на строежа и строителната документация от строителя на възложителя (образец 15 съгласно Наредба 3 от 2003 г.) – при кандидатстване за окончателно плащане.
6.2. Протокол за установяване годността за ползване на строежа (частта, етапа от него) (образец 16 съгласно Наредба 3 от 2003 г.) – при кандидатстване за окончателно плащане
(в зависимост от характера на инвестицията).
6.3. Разрешение за ползване за строежите от първа, втора и трета категория, издадено от органите на Дирекцията за национален строителен контрол, при условия и по ред, определени в
наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството – при кандидатстване за
окончателно плащане.
6.4. Удостоверение за въвеждане в експлоатация за строежите от четвърта и пета категория от
органа, издал разрешението за строеж – при кандидатстване за окончателно плащане.
6.5. Обобщен приемно-предавателен протокол на хартиен и електронен носител между ползвателя
на помощта и изпълнителя за всички видове изпълнени и приети строително-монтажни работи.
6.6. Писмо-обосновка и подробна количественостойностна сметка (на хартиен и електронен
носител) от строителя, детайлно изясняваща обстоятелствата, наложили извършването на допълнителни строително-монтажни дейности (когато е приложимо).
6.7. Заповед за изменяне на количествено-стойностна сметка, вариационна заповед, книга на
обекта, одобрена от лицето, упражняващо строителен надзор, и възложителя (когато е приложимо).

В. Документи за съответствие с критериите за подбор, за които е получено предимство пред други
кандидати

1. Проекти с инвестиции и дейности, насочени в чувствителни сектори.
1.1. Договори с описани количества и цени на суровините като доказателство, че над 75 % от
обема на преработваните суровини са от растителен или животински произход, попадащи в обхвата
на чувствителните сектори.

2.1. Инвестициите по проекта водят до повишаване на енергийната ефективност с минимум
10 % за предприятието.
2.1. Сертификат за енергийна ефективност, издаден от лица, които отговарят на изискванията на
чл. 43, ал. 1 или 2 ЗЕЕ и са вписани в регистъра по чл. 44, ал. 1 ЗЕЕ.
2.2. Над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в
предприятието.
2.2. Удостоверение за ползван патент и/или удостоверение за полезен модел или внедряване на
инвестиции, изпълнени по чл. 35 от Регламент 1305/2013.
Декларация по образец, че не е извършена промяна на проекта, водеща до намаляване на дела
на инвестиционните разходи, свързани с иновациите в предприятието.

3. Проекти с инвестиции за постигане на стандартите на ЕС, свързани с минимални стандарти
за защита и хуманно отношение към животните и намаляване до минимум на страданията им по
време на клане, подпомагани по подмярката, и/ или инвестиции, водещи до намаляване на емисиите.
3.1. Становище от БАБХ, че са спазени изискванията на Регламент (ЕО) 853/2004 /чл. 10, § 3,
Приложение III, Глава II и Директива 93/119/ЕС от 22.12.1993 г. за защита на животните при
клане и Наредба 4 от 2014 г. за специфичните изисквания към производството на

суровини и
храни от животински произход в кланични пунктове, тяхното транспортиране и пускане на пазара – важи за проекти с инвестиции за постигане на този стандарт.
3.2. (Изм. – ДВ, **бр. 69 от 2016 г.**, в сила от 2.09.2016 г.)
Документ, издаден от правоспособно лице, удостоверяващ, че въведените с проекта технологии водят до намаляване на емисиите съгласно Регламент (ЕС) 2015/1189 на Комисията от
28 април 2015 г. за прилагане на Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета
по отношение на изискванията за екопроектиране на котли на твърдо гориво – важи за проекти с
инвестиции за намаляване на емисиите.

4. Проекти с инвестиции за преработка и производство на сертифицирани биологични продукти.
4.1. Договори с описани количества и цени на биологични суровини като доказателство, че над
75 % от обема на преработваните суровини са с биологичен произход, придружени със сертификат за биологично производство на суровината.
4.2. Договор за контрол по смисъла на чл. 18, ал. 3 от Закона за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС) с контролиращо лице, получило разрешение от министъра на земеделието и храните за осъществяване на
контрол за спазване правилата на биологичното производство по реда на чл. 19 и 20 ЗПООПЗПЕС
и Сертификат от контролиращо лице, удостоверяващ, че доставчиците са сертифицирани производители на биологични суровини.
4.3. Сертификат или писмено доказателство съгласно разпоредбите на чл. 29, параграф 1 от
Регламент (ЕО) 834/2007 за съответствие на 75 % от произведените продукти с правилата
на биологичното производство, издаден от контролиращо лице, получило разрешение съгласно
чл. 18, ал. 1 ЗПООПЗПЕС.

5. Проекти, насърчаващи интеграцията на земеделските производители.
5.1. Регистрационна карта, издадена по реда на Наредба 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани, и анкетни формуляри към нея. Към анкетните
формуляри се прилага опис, заверен от официален ветеринарен лекар не по-рано от 4 месеца
преди датата на подаване на заявката за плащане.
5.2. За признати групи/организации на производители, както и за предприятия, които са
предвидили в бизнес плана преработка на 65 % собствени суровини (земеделски продукти),
се изискват за всички членове на групата/организацията и за всички съдружници/собственици на
предприятието.

6. Проекти, които се изпълняват на територията на селските райони в страната. Проекти, чието
изпълнение води до осигуряване на устойчива заетост.
6.1. Документи, доказващи местоположението на изпълнената инвестиция (различни от общите и
специфичните документи към заявката за плащане, когато с тях не може да се удостовери местоположението на инвестицията).
6.2. Проекти от ползватели, които до момента на кандидатстване не са извършвали дейност.
6.2. Справка за средносписъчен брой на персонала към последен приключен междинен период
преди датата на подаване на заявката за плащане.
6.3. Проекти от ползватели, които към момента на кандидатстване извършват дейност.
6.3. Справка за средносписъчен брой на персонала към последен приключен междинен период
преди датата на подаване на заявката за плащане.

7.1. Проекти, които се изпълняват на територията на Северозападен район на страната – област
Плевен.
7.1. Документи, доказващи местоположението на изпълнената инвестиция (различни от общите и специфичните документи към заявката за плащане, когато с тях не може да се удостовери местоположението на инвестицията).
7.2. Проекти, които се изпълняват на територията на Северозападен район на страната
– област Ловеч.
7.2. Документи, доказващи местоположението на изпълнената инвестиция (различни от общите
и специфичните документи към заявката за плащане, когато с тях не може да се удостовери местоположението на инвестицията).
7.3. Проекти, които се изпълняват на територията на Северозападен район на страната
– област Видин, област Враца и област Монтана.
7.3. Документи, доказващи местоположението на изпълнената инвестиция (различни от общите и специфичните документи към заявката за плащане, когато с тях не може да се удостовери местоположението на инвестицията).

Приложение 15
към т. 53 от допълнителната разпоредба

Таблица за изчисляване на стандартния производствен обем					
Данни за стопанството					
ИКОНОМИЧЕСКИ РАЗМЕР НА СТОПАНСТВОТО В СТАНДАРТЕН ПРОИЗВОДСТВЕН ОБЕМ/СТАНДАРТНА ПРОДУКЦИЯ (СПО) В ЛЕВА					– 0,00
ИКОНОМИЧЕСКИ РАЗМЕР НА СТОПАНСТВОТО В ЕВРО					– 0,00
Код по Наредба № 3	– Видове култури и категории животни	– М. ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)
3001	Обикновена (мека) пшеница и лимец	дка		114,00	0
3002	Твърда пшеница	дка		112	0
3003	Ечемик	дка		101	0
3004	Ръж	дка		55	0
3005	Тритикале	дка		88	0
3006	Овес	дка		54	0
3007	Царевица за зърно	дка		145	0
3008	Сорго	дка		72	0
3009	Просо	дка		43	0
3010	Ориз	дка		269	0
3109	Други зърнени култури – ……	дка		51	0
	дка		51	0	
	дка		51	0	
	дка		51	0	
	дка		51	0	
3011	Тютюн	дка		668	0

3012	Хмел	дка		1019	0
3013	Захарно цвекло	дка		22	0
3015	Памук	дка		79	0
3016	Лен	дка		68	0
3017	Коноп	дка		68	0
3018	Слънчоглед	дка		110	0
3019	Рапица	дка		157	0
3020	Соя	дка		97	0
3021	Фъстъци	дка		139	0
3119	Други технически култури – …….	дка		139	0
	дка		139	0	
	дка		139	0	
	дка		139	0	
	дка		139	0	
	дка		139	0	
3023	Маслодайна роза	дка		462	0
3024	Кориандър	дка		68	0
3025	Анасон	дка		68	0
3026	Резене	дка		68	0
3027	Лавандула	дка		164	0
3028	Салвия	дка		68	0
3029	Мента	дка		68	0
3030	Валериана	дка		68	0
3129	Други етеричномаслени и лекарствени култури – ……..	дка		68	0
	дка		68	0	
	дка		68	0	
	дка		68	0	
	дка		68	0	
3032	Фасул	дка		219	0
3033	Грах	дка		99	0
3035	Леща	дка		94	0
3036	Нахут	дка		103	0
3139	Други протеинодайни култури – …….	дка		96	0
	дка		96	0	
	дка		96	0	
3037	Царевица за силаж	дка		108	///
3096	Фий	дка		187	///
3040	Люцерна	дка		88	///
3041	Естествени ливади	дка		35	///
3159 +	Други фуражни култури –	дка		94	///

3149	……				
	дка		94	///	
	дка		94	///	
	дка		94	///	
3042	Картофи	дка		660	0
3048 + 30481	Домати – открито производство	дка		1614	0
30482	Домати – оранжерийни	дка		9753	0
3050 + 30501	Краставици – открито производство	дка		1223	0
30502	Краставици – оранжерийни	дка		9753	0
3052 + 30521	Пипер – открито производство	дка		948	0
30522	Пипер – оранжериен	дка		9753	0
3053	Зелен фасул	дка		393	0
3054	Зелен грах	дка		350	0
3058	Тикви	дка		721	0
3059	Дини	дка		721	0
3060	Пъпеши	дка		899	0
3169	Други зеленчуци – ……	дка		1087	0
	дка		1087	0	
	дка		1087	0	
	дка		1087	0	
	дка		1087	0	
	дка		1087	0	
	дка		1087	0	
	дка		1087	0	
	дка		1087	0	
	дка		1087	0	
	дка		1087	0	
3074 + 3075	Семкови овощни видове (ябълка, круша, дюля)	дка		989	0
3068 + 3069 + 3070 + 3071 + 3072	Костилкови овощни видове (череша, вишна, праскова, кайсия, сливи)	дка		1417	0
3078 + 3079 + 3080 + 3081	Черупкови овощни видове (орех, лешник, бадем, кестени)	дка		426	0
3179	Други овощни видове – ……...	дка		944	0
	дка		944	0	
	дка		944	0	

	дка		944	0	
	дка		944	0	
	дка		944	0	
	дка		944	0	
	дка		944	0	
	дка		944	0	
	дка		944	0	
	дка		944	0	
3082 + 3083 + 3077	Ягодоплодни овощни видове (ягода, малина, арония)	дка		971	0
3189	Други ягодоплодни – ……..	дка		971	0
	дка		971	0	
	дка		971	0	
	дка		971	0	
	дка		971	0	
	дка		971	0	
3089	Лозя – десертни	дка		273	0
3090	Лозя – винени	дка		220	0
3091	Цветя – за рязан цвят	дка		8003	0
3092	Цветя – луковични растения	дка		8003	0
3093	Цветя – саксийни	дка		8003	0
3200	Цветя – оранжерийни	дка		12 031	0
3199	Производство на семена/посадъчен материал	дка		310	0
3201	Разсадници за трайни насаждения	дка		2483	0
3095	Други (угари/други)	дка		0	0
– 30941	– Култивирани гъби-култивирани печурки	$м^2$		51	0
– 30942	Култивирани гъби – кладница	$м^2$		23	0
– 4100	– Говеда и биволи – общо	бр.		0	///
4101	Телета и малачета до 1 г.	бр.		473	0
4102	Телета и малачета над 1 г. и под 2 г. за угояване	бр.		203	0
4103 + 4006	Телета и малачета над 1 г. за разплод и бременни юници и бременни малакини	бр.		648	0
4104 + 4005	Млечни крави и биволици	бр.		2076	0
4105	Крави от месодайни породи	бр.		386	0
– 4007	– Овце – общо	бр.		///	///
4008 и 4106	Овце – млечни и овце – месодайни	бр.		143	0
4112	Други овце (разликата между общия брой на овцете по код 4007 и броя	бр.		6	0

	на месодайните и млечните овце по кодове 4008 и 4106)				
– 4010	– Кози – общо	бр.		///	///
4011	Кози – майки	бр.		182	0
4107	Други кози	бр.		106	0
– 4013	– Свине – общо	бр.		///	///
4014	Свине – майки	бр.		1708	0
4108	Прасенца под 45 дни	бр.		535	0
4109	Други свине	бр.		389	0
– 4016	– Птици – общо	бр.		///	///
4017	Кокошки – носачки	бр.		29	0
4110	Бройлери	бр.		20	0
4019	Пуйки	бр.		140	0
4020	Гъски	бр.		80	0
4021	Патици	бр.		80	0
4023	Щрауси	бр.	–	857	0
4022 + 4111	Пъдпъдъци и други птици	бр.		35	0
– 4024	– Зайци – общо	бр.		0	0
4031	Зайкини – майки	бр.		293	0
4025	Коне и други еднокопитни	бр.		490	0
4027	Пчелни семейства	бр.		125	0
4029	Буби – кутийки бубено семе	бр.		265	0
4309	Калифорнийски червеи	$м^2$		41	0
4030	Охлюви	$м^2$		12	0

– ПРОВЕРКА НА ФУРАЖНИЯ БАЛАНС	СПО фуражни култури	– СПО –преживни животни, коне и други еднокопитни животни	Фуражен излишък
	(1)	(2)	(3)=(1) – (2)
	– 0	– 0	– 0

Фуражни култури – царевица за силаж, фий, фуражни зеленчуци, люцерна, естествени ливади, други фуражни култури

Преживни животни – телета и малачета до 1 г.; говеда и биволи над 1 г. за угояване; говеда и биволи над 1 г. за разплод и бременни юници; млечни крави и биволици; крави от месодайни породи; овце – млечни и овце – месодайни; други овце; кози – майки; други кози.

В повечето случаи стопанствата са във фуражен баланс, т.е. има съответствие между отглежданите от тях преживни животни, коне и други еднокопитни животни (4025) и фуражните култури и СПО на фуражните култури не надвишава тази на тези животни. В този

случай СПО на фуражите не се включва в общия икономически размер на стопанството.

Фуражен излишък има тогава, когато СПО на фуражните култури надвишава този на преживните животни, конете и другите еднокопитни животни. В този случай разликата между сумата от СПО на фуражните култури и на преживните животни, конете и другите еднокопитни животни се включва в общия икономически размер на стопанството, а не цялата сума от СПО на фуражните култури.